

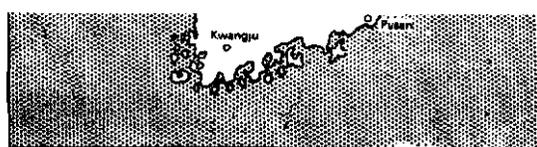
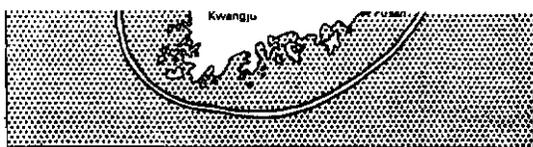
บทที่ 4

สงครามเกาหลี : ไครลิต

การที่เกาหลีได้ถูกบรรดามหาอำนาจลิติตให้แบ่งเป็นสองประเทศตามประเพณีนิยมแห่งการทศยุคสมัยนั้น ทำให้การพัฒนาประเทศเกาหลีมีปัญหา และขีดความสามารถในการพัฒนาแตกต่างกันมาก เมื่อกาลเวลาผ่านไป เกาหลีเหนือดูจะมีผลกำลังเข้มแข็งกว่าเกาหลีใต้ เพราะรัสเซียได้เสริมสร้างกำลังแสนยานุภาพให้เกาหลีเหนือเพื่อยุทธการรบรุก และเป็นเพราะเกาหลีเหนือเองมีแร่ธาตุทรัพยากรและพลังน้ำเหลือเฟือเพื่อการพัฒนา ความเหนือกว่านั้นเองที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ใหญ่ที่มีผลมหันต์ต่อเสถียรภาพความมั่นคงของเกาหลี วิกฤตการณ์เกิดขึ้นด้วยน้ำมือชาวเกาหลีเหนือเองเป็นผู้ช่วยก่อน แต่แม้เกาหลีเหนือไม่ปฏิบัติการทางทหารก่อน เกาหลีใต้ก็อาจจะกระทำ เพราะต่างก็รณรงค์ทางการเมืองเพื่อรวมประเทศ

นโยบายรัสเซียที่จะปฏิบัติเกาหลีเป็นคอมมิวนิสต์ด้วยการเสี่ยงทำสงคราม (Brinkmanship) ใช้กำลังอาวุธต่อสู้ (Armed Struggle) เพื่อรวมประเทศเกาหลีนั้น เป็นนโยบายที่จะไม่ยั่วยุให้เกิดสงครามเผชิญหน้ากับสหรัฐอเมริกา¹ รัสเซียไม่คาดคิดว่าจะมีมหาอำนาจใดแทรกแซงทางทหารในการรวมประเทศซึ่งเป็นกิจการภายในประเทศ การรวมประเทศโดยยุทธวิธีนั้นจะบีบบังคับให้ทั่วโลกต้องตกกระไดพลอยโจนยอมรับการรวมประเทศโดยปริยาย (Fait accompli) สงครามเกาหลีจึงเป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนสถานะเดิมด้วยวิธีการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธ อย่างไรก็ตาม ก็มีผู้วิจารณ์ว่า รัสเซียส่งเสริมให้เกิดสงครามเกาหลีเพื่อเป็นการตอบโต้ที่สหรัฐอเมริกามีที่ท่าที่จะทำสัญญาสันติภาพกับญี่ปุ่น² ความเป็นไปได้ของการที่สหรัฐอเมริกจะเป็นผู้ร่วมมือกันทางทหารกับญี่ปุ่นเป็นเหตุให้รัสเซียสนับสนุนให้เกิดสงครามเกาหลี

บทบาทของรัสเซียในสงครามเกาหลีค่อนข้างจะเด่นชัด คือเป็นผู้ชี้แนะทางการเมือง ให้คำปรึกษาทางทหาร ให้อาวุธยุทธโศปกรณ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค ให้นักบิน และดำเนินการทูต “ป้องปราม” โดยข่มขู่ว่าจะสังกลองรบ (“war scare”) รัสเซียข่มขู่ขึ้นเมื่อสหรัฐอเมริกาประกาศแนวป้องกันน้ำ่าน้ำแปซิฟิกที่มีได้รวมถึงเกาหลีใต้ ส่วนเกาหลีเหนือเองมิได้รอช้าเลย ทันทีที่มหาอำนาจรัสเซียและสหรัฐอเมริกาทหารออกจากเกาหลีใน ค.ศ. 1948 เกาหลีเหนือก็วางแผนรวมประเทศ ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1950 รัสเซียเปิดสัญญาณไฟเขียวให้เกาหลีเหนือและรัสเซียหนุนช่วยเกาหลีเหนือโดยเตรียมพร้อมทางการเมืองและการทหาร อาวุธยุทธโศปกรณ์รัสเซียได้หลั่งไหลเข้าสู่เกาหลีเหนือโดยผ่านแมนจูเรีย พร้อมกันนั้น ในฤดูหนาวปี ค.ศ. 1949-1950 จีนขอมอบโอนกำลังทหารเกาหลีที่ส่งไปช่วยจีนต่อสู้ในแมนจูเรียปี ค.ศ. 1949 คืนแก่เกาหลี

ในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 เกาหลีเหนือได้รุกรานเกาหลีใต้ชนิดสายฟ้าแลบ และมีที่
ท่าจะสำเร็จผลในการรวมประเทศ ถ้าองค์การสหประชาชาติจะไม่ขัดขวางเสียก่อน การแทรกแซง
ทางทหารขององค์การนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่รัสเซียและเกาหลีเหนือมิได้คาดมาก่อนในแผนการรวม
ประเทศ องค์การสหประชาชาติประณามเกาหลีเหนือว่าก้าวร้าวรุกรานที่ทำลายสันติภาพของเอเชีย
ตะวันออกไกล อีกประการหนึ่งขององค์การนั้นถือว่า เกาหลีได้อยู่ในความดูแลขององค์การตามที่สหรัฐ

องค์การสหประชาชาติจะถอนทหารออกไปด้วย ข้อเสนอ นั้นมิได้รับการเหลียวแลจากกองทัพ
สหประชาชาติแต่อย่างใด นายพลแมคอาเธอร์ได้ชมชู้จิ้นในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1951 ว่า จะมีการ
ขยายสงครามข้ามแม่น้ำยาลู โจมตีทำลายแมนจูเรียทางอากาศ ปิดล้อมจีนด้วยกำลังแสนยานุภาพ
ทางทะเล และจะสนับสนุนให้จีนชาตินิยมยกพลขึ้นบกแผ่นดินใหญ่เพื่อล้มระบอบคอมมิวนิสต์ คำ
แถลงทำทนายชู้จิ้นเช่นนั้นจะมีผลชู้จิ้นให้รัสเซียถูกภาวะบีบบังคับจำยอมให้ต้องเผชิญหน้ากับ
สหรัฐอเมริกาอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สหรัฐอเมริกาจึงพิจารณาเห็นว่าการขยายสงครามเข้าไปสู่แผ่น
ดินใหญ่จีนจะทำให้ “เราจะต้องเผชิญกับการทดแทนสองเท่า เนื่องจากปักกิ่งและมอสโกเป็น
พันธมิตรกันตามสนธิสัญญาและตามความผูกพันทางอุดมการณ์ ถ้าเราโจมตีจีนคอมมิวนิสต์ เราจะ
ต้องเผชิญกับการที่รัสเซียจะเข้าแทรกแซงทางทหาร”⁵ อีกทั้ง ขณะนั้น กองทัพสหประชาชาติเอง
สามารถผลักดันทหารจีนอาสาสมัครและเกาหลีเหนือพันเส้นขนานที่ 38° ไปแล้ว เกาหลีใต้ปลอดภัย
แล้ว กองทัพสหประชาชาติจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องขยายสงครามอันจะเป็นการก่อเกิด
วิกฤตการณ์ที่ใหญ่หลวงมากในเอเชียตะวันออก แผนของแมคอาเธอร์จึงเป็นอันมิได้นำไปปฏิบัติ
แต่มิได้หมายความว่าสงครามจะยุติลงได้

ทั่วโลกเริ่มแสดงความคิดเห็นที่จะให้สงครามยุติ แต่จะยุติโดยวิธีใดและโดยเงื่อนไขใด
เท่านี้ที่ยังเป็นข้อควรคิด จีนปรารถนาที่จะยุติสงคราม แต่ต้องการจะปฏิบัติการทางทหารให้ได้ตัว
เมืองโซลก่อนเพื่อใช้เป็นเครื่องต่อรองในการเจรจายุติสงคราม การรบรุกในเดือนเมษายนและ
พฤษภาคมเพื่อจะรุกข้ามเส้นขนานที่ 38° ล้มเหลว แต่ไม่มีฝ่ายใดมีชัยชนะโดยเด็ดขาดเช่นกัน ต่าง
ได้รับความเสียหายอย่างหนัก สงครามเกาหลีมีที่ท่าจะกลายเป็นสงครามยืดเยื้อควรแก่การวิตก
สำหรับคู่สงครามและมหาอำนาจที่เกี่ยวข้อง

ท่ามกลางความแตกแยกของวงการเมืองโลก เกาหลีได้กลายเป็นเหยื่อธรรมเสมือนลูก
ไก่ในกำมือมหาอำนาจที่จะบีบก็ตาย จะคลายก็รอด เกาหลีคือกรณีพิพาทอันร้อนแรงที่เปิดฉาก
สงครามเย็นในเอเชีย⁶ กรณีพิพาทนั้นยืดเยื้อยากที่จะยุติได้ ทั้งๆ ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักดีว่า
มีอันตรายใหญ่หลวงในการที่สงครามยืดเยื้อโดยปราศจากจุดจบเช่นนั้น รัสเซียตระหนักถึงภัย
มหันต์นั้นได้ดี ณ ที่ประชุมสภาสูงสุดของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียครั้งที่ 19 (The 19th Party
Congress) ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1952 รัสเซียได้เปลี่ยนแปลงนโยบายจากเดิมเสี่ยงสงครามมา
เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด (Ease Tension) เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับฝ่ายโลกเสรี
อันจะเป็นประโยชน์แก่เสถียรภาพความมั่นคงของรัสเซียเอง โดยผลพลอยได้ก็จะตกแก่จีนและเกาหลี
รัสเซียได้เป็นฝ่ายริเริ่มการเจรจาสันติภาพตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1951 เมื่อถึงปีต่อมาดังกล่าว
การเจรจารุดหน้าไปมาก แต่หาข้อยุติมิได้ในประเด็นสำคัญคือ การแลกเปลี่ยนเชลยศึก องค์การ
สหประชาชาติยึดหลักการแลกเปลี่ยนเชลยศึกโดยความสมัครใจของเชลยศึกเอง แต่ฝ่ายคอมมิว-
นิสต์ ยึดหลักการแลกเปลี่ยนเชลยศึกโดยมีต้องคำนึงถึงความสมัครใจของเชลยศึก ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า

ประมาณร้อยละ 70 ของเชลยศึกจีนและเกาหลีเหนือแสดงความประสงค์ที่จะไม่กลับคืนประเทศของตน ถ้ายินยอมตามเช่นนั้น ทั่วโลกย่อมจะเล็งเห็นว่า ระบอบคอมมิวนิสต์มิได้มีคุณวิเศษแต่อย่างใดดังที่ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เพียรโฆษณาชวนเชื่อเสมอมา' ฝ่ายคอมมิวนิสต์จึงไม่ยินยอมโดยเด็ดขาด

เมื่อการเจรจาหยุดชะงักลง สหรัฐอเมริกาได้ขู่ว่าจะใช้อาวุธนิวเคลียร์เพื่อข่มขู่และบีบบังคับให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ยอมอ่อนข้อ สหรัฐอเมริกาได้ข่มขู่ว่าจะโจมตีแม่น้ำยาลูทางอากาศ เป็นเหตุให้จีนกับรัสเซียต้องหันหน้าเข้าหากันเพื่อปรึกษาว่าควรตอบโต้อย่างไรดี ทั้งนี้และทั้งนั้น ความปรวิติงของสองประเทศมิได้เกิดจากความหวังกังวลในความมั่นคงของเกาหลีเหนือ และความปรารถนาของสหรัฐอเมริกาที่จะยุติสงครามก็มิได้เกิดจากความต้องการที่จะปกป้องเกาหลีได้เพียงประการเดียว ทั่วโลกเปื้อสงครามเกาหลีมาก สงครามนั้นไม่เป็นที่ปรารถนาของฝ่ายใด การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา โดยได้นายพลไอเซนฮาวร์ (Eisenhower) เข้าดำรงตำแหน่งมีผลต่อชะตากรรมเกาหลีมาก ประธานาธิบดีคนใหม่ได้เร่งรัดให้จีนรับข้อเสนอยุติสงครามของฝ่ายองค์การสหประชาชาติ โดยข่มขู่ว่าจะใช้อาวุธนิวเคลียร์ ถ้าจีนยังบิดพริ้วไม่ยอมยุติสงคราม การข่มขู่ นั้นได้ผลมาก จีนได้เร่งรัดเจรจากับสตาลินในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1953

สงครามเกาหลีได้ขยายภาพหนักแล้วอันตรายต่อจีนมากยิ่งขึ้นเสียกว่าต่อชาวเกาหลีเอง รัสเซียต้องเผชิญภาวะยากแก่การตัดสินใจยิ่ง เพราะจีนคือมหามิตรที่รัสเซียปฏิเสธความช่วยเหลือมิได้ ในยามยาก แต่ถ้าช่วยเหลือจีน รัสเซียก็ต้องเสี่ยงความมั่นคงของตนเองเพราะรัสเซียต้องเผชิญหน้ากับสหรัฐอเมริกา ปัญหาเกาหลีได้มาถึงทางตันแล้ว และสตาลินจะต้องพิจารณาให้รอบคอบเป็นพิเศษ^๑ มหายุทธมิตีที่ว่าอาจจะเกิดขึ้น เมฆหมอกแห่งสงครามตั้งเค้าดำทะมึนเหนือโลกอีกครั้งหนึ่ง ข้อที่ว่าสตาลินจะช่วยจีนหรือไม่เพียงใด ยังเป็นข้อควรศึกษาตามเอกสารข้อมูล จนถึงปัจจุบันยังไม่เป็นที่ยุติว่า ถ้าสตาลินไม่ถึงแก่กรรมโดยกะทันหันในวันที่ 5 มีนาคม สงครามโลกจะเกิดขึ้นหรือไม่อย่างไรก็ตาม อสังกรรมของเขาได้ทำให้ทั่วโลกคลายความหวาดวิตกในสงครามโลกไปได้ โดยปัญหาเกาหลีได้ถูกทิ้งค้างคาไว้

คณะผู้นำใหม่ของรัสเซียได้ดำเนินนโยบายผ่อนคลายนความตึงเครียดต่อไป โดยเปิดการเจรจาสงบศึกเกาหลีต่อไปตามเงื่อนไขของฝ่ายองค์การสหประชาชาติ ได้แก่ การไม่ถอนทหารต่างชาติและการแลกเปลี่ยนเชลยศึกโดยความสมัครใจของเชลยศึกเอง ในวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 ได้มีการลงนามสงบศึก

แม้ชะตากรรมของเกาหลีจะต้องอยู่ภายใต้การบงการลิขิตของสองอภิมหาอำนาจ และจีนประเทศเพื่อนบ้านผู้ทรงพลัง* แต่ชาวเกาหลียังมีโอกาสที่จะคิดถึงชะตากรรมในวิถีทางที่ตน

^๑ความตึงแต่ตอนนีไป เรียบเรียงจาก Franz H. Michael and George E. Taylor, *The Far East in the Modern World* (3rd ed.; New York : Holt Rinehart and Winston, 1974), pp. 833-834.

ปรารถนาอยู่บ้าง การสงบศึกสงครามเกาหลีบังเกิดผลขึ้นได้โดยส่วนหนึ่งมาจากการที่ชาวเกาหลีใต้รู้สึกว่าคุณมีหลักประกันอันมั่นคง กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาได้ตกลงที่จะช่วยเหลือเกาหลีใต้ด้วยการลงนามในสนธิสัญญาความร่วมมือกัน (Mutual Defense Treaty) ในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1953 ตามสนธิสัญญาดังกล่าวนี้ สหรัฐอเมริกาและเกาหลีใต้ให้คำมั่นสัญญาต่อกันว่าในกรณีที่เกิดการรุกรานเกาหลีหรือการรุกรานพื้นที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิก ภาควิชาสัญญาจะปฏิบัติการเผชิญอันตรายที่ถือเป็นอันตรายร่วมกันตามวิถีทางแห่งการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้ เกาหลีใต้จึงยินยอมให้กำลังทหารสหรัฐอเมริกาประจำในเกาหลีใต้และในบริเวณรอบเกาหลีใต้ได้เพื่อร่วมการป้องกัน นอกจากนี้เพื่อเป็นหลักประกันให้ชาวเกาหลีใต้ยอมรับการสงบศึก สหรัฐอเมริกายังให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่เกาหลีใต้ เป็นเงิน 1 โกลด์เหรียญสหรัฐอเมริกา แต่ต้องใช้เวลาหลายเดือนกว่าคณะประสานงานเศรษฐกิจอเมริกา (American Economic Coordinator) จะบรรลุข้อตกลงกับประธานาธิบดีซิงมันรีได้ เพราะฝ่ายสหรัฐอเมริกายินทรานที่จะใช้มาตรการบางประการในการควบคุมการใช้จ่ายเงินเพื่อป้องกันแนวโน้มเงินเฟ้อ และต้องการให้รัฐบาลเกาหลีใต้ใช้สินทรัพย์ในบดุลของตนเข้าสนับสนุนแผนการด้วย เงื่อนไขดังกล่าวเป็นเงื่อนไขโดยปกติของแผนการช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกา ได้มีการลงนามในความตกลงในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1953 นอกจากความช่วยเหลือเป็นทางการแล้ว ชาวอเมริกายังให้ความช่วยเหลือโดยผ่านองค์กรสงเคราะห์ซึ่งมีมากมายหลายองค์กร โดยวิถีทางดังกล่าว เกาหลีใต้ก็สามารถฟื้นตัวได้จากภัยพิบัติของสงคราม และสาธารณรัฐแห่งเกาหลีได้รับโอกาสอันงามที่จะเกิดใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ข้อควรสังเกตประการหนึ่งคือ แม้สหรัฐอเมริกาจะให้ความช่วยเหลือประเทศต่างๆ ที่เผชิญภัยคอมมิวนิสต์แต่สหรัฐอเมริกามีได้ผูกมัดตนเองด้วยการมีกองทัพประจำการในประเทศนั้นๆ ดังเช่นที่ได้มีในเกาหลีใต้ ทั้งนี้มีเงื่อนไขโดยนัยว่า สหรัฐอเมริกาจะปฏิบัติการทหารตามคำวินิจฉัยขององค์การสหประชาชาติเท่านั้น และสงครามเกาหลีเป็นสงครามแรกสุดที่สหรัฐอเมริกาได้ปฏิบัติการทางทหารโดยผ่านองค์การสหประชาชาติเท่านั้น และถือว่าเป็นการดำเนินการตามหลักความมั่นคงร่วมกัน (Collective Security) เพื่อปกป้องตนเองจากอริราชศัตรู อย่างไรก็ตาม สงครามเกาหลีได้แสดงให้เห็นประจักษ์ถึงการที่สหรัฐอเมริกามีได้มีการเตรียมพร้อมทางทหารเต็มขีดค้นและมีการเร่งสร้างสมกำลังอาวุธในอัตรารวดเร็ว เมื่อสงครามเริ่มต้นนั้น กำลังทหารมีพลังเข้มแข็งแกร่งพอประมาณ แต่ต่อมาได้ขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็วมาก พร้อมๆ กับการผลิตอาวุธยุทธโศปกรณ์ แผนการสร้างอาวุธกำลังรบมิได้ถือกันว่าเป็นมาตรการในภาวะฉุกเฉิน หากแต่ถือว่าการดำเนินการในระยะยาวนานโดยมีความเชื่อถือกันมากกว่า สงครามระหว่างสองอภิมหาอำนาจเป็นมหายุทธ์ที่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยการสร้างเสริมความแข็งแกร่งเพียงพอที่จะป้องปรามการรุกราน และเป็นพื้นฐานที่จะทำให้การเจรจาต่อกันสำเร็จผล

บทที่ 5

เกาหลี : ปัญหาที่แก้ไขไม่ได้

สงครามที่พยายามจะเปลี่ยนสถานะเดิมแห่งการแบ่งแยกเกาหลีนั้นได้ยุติลงโดยเกาหลียังคงแบ่งแยกต่อไปเหมือนเดิม ปัญหาภายในของสองเกาหลีหนักหน่วงยิ่งขึ้นด้วยเหตุสงครามที่ได้มีการสู้รบยุทธภัณฑ์บนพื้นแผ่นดินเกาหลี ระบบคอมมิวนิสต์ตั้งมั่นในเกาหลีเหนือ ระบบประชาธิปไตยแต่เพียงผิวเปลือกนอกตั้งมั่นในเกาหลีใต้ ชาวเกาหลีจึงมีการปกครองแบบเผด็จการฝ่ายขวาและเผด็จการฝ่ายซ้ายให้เลือก การพัฒนาประเทศของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ถือเป็นกรณีตัวอย่างทดลองประสิทธิภาพของลัทธิอุดมการณ์ซึ่งกันและกันอยู่ในเวทีการเมืองโลก คือ ลัทธิประชาธิปไตยและลัทธิคอมมิวนิสต์

เกาหลีใต้ภายหลังการสงบศึก*

ในสาธารณรัฐแห่งเกาหลี พรรคเสรีนิยม (Liberal Party) ของนายซิงมันรียังคงควบคุมรัฐบาล หลังจากที่รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขปรับปรุงได้ทำให้ระบบเดิมของการเลือกตั้งประธานาธิบดีทางอ้อมต้องยุติลง ประชาชนก็ได้ลงคะแนนเสียงในอัตราประมาณร้อยละ 72 เลือกนายซิงมันริเป็นประธานาธิบดีอีกวาระหนึ่ง ในปี 1952 สองปีต่อมา พรรคเสรีนิยมของเขาได้ที่นั่งในสมัชชาแห่งชาติ (National Assembly) ถึงสองในสาม แต่ในการเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1956 มีสิ่งบอกเหตุแล้วว่า ประชาชนไม่ใคร่นิยมนายซิงมันริ ทั้ง ๆ ที่คู่แข่งถึงแก่กรรมก่อนหน้าการเลือกตั้ง 10 วัน นายซิงมันรียังได้คะแนนเสียงเพียงร้อยละ 56 เท่านั้น การจลาจลในกรุงโซลและที่อื่นได้เกิดขึ้นระหว่างการเลือกตั้ง นายซิงมันริได้จับกุมคุมขังผู้ลงคะแนนที่ก่อการจลาจลนั้น และกล่าวหาว่าฝ่ายตรงกันข้ามของตนเป็นผู้คิดก่อการกบฏ นายลี (K.P. Lee) ของพรรคเสรีนิยมเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ในการรับสมัครเลือกตั้งตำแหน่งรองประธานาธิบดีตำแหน่งนั้นตกเป็นของฝ่ายพรรคประชาธิปไตย (Democratic Party) คือ ดร.ชาง (Dr. John M. Chang) ซึ่งได้รับการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา เขาเป็นคนถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก เขาเป็นอดีตเอกอัครราชทูตประจำสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 4 ปีเต็มที่ตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นของพรรคหนึ่ง และตำแหน่งรองประธานาธิบดีเป็นของอีกพรรคหนึ่ง แม้อำนาจของพรรคประชาธิปไตยจะถูกจำกัดมาก ทั้งสองพรรคก็ถือได้ว่าเป็นพรรคของฝ่ายอนุรักษ

*บทนี้เขียนเรียงจาก Franz H. Michael and George E. Taylor, *The Far East in the Modern World* (3rd ed.; New York : Holt Rinehart and Winston, 1974), pp. 834-847.

นิยมและไม่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ กลุ่มการเมืองอื่นๆ แทบไม่มีปรากฏ แม้จะมี ก็มักรวมตัวกัน
อย่างหลวมๆ พรรคก้าวหน้า (Progressive Party) เองในไม่ช้าก็กลายเป็นพรรคนอกกฎหมายไป
จึงไม่เป็นการประหลาดแต่อย่างใดที่รัฐบาลเกาหลีใต้จะเต็มไปด้วยความอึกเขิมที่สามารถปกครอง
ประเทศได้เต็มที่โดยปราศจากคู่ต่อสู้ที่ทัดเทียมตน

รัฐบาลใช้อำนาจมากขึ้นตามลำดับตามกาลเวลา การฉ้อราษฎร์บังหลวงระบาตไปทั่วทุก
หัวระแหง ประธานาธิบดีเองก็ลอยตัวอยู่เหนือประชาชน ในการเลือกตั้งปี 1958 ได้มีเสียงลือลม
ถึงการที่เกาหลีใต้ต้องการความเปลี่ยนแปลง และสะท้อนความต้องการนั้นในการลงคะแนนเพิ่มที่
นั่งให้แก่พรรคประชาธิปไตยจากเดิม 48 ที่นั่งเป็น 79 ที่นั่งในสมัชชาแห่งชาติ (สมาชิกจำนวนเต็ม
233 คน) ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1958 สมัชชาแห่งชาติได้ผ่านพระราชบัญญัติความมั่นคง (Security
Act) ซึ่งทำให้สมาชิกพรรคประชาธิปไตยประท้วงอย่างรุนแรงในสมัชชาแห่งชาติ เพราะพรรค
ประชาธิปไตยถือว่ากฎหมายฉบับนั้นเป็นกฎหมายที่จะคุกคามสิทธิของฝ่ายเสียงส่วนน้อย วิถีทาง
ประชาธิปไตยค่อยๆ เสื่อมถอยลงไปอีกเมื่อมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกายุติการเลือกตั้ง
ข้าราชการในส่วนท้องถิ่นและให้มีการแต่งตั้งแทน ในฤดูใบไม้ผลิปี 1959 ได้มีการสั่งปิดหนังสือ
พิมพ์หลายฉบับ และมีการจับกุมคุมขังสมาชิกพรรคประชาธิปไตยหลายคนด้วยข้อหา
วิพากษ์วิจารณ์นโยบายต่างๆ ของนายชุงมันรีในที่สาธารณะ

ความตึงเครียดทางการเมืองได้ทวีขึ้นเมื่อใกล้จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีในเดือนมีนาคม
ค.ศ. 1960 ดร.ชวง (Dr. P.O. Chough) ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปไตยถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจ
วายเป็นการเลือกตั้งหนึ่งเดือน ดังนั้น ความตายโดยธรรมชาติวิสัยได้ช่วยขจัดคู่ต่อสู้ให้แก่ นาย
ชุงมันรีอีกดังเช่นที่ได้มีมาแล้วในปี 1956 และทำให้นายชุงมันรีมั่นใจในชัยชนะยิ่งขึ้น การต่อสู้
ระหว่างพรรคเสรีนิยมกับพรรคประชาธิปไตยที่เข้มข้นมาจากการชิงตำแหน่งรองประธานาธิบดี
พรรคเสรีนิยม ส่งนายลี (K.P. Lee) ลงสมัคร พรรคประชาธิปไตยส่งหัวหน้าพรรคคือนายชาง (John
M. Chang) ลงสมัครรับเลือกตั้ง นายชางเคยชนะการเลือกตั้งมาแล้วในปี 1956 โดยชนะนายลีด้วย
คะแนนกว่า 200,000 การเลือกตั้งในวันที่ 15 เดือนมีนาคม ค.ศ. 1960 จึงถือว่าเป็นวันเลือกตั้ง
ท่ามกลางบรรยากาศที่น่าสยงขวัญ ผู้สนับสนุนพรรคประชาธิปไตยมากมายหลายคนถูกห้ามไปลง
คะแนน บางคนถูกทุบตี บางคนถูกฆ่า ตามรายงานทางการ นายชุงมันรีได้รับคะแนนเสียงท่วมท้น
และนายลีเขียนคู่ต่อสู้ด้วยคะแนน 8,225,000 ต่อ 1,850,000

ภายหลังการเลือกตั้งได้เพียงสามวัน ผู้แทนจากพรรคประชาธิปไตยเดินออกจากที่ประชุม
สมัชชาแห่งชาติเพื่อประท้วงการเลือกตั้งที่เต็มไปด้วยเล่ห์เพทุบาย และจักให้ดำเนินการทางการศาล
เพื่อใช้อำนาจศาลสั่งให้การเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ การจลาจลนองเลือดนับเป็นเวลาหลายสัปดาห์ได้
เกิดขึ้นตามเมืองใหญ่ๆ นักศึกษากว่าแสนคนเดินขบวนประท้วงหน้าศาลาสนของประธานาธิบดี
และตามสถานที่ราชการในกรุงโซล มีการปะทะกับตำรวจจนมีผู้เสียชีวิต 183 คน พิภพพิการ 200 คน
และบาดเจ็บอีก 6,259 คน

การจลาจลครั้งนั้นทำให้สหรัฐอเมริกาจำเป็นต้องประท้วงด้วย ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยมีปรากฏมาก่อน สหรัฐอเมริกาได้ประท้วงว่า รัฐบาลเกาหลีใต้ใช้ “มาตรการกีดกันไม่เหมาะสมต่อระบอบประชาธิปไตยอันเสรี” และกระตุ้นให้นายชิ่งมันรีดำเนินการปฏิรูปการเมืองการปกครอง รวมทั้งให้มีการเลือกตั้งตำแหน่งรองประธานาธิบดีใหม่อีกครั้ง สามวันต่อมา ในวันที่ 27 เมษายน ท่ามกลางการเดินขบวนของฝ่ายนักศึกษา นายลีได้กระทำอัศวินบาตกรรม และนายชิ่งมันรีลาออกจากตำแหน่งเมื่ออายุได้ 85 ปี และได้ครองอำนาจอันยาวนานถึง 12 ปี นายชิ่งมันรีได้ลี้ภัยไปพำนักที่หมู่เกาะฮาวายอี ครั้งหนึ่งนายชิ่งมันรีเคยเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนและเป็นนักปฏิวัติมากกว่าจะเป็นนักนิยมประชาธิปไตย เขาไม่ยอมสละอำนาจจนกระทั่งความผิดพลาดอันสั่งสมมาช้านานและการปกครองอันฉ้อฉลเลวร้ายของเขาได้เป็นเครื่องทำลายอำนาจลึทธิซัดของเขาเอง

รัฐบาลรักษาการเฉพาะกาล (Interim caretaker) ภายใต้การนำของนายจุง (Huh Chung) อดีตรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ได้ดำเนินการปฏิรูปหลายด้าน และนำตัวผู้ละเมิดกฎหมายขึ้นศาลหลายคน ได้มีการเรียกร้องต้องการให้ผู้ว่าราชการและตำรวจระดับนำหลายคนลาออกจากตำแหน่ง และให้ยุบเลิกเหล่านักศึกษาป้องกัน (Student Defense Corps) ซึ่งเป็นองค์การโฆษณาชวนเชื่อของนายชิ่งมันรี รัฐบาลนายจุงได้รับรองรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ประกาศใช้ในวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1960 ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงระบบประธานาธิบดี (Presidential System) มาเป็นระบบรัฐสภา (Parliamentary System) ประธานาธิบดีมีอำนาจตามศักดิ์และสิทธิ์ (Ceremonial powers) เท่านั้น ในการเลือกตั้งในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1960 พรรคประชาธิปไตยได้คะแนนเสียงข้างมาก ในสภาผู้แทนราษฎร ดร.ชาง (Dr. Chang) ได้เป็นนายกรัฐมนตรี นายยุน (Posan Yun) ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี

รัฐบาลใหม่ได้ประกาศการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศ เรียกร้องให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้เพื่อรวมประเทศและให้การเลือกตั้งดำเนินการไปภายใต้การดูแลขององค์การสหประชาชาติ ได้มีความพยายามใหม่ที่จะเจรจาเรื่องความผิดพ้องหมองใจมากมายยาวนานกับฝ่ายญี่ปุ่น โดยเฉพาะเรื่องเกาหลีใต้อ้างสิทธิ์ขอ 800 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกาจากญี่ปุ่นเพื่อชดเชยกับการที่ญี่ปุ่นได้บังคับใช้แรงงานชาวเกาหลีและชดเชยทรัพย์สินที่ทหารญี่ปุ่นได้นำไปภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

การสิ้นสุดอำนาจของรัฐบาลชิ่งมันรีได้ทำให้เห็นประจักษ์ชัดถึงปัญหาเศรษฐกิจที่ยังเป็นอยู่ และความยากลำบากมากมายที่เกาหลีใต้ต้องเผชิญในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป ตั้งแต่ ค.ศ. 1945 สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่เกาหลีใต้เป็นมูลค่ากว่า 3 โทกกีเหรียญสหรัฐอเมริกา แต่รัฐบาลนายชิ่งมันรีได้ใช้งบบางส่วนนั้นเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง เงินกู้ยืมแก่ชานาถูกพลิกผันไปใช้อย่างฉ้อฉลเพื่อความมั่งคั่งของพ่อค้าคนกลางและกสิกรผู้มั่งคั่ง โครงการชลประทานมีชิ้นส่วนใหญ่ด้วยเหตุผลข้อพิจารณาทางการเมืองมากกว่าจะด้วยเหตุผลการพัฒนาชนบทที่ดีราบรื่น เงินช่วยเหลือการพัฒนาอุตสาหกรรมก็ถูกนำไปพลิกผันเพื่อประโยชน์ของนักการเมือง

ของพรรคเสรีนิยมผู้ใกล้ชิดแวดล้อมนายซิงมันรี ดังนั้น ประมาณการกันว่า $\frac{1}{5}$ ของโครงการต่างๆ ล้วนเป็นโครงการ ที่ไม่ราบรื่นตามจุดประสงค์ด้วยเหตุผลหลากหลายประการ

นายกรัฐมนตรีซางได้ประกาศใช้มาตรการมากมายเพื่อต่อสู้กับการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการ และประกาศเพิ่มรายได้โดยเก็บภาษีจากวงการธุรกิจที่มักไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ภาวะการว่างงานในระดับประมาณ 2,500,000 คน ทำให้นายซางไม่สามารถจะดำเนินการลดกำลังพล 100,000 คนจากจำนวน 600,000 คนได้ แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าแท้จริงบ้างในสมัยรัฐบาลซิงมันรี แต่นายซางก็ต้องเผชิญกับการที่รัฐบาลต้องใช้เงินเกินรายได้และรับตกทอดเศรษฐกิจที่มีลักษณะสำคัญคือ ค่าจ้างแรงงานต่ำ ทรัพยากรธรรมชาติขาดแคลน เครื่องอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ และอัตราประชากรเกิดที่ยากแก่การควบคุม รัฐบาลซางดำรงอยู่อย่างอ่อนแอมาก การเล่นพรรคเล่นพวกและการฉ้อราษฎร์บังหลวงปรากฏอีกอย่างรวดเร็วโดยปราศจากการบริหารราชการที่มีประสิทธิภาพเพื่อมาชดเชยภาวะเช่นนั้น ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งเป็นผลมาจากการปกครองโดยคนเพียงคนเดียวคือ นายซิงมันรี -- นายกรัฐมนตรีซางขาดอำนาจบริหารอันจำเป็นในการแก้ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ผู้หลีกเลี่ยงการเสียภาษีและผู้ค้ากำไรเกินควรลอยนวล ไม่มีการลงโทษแต่อย่างใด ธุรกิจและอุตสาหกรรมชะงักงัน ผู้คนว่างงานนับล้านโดยปราศจากการหยิบยื่นให้ความช่วยเหลือ การเดินขบวนประท้วงเกิดมากขึ้น และสายลับคอมมิวนิสต์จากเกาหลีเหนือเคลื่อนไหวเพื่อฉกฉวยโอกาสจากภาวะเศรษฐกิจอันเลวร้ายและความสิ้นหวังของชนวนการนักศึกษาแห่งเมษายนเมื่อประธานาธิบดีโรอานาจและสภาผู้แทนราษฎรแตกแยกกันเอง พลั้งเดียวที่ยังมีเอกภาพเหลืออยู่ในเกาหลีใต้คือกองทัพ ซึ่งได้วางแผนที่จะยุติ 9 เดือนแห่งความยุ่งเหยิงวุ่นวายตามระบอบรัฐสภา

ในวันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ. 1961 กลุ่มทหารนำโดยพลโทจางโด-ยังก์ (Lieutenant-General Chang Do-Young) ผู้เป็นเสนาธิการทหารบก (Army Chief of Staff) ได้จับกุมนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และจัดตั้งสภาสูงสุดเพื่อสร้างชาติใหม่ (Supreme Council of National Reconstruction) คณะนายทหารได้ประกาศเรียกร้องให้ยุติฉ้อราษฎร์บังหลวง เสริมสร้างเศรษฐกิจให้แข็งแกร่งและชำระไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีงามกับสหรัฐอเมริกา คณะนายทหารได้ยุบเลิกสมัชชาแห่งชาติ พรรคการเมืองทั้งหมดและองค์การทั้งหลายเกือบทั้งหมด รวมทั้งสมาคมชมรมของผู้ใช้แรงงานและกสิกร ได้มีการกวาดล้างจับกุมคุมขังและจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

คณะรัฐประหารต้องเผชิญกับรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาด้วยเรื่องปัญหารุนแรง เพราะรัฐบาลสหรัฐอเมริกาสันับสนุนนายกรัฐมนตรีซางและประชาสัมพันธ์สรรพคุณงามความดีของระบอบการปกครองภายใต้นายกรัฐมนตรีนั้นว่าเป็นรัฐบาลเสรีจากการเลือกตั้ง นายทหารหนุ่มได้เคลื่อนกำลังเข้ากรุงโซล โดยมีได้ขอความเห็นชอบจากนายพลแมกนูดอร์ (General Carter Magruder) ผู้บัญชาการองค์การสหประชาชาติ สำหรับสหรัฐอเมริกาแล้ว ไม่มีการเลือกตั้งอีกแล้วว่า ควรสนับสนุนรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้งโดยเสรี หรือควรยอมรับการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม

ไม่มีรัฐบาลใดให้ปกป้องแล้ว สำหรับสหรัฐอเมริกาทางเลือกเดียวที่มีอยู่ที่จะไม่รับรองคณะนายทหารคือ การสั่งการซึ่งจะทำให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในเกาหลี กองทัพคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนืออยู่ใกล้กรุงโซลแค่เอื้อม และนั่นย่อมเป็นหนทางเลือกที่แทบจะไม่มีใกถึงมิได้เลย

ในวันที่ 20 พฤษภาคม คณะนายทหารได้บีบบังคับประธานาธิบดียูนให้ถือตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นตำแหน่งประมุขแห่งรัฐเป็นทางการโดยพิธี ซึ่งเป็นการให้ร่องรอยของความถูกต้องชอบธรรมแก่ตัวระบอบการปกครอง และหลีกเลี่ยงปัญหาการแสวงหาการรับรองรัฐบาลจากฝ่ายนานาชาติ ภายใต้หนึ่งสัปดาห์แห่งการยืดอกอำนาจ นายพลปักจุงฮี (Park Chung-hi) ได้ถอดพลโทชายออกจากตำแหน่งประธานาธิบดี นายพลปักจุงฮีเป็นนักยุทธศาสตร์ระดับนำของการรัฐประหารแห่งวันที่ 16 พฤษภาคม พลโทชายต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตด้วยข้อกล่าวหาว่าคิดวางแผนร้ายต่อระบอบใหม่ พลโทชงยูชาน (Lieutenant--General Song Yu-chan) ข้าราชการผู้เกษียณอายุแล้วและเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลใหม่ของนายพลปักจุงฮี นายพลปักจุงฮีได้ดำเนินมาตรการเข้มงวดในการจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง ความเกียจคร้านเฉื่อยชา การกักเงินด้วยดอกเบี้ยยสูงลิบ และการค้ากำไรเกินควร เมื่อถึงเดือนตุลาคม ค.ศ. 1961 ตลาดมืดทั้งหมดหายวับไปกับตา ได้มีการจับกุมคุมขังครั้งใหญ่ แต่ต่อมาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1962 นักโทษประมาณ 700 จากจำนวน 20,000 เท่านั้นที่ยังต้องโทษคุมขัง นอกนั้นถูกปล่อยออกหมด เนื่องในวาระเฉลิมฉลองครบรอบปีของระบอบการปกครอง คณะนายทหารได้ลดหย่อนความเข้มงวดบางประการต่อสังคม และเริ่มที่จะยินยอมให้มีการเล่นการพนัน การเดินราและชีวิตการเดินราคาบาเรต์ (Cabaret) ในยามราตรี

ประธานาธิบดียูน ซึ่งเป็นตำแหน่งสุดท้ายจากการเลือกตั้ง ได้ลาออกในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1962 และนายพลปักจุงฮีได้เข้ารับตำแหน่งแทนพร้อมทั้งตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในเดือนตุลาคม นายชาง อดีตนายกรัฐมนตรีได้ถูกปลดปล่อยออกจากคุก หลังจากที่ต้องถูกจองจำอยู่ 1 เดือนจากการตัดสินจำคุก 10 ปี ซึ่งต่อมาก็ค้างคาราคาซัง ถึงกระนั้น รัฐบาลก็ยังไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร ทั้งประเทศอยู่ในความเงิบสงบ ในปลายปี 1962 แผนห้าปีแรก (Five Year Plan) ได้ใช้คำขวัญแสดงนโยบายเศรษฐกิจว่า “ลัทธิทุนนิยมนำวิถี” (Guided Capitalism) คณะรัฐบาลได้ประกาศจุดมุ่งหมายที่จะสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตใหญ่ในอัตราเฉลี่ยปีละร้อยละ 7.1 การลงทุนประมาณร้อยละ 55 จะมาจากภาคเอกชน แต่ตั้งแต่ปี 1963 การลงทุนในภาคเอกชนยังคงดำเนินไปในอัตราที่ต่ำ และการว่างงานยังอยู่ในระดับสูง -- ประมาณร้อยละ 25 ของพลังผู้ใช้แรงงาน การผลิตทางการเกษตรได้แสดงให้เห็นว่าสูงขึ้นและรัฐบาลเองได้ใช้มาตรการเยียวยาภสกรในเรื่องปัญหาหนี้สิน ชาวกรสิกรมีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้นบ้าง

ในด้านกรต่างประเทศ รัฐบาลยังคงพยายามที่จะหาหนทางบรรลุความตกลงกับญี่ปุ่น ดังที่ได้มีการพยายามที่จะปลุกสัมพันธ์ไมตรีกับกลุ่มประเทศที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (“nonaligned”) เพื่อหวังความสนับสนุนทางการทูต การลดหย่อนยอมให้ด้วยเหตุใดก็ตามแก่ฝ่ายเกาหลีเหนือจักได้

รับการตอบโต้จากเกาหลีใต้ ด้วยการก่อเหตุตามแนวชายแดนตามความตกลงสงบศึกบ่อยครั้งขึ้น เกาหลีใต้ยังคงดำเนินนโยบายเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา ด้วยหวังความสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจและการทหารจากสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาได้บีบบังคับเกาหลีใต้หนักมากขึ้นจนเกาหลีใต้ต้องเตรียมการฟื้นฟูให้มีการจัดตั้งรัฐบาลพลเรือน (Civilian Government) ในการลงประชามติ (Referendum) ของเดือนธันวาคม ค.ศ. 1962 ได้มีการสถาปนาระบบ "ประชาธิปไตยนำวิถี" (Guided Democracy) ซึ่งดึงดูดประชาชนเกาหลีให้มีสิทธิ์เลือกตั้งถึงร้อยละ 85 โดยการลงคะแนนอย่างฉิวเฉียด 4 : 1 ประชาชนลงมติเห็นชอบกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของนายพลปักจุงฮี ระบบประธานาธิบดีที่ประธานาธิบดีมีอำนาจได้ถูกนำกลับมาใช้ใหม่ มีวาระ 4 ปี และรัฐสภาจะถอดถอนตำแหน่งนี้ได้ บรรดาพรรคการเมืองถูกควบคุมและผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรค แม้รัฐธรรมนูญจะมีบทบัญญัติให้ประชาชนมีเสรีภาพ แต่ก็มีเงื่อนไขจำกัดเสรีภาพนั้นๆ

ปลายปี 1963 ได้มีการเลือกตั้งขึ้น สหรัฐอเมริกาเกรงว่า การปกครองโดยทหารต่อไปจะมีได้หมายถึงการปฏิเสธค่าปฏิญญาแห่งอดีตเท่านั้น หากแต่ยังจะทำให้กองทัพแปดเดือนด้วยความ การเมืองอ่อนแอเปลี่ยนแปลงกำลังที่จะต่อต้านการโจมตีของฝ่ายคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือด้วย เล่ห์กล เพทุบายทางการเมืองของคณะนายทหารในปี 1963 ได้เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงการที่กองทัพเสื่อมขวัญ กำลังใจ พลจัตวา คิมชองพิล (Brigadier General Kim Chong-pil) ผู้ก่อการและจัดตั้งหน่วยสืบ ราชการพลเรือนลับ (Korean Civilian Intelligence Agency) ได้กลายเป็นเป้าหมายของการแข่งขันและการเช่นฆ่าเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เมื่อเหล่าทหารชั้นนำได้พลิกแพลงเล่ห์เพทุบายเพื่อชิง ตำแหน่งในพรรคประชาธิปไตยรีพับลิค (Democratic Republican Party) ในปลายปี 1963 นาย พลคิมต้องลี้ภัยออกนอกประเทศ ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1963 นายชงยูชาน (Song Yu-chan) คู่ แข่งของนายพลปักจุงฮีถูกจับ ในฐานะที่เป็นอดีตนายพลโทเกษียณอายุไปแล้ว เขาเคยเป็นรัฐมนตรี กลาโหม และนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลทหารของนายพลปักจุงฮีในปี 1961 เมื่อมีการเลือกตั้งที่ค่อนข้างจะสงบเรียบร้อยในเดือนตุลาคม นายพลปักจุงฮีได้รับเลือกตั้ง เขาได้เสนอที่จะเพิกเฉยต่อความ ชัดแย้งอันเข้มข้นในอดีตกับฝ่ายตรงกันข้าม เป็นสัญญาณว่าเป็นไปได้ที่ระบบที่เป็นประชาธิปไตย มากกว่านั้นอาจจะหวนคืนกลับมาอีก

เกาหลีเหนือ

หลังสงครามเกาหลี พรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลี (Communist Korean Workers' Party) ยังคงควบคุมประชาชนเกาหลีเหนือไว้ได้มั่นคงคืออยู่ ในกรณีใดก็ตาม กองทัพอัน 300,000 คนที่ปรากฏอยู่ย่อมป้องปรามมิให้เกิดการต่อต้านคอมมิวนิสต์ขึ้นได้ในเกาหลีเหนือ ผู้ที่ต่อต้าน ต้องหลบหนีไปอยู่เกาหลีใต้ ทำให้การจัดตั้งองค์การต่อต้านใดๆ ไม่มีโอกาสพัฒนาได้เท่าใดนัก ใน เดือนเมษายน ค.ศ. 1956 นายคิมอิลซุง (Kim Il-sung) ซึ่งเป็นประธานของสภารัฐมนตรี (Council of Ministers) แห่งระบอบการปกครองของเกาหลีเหนือ ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานของคณะ

กรมการกลางแห่งพรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลี เขาได้รักษาตำแหน่งไว้ด้วยการกำจัดกลุ่มคู่แข่งของอดีตคอมมิวนิสต์เกาหลีใต้และกลุ่มคู่แข่งในพรรคคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือเองที่มีความผูกพันกับจีนคอมมิวนิสต์ในสมัยเหียนอาน (Yenan) กลุ่มหลังนี้ถูกขจัดออกจากตำแหน่งทรงอิทธิพลทั้งหมดหลังจากที่ประสบความสำเร็จในการก่อการรัฐประหารในวันแรงงาน เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1958 นับแต่นั้นมา นายคิมอิลซุงก็ครอบงำการเมืองเกาหลีเหนือโดยมีต้องเกรงกลัวคู่แข่งหน้าไหนทั้งสิ้น นายคิมได้ใช้การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อส่งเสริมลัทธิพิธีบูชาบุคคลิกภาพ (“Cult of Personality”) และให้โฆษณาชวนเชื่อว่าเขาคือวีรบุรุษผู้ไม่เคยผิดพลาดใดๆ ตามประเพณีนิยมแบบที่สตาลินเคยใช้มาแล้วสำเร็จผล

จุดมุ่งหมายสำคัญของคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือ คือ การรวมประเทศภายใต้ธงคอมมิวนิสต์ แม้จะประสบความสำเร็จในการใช้กำลังอาวุธทำสงครามเกาหลีเพื่อรวมประเทศในระหว่าง ค.ศ. 1950-1953 เกาหลีเหนือก็มิได้เห็นว่าการรวมประเทศโดยใช้วิธีการต่อสู้ด้วยกำลังรบจะเป็นไปมิได้ เกาหลีเหนือมีกำลังพล 600,000 คน เมื่อองค์การสหประชาชาติมีเจตจำนงที่จะต่อต้านการก้าวร้าวรุกราน นายคิมอิลซุง ก็ต้องรอคอย “สงครามยิ่งใหญ่ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น” (“a great war on a grand scale”) เพื่อดำเนินการพิชิตเกาหลีใต้ ตรวจจับที่โอกาสยังไม่เกิดขึ้น พรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลีอุทิศตนในด้านการก่อการร้ายและปฏิบัติการจิตวิทยาต่อเกาหลีใต้ต่อไป การโฆษณาชวนเชื่อของเกาหลีเหนือแสดงภาพเปรียบเทียบมาตรฐานการครองชีพของเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ และวิจารณ์สหรัฐอเมริกาเข้าข้างเกี่ยวในกิจการของเกาหลี เกาหลีเหนือยืนยันกรานมั่นคงในการปฏิเสธบทบาทใดๆ ขององค์การสหประชาชาติที่จะรวมประเทศและหรือที่จะลดกำลังรบ ในขณะที่เกาหลีเหนือเสนอการรวมประเทศ เกาหลีเหนือมิได้อยู่ในฐานะที่จะขอรับการเลือกตั้งทั่วประเทศ เพราะเกาหลีเหนือมีประชากรในปริมาณเพียงกึ่งหนึ่งของประชากรของเกาหลีใต้ พรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลีไม่มีความหวังอันใดที่จะสามารถครอบงำการรวมเกาหลีใต้ ถ้าพรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลีมิได้ควบคุมอำนาจทางการเมืองตั้งที่ได้ควบคุมไว้ในเกาหลีเหนือ เป็นเรื่องที่หวังได้น้อยนิดมากที่สุดที่ชาวเกาหลีใต้จะส่งเสริมสนับสนุนระบอบการปกครองของนายคิมอิลซุง ชาวเกาหลีใต้ได้มีทัศนคติต่อต้านคอมมิวนิสต์แก่กล้ามากอันเป็นผลมาจากประสบการณ์สงครามเกาหลี และย่อมจะไม่รับอิทธิพลอันใดจากการโฆษณาชวนเชื่อของเกาหลีเหนือและการพยายามก่อการร้าย

ในด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ พรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลี แสดงความเห็นอกเห็นใจจีนมากขึ้นในการขัดแย้งซึ่งอำนาจกับรัสเซีย การที่จีนเข้าเกี่ยวข้องในสงครามเกาหลีได้ทำให้เขาเซตงมอิทธิพลในกิจการของพรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลี ตั้งแต่ความขัดแย้งในการประชุมของพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซีย ในปี 1961 คำประกาศทั้งหลายของเกาหลีเหนือสอดคล้องกับข้อถกเถียงของค่ายเขามาก ทั้งนี้เป็นเรื่องที่ไม่น่าประหลาดอันใด เพราะเกาหลีเหนือมีความต้องการที่จะให้จีนสนับสนุนการรวมประเทศ จึงต้องมีนโยบายที่มีลักษณะก้าวร้าวแบบที่จีนเห็นด้วย อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือยังคงมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับทั้งจีนและรัสเซีย

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1961 เกาหลีเหนือได้ทำสนธิสัญญาใหม่กับทั้งสองประเทศอีก เป็นสนธิสัญญาว่าด้วยมิตรภาพ ความร่วมมือและความช่วยเหลือร่วมกัน (Treaties of Friendship, Cooperation, and Mutual Assistance)

รัฐบาลเกาหลีเหนือยังคงเป็นปรปักษ์ต่อญี่ปุ่น ผู้นำคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือโจมตีผู้นำญี่ปุ่นว่าเป็นพวก “ปฏิกริยา” “ฟาสซิสต์” และ “นิยมทหาร” อย่างไรก็ตาม โดยความเป็นจริงแล้ว เกาหลีเหนือก็มีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นในขั้นต้นเพื่อให้การเจรจาระหว่างเกาหลีได้กับญี่ปุ่นทวีความยุ่งยาก และเพื่อมิให้เกาหลีได้เป็นที่เชื่อถืออีกต่อไปด้วย อีกทั้งเพื่อให้เกาหลีเหนือมีประชากรเพิ่มขึ้น มีการอพยพชาวเกาหลีออกจากญี่ปุ่นไปสู่เกาหลีเหนือมากกว่าเกาหลีใต้ ในวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1958 หลังจากการเจรจาอันยาวนาน กาชาดญี่ปุ่นและกาชาดเกาหลีเหนือตกลงอพยพชาวเกาหลีที่อาศัยอยู่ในญี่ปุ่นและปรารถนาจะไปอยู่เกาหลีเหนือ ตั้งแต่ปี 1958 ชาวเกาหลีประมาณ 80,000 คน อพยพไปเกาหลีเหนือ อีก 600,000 ยังคงอยู่ในญี่ปุ่น ความตกลงได้ขยายไปอีกปี ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1962 แผนการอพยพเป็นชัยชนะทางการโฆษณาชวนเชื่อสำหรับเกาหลีเหนือ ถึงกระนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างเกาหลีเหนือกับญี่ปุ่นก็ยังคงอยู่ในระดับที่นับว่าน้อย ทัดเทียมกับการที่เกาหลีเหนือมีความสัมพันธ์กับโลกภายนอก

ระบอบการปกครองของเกาหลีเหนือได้พยายามที่จะเลียนแบบประเทศเพื่อนบ้านในด้านการวางแผนเศรษฐกิจและการจัดองค์การ แผน 7 ปี (Seven Years Plan ค.ศ. 1961-1967) มีจุดมุ่งหมายที่จะตามให้ทันญี่ปุ่นในด้านการผลิตทางอุตสาหกรรม เกาหลีเหนืออ้างตนเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับลัทธิคอมมิวนิสต์ ด้วยการบรรลุเป้าหมายตามแผน 3 ปี ภายใน 2 ปี 8 เดือน และแผน 5 ปี ภายใน 2 ปีครึ่ง แต่สถิติและข้ออ้างเหล่านั้นขาดการทดสอบว่าจริงแท้เพียงใด

ภายหลังสงครามเกาหลี นโยบายการเกษตรมุ่งสร้างการชลประทานและโรงงานผลิตเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร และมุ่งที่จะสร้างระบบนารวม (Collectivization) ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1958 ได้มีรายงานว่าการจัดตั้งสหกรณ์ (Cooperatives) สำเร็จผลแล้ว ในเดือนตุลาคม ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ในรูปองค์กรที่ขยายหน่วยตามแนวทางของคอมมิวนิสต์ ในขณะที่ไม่มีคอมมิวนิสต์แล้วในประเทศจีน ในฤดูใบไม้ผลิปี 1963 เกาหลีเหนือยังมีได้แสดงสัญญาอันใดว่าจะละทิ้งระบบคอมมิวนิสต์เป็นพื้นฐานแห่งการควบคุมสังคมและพื้นฐานอำนาจทางการเมือง เกาหลีเหนือจะเป็นประเทศกสิกรรมพึ่งตนเองได้หรือไม่ ยังเป็นปัญหา แม้จะมีการอ้างว่า เกาหลีเหนือได้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวแล้ว

สหรัฐอเมริกา องค์การสหประชาชาติและเกาหลี

การเมืองเกาหลีวนเวียนอยู่แต่เรื่องการแข่งขันแย่งชิงประเทศ คณะมนตรีความมั่นคงได้ลงมติเสียงท่วมท้นฆ่าแล้วฆ่าอีกให้มีการเจรจาเรื่องความร่วมมือประเทศ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ขัดขวางมิให้มีการรวม

ประเทศตามจุดประสงค์ขององค์การสหประชาชาติ ในสมัยรัฐบาลไอเซนฮาวร์ (Eisenhower) เกาหลีเหนือละเมิดความตกลงสงบศึก โดยสร้างกำลังรบในเกาหลีเหนือจนถึงจุดที่ฝ่ายกองบัญชาการขององค์การสหประชาชาติต้องดำเนินการตอบโต้เพื่อรักษาคุณภาพทางทหารไว้ ได้มีความตกลงมาก่อนว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางทหารเท่าที่ปรากฏในวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 คณะกรรมการผู้ดูแลซึ่งมาจากประเทศที่เป็นกลางประกอบด้วยสมาชิกจากประเทศโปแลนด์ เซโกสโลวะเกีย สวิตเซอร์แลนด์ และสวีเดน คณะกรรมการชุดนี้ไม่สามารถดำเนินการตามหน้าที่ เพราะสมาชิกจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ 2 ประเทศขัดขวาง ถึงกระนั้น ก็มีหลักฐานมากมายว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์เพิ่มกำลังพลและยุทโธปกรณ์ โดยมีได้ผ่านจุดตรวจของเมืองท่าต่างๆ และสร้างหน่วยผู้บิน ดังนั้น ในวันที่ 31 พฤษภาคม ค.ศ. 1956 กองบัญชาการขององค์การสหประชาชาติจึงดำเนินการตามความตกลงสงบศึกเป็นการชั่วคราว และได้ปิดด่านตรวจภาษีของ เอ็น.เอ็น.เอส.ซี. (N.N.S.C.) ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1956 ต่อมา ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1957 กองบัญชาการขององค์การสหประชาชาติได้แจ้งฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่เป็นสมาชิกในคณะกรรมการสงบศึก (Military armistice commission) ว่ากองบัญชาการจะดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อฟื้นฟูคุณภาพทางทหาร

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1958 เพื่อเป็นการตอบโต้ จีนสนับสนุนให้เกาหลีเหนือเสนอให้ถอนกองกำลังต่างชาติออกจากเกาหลีทั้งสองฝ่าย และให้องค์การของกลุ่มประเทศที่เป็นกลางควบคุมดูแลการเลือกตั้งทั่วไปทั้งประเทศ ต่อมา ได้มีคำประกาศเรื่องจีนจะถอนกองทหารอาสาสมัครออกจากเกาหลีในปลายปี 1958 เมื่อมีการสอบถามรายละเอียด จีนคอมมิวนิสต์ได้ประกาศว่า กองกำลังต่างชาติทั้งหมดต้องออกจากเกาหลีก่อนที่จะมีความตกลงโดยสันติ หรือก่อนที่จะมีการเลือกตั้งเสรีขึ้น

สมาชิก 16 ประเทศขององค์การสหประชาชาติที่ได้ส่งกำลังทหารเข้าสู่สงครามเกาหลีได้แลกเปลี่ยนบันทึกหลายฉบับติดต่อกับจีน จนกระทั่งถึงวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1959 เมื่อจีนมิได้เพียงแต่เรียกร้องให้ถอนกองกำลังของสหประชาชาติออกจากเกาหลีได้เท่านั้น หากแต่ยังประกาศด้วยว่า เนื่องจากองค์การสหประชาชาติเป็นคู่สงคราม องค์การนี้จึงไม่มีอำนาจและอำนาจสิทธิ์ขาดที่จะจัดการปัญหาเกาหลีได้อย่างยุติธรรม การแลกเปลี่ยนบันทึกต่อไปก็ไร้ประโยชน์แล้ว สหรัฐอเมริกามีความเห็นว่ ฝ่ายคอมมิวนิสต์มิได้ปรารถนาที่จะยุติปัญหาเกาหลีด้วยเงื่อนไขใด เว้นเสียแต่องค์การสหประชาชาติจะยอมแพ้ ในข้อความที่กล่าวต่อคณะกรรมการการเมืองและความมั่นคง (Political and Security Committee) ของคณะมนตรีความมั่นคง เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 1959 สหรัฐอเมริกาได้แสดงชัดเจนว่ามีเจตจำนงที่จะยืนหยัดเพื่อสิทธิขององค์การสหประชาชาติในการแสวงหาข้อยุติปัญหาเกาหลี โดยสอดคล้องกับหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และได้ยื่นกรรณให้มีการเลือกตั้งอย่างแท้จริงทั่วประเทศเพื่อเลือกตั้งผู้แทนสมัชชาแห่งชาติภายใต้การตรวจสอบดูแลขององค์การสหประชาชาติ โดยการเลือกตั้งนั้นต้องมีจำนวนผู้แทนตามสัดส่วนของ

ปริมาณประชากรทั่วทุกพื้นที่ในประเทศ ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1959 มติ (Resolution) โดยคะแนนเสียง 54 : 9 และงดออกเสียง 17 ในคณะมนตรีความมั่นคง ได้ยืนยันอีกครั้งหนึ่งถึงจุดประสงค์ขององค์การสหประชาชาติที่มีต่อเกาหลี มตินั้นดูเหมือนจะเป็นการบอกว่า บางประเทศที่ลงคะแนนสนับสนุนองค์การสหประชาชาติโดยไม่เห็นด้วยกับความตึงตันของจีนในเรื่องเกาหลีนั้น เป็นกลุ่มประเทศที่ลงมติเห็นชอบให้รับเงินคอมมิวนิสต์เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติด้วย ทราบไตที่องค์การสหประชาชาติไม่สามารถจะรวมประเทศเกาหลีให้เป็นประเทศเอกราช ประชาธิปไตยตามที่ได้เรียกร้องมาทุกปี ทราบไตนั้น องค์การก็ต้องปกป้องเกาหลีได้ให้ทันอันตรายจากการที่เกาหลีเหนือจะรุกราน ต้องช่วยเหลือในการพัฒนาสถาบันหลักของรัฐสมัยใหม่ และให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจเท่าที่สถานการณ์เรียกร้องต้องการ

ในวันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ. 1961 เมื่อนายพลปักจุงฮีก่อการรัฐประหาร และจับกุมคุมขังประธานาธิบดีชางพร้อมทั้งรัฐมนตรีเกือบทั้งหมด สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญปัญหาต่างๆ ที่ว่า สหรัฐอเมริกาควรจะเข้าไปมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดในกิจการภายในของประเทศพันธมิตรที่อ่อนแอ? ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีได้อำพรางความไม่เห็นชอบในพฤติกรรมของนายปักจุงฮี สหรัฐอเมริกาได้ตัดสินใจว่า ถ้าไม่สามารถขัดขวางอะไรได้ ก็ต้องอยู่กับสิ่งนั้นให้ได้ นโยบายเช่นนี้เป็นนโยบายที่นายพลปักจุงฮีนับถือและให้คำมั่นสัญญาว่าจะฟื้นฟูรัฐบาลพลเรือนในปี 1963 เพื่อจะสร้างอิทธิพลเหนือนายพลปักจุงฮีให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ประธานาธิบดีเคนเนดี (John F. Kennedy) ได้เชิญนายพลปักจุงฮีไปเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการในเดือนพฤศจิกายน และได้ให้ความมั่นใจแก่นายปักจุงฮีว่า สหรัฐอเมริกาจะสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ เกาหลีและนายพลปักจุงฮีให้คำมั่นสัญญาว่าจะแสวงหาวิถีทางสันติในการรวมประเทศเท่านั้น ในขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาได้แต่ปลอบใจตนเองกับข้อเท็จจริงที่ว่าคณะนายทหารเกาหลีได้ต่อต้านคอมมิวนิสต์และสนใจอย่างเปิดเผยมากที่จะฟื้นฟูความสัมพันธ์กับญี่ปุ่น ในองค์การสหประชาชาติ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ยังคงพยายามต่อไปที่จะให้องค์การสหประชาชาติถอนทหารออกจากเกาหลีได้ และให้ยุบเลิกคณะกรรมการขององค์การสหประชาชาติที่มีหน้าที่รวมประเทศและบูรณะปฏิสังขรณ์เกาหลี แต่องค์การสหประชาชาติมิได้เปลี่ยนจุดยืนของตนในเรื่องการรวมประเทศและเอกราชของเกาหลี

ประธานาธิบดีปักจุงฮี

สิบปีภายหลังการสงบศึก ความมั่นคงของเกาหลีได้ยังคงต้องขึ้นอยู่กับกองกำลังที่ปกป้องพรหมแดนตามแนวเส้นพรมแดนตามความตกลงสงบศึก สองกองพลใหญ่ของฝ่ายองค์การสหประชาชาติ และกำลังส่วนใหญ่ของเกาหลีใต้ ยังคงต้องเผชิญการยั่วยุจากฝ่ายเกาหลีเหนือ ซึ่งยังคงผูกพันกับจีนมาก เมื่อถึงเวลาที่ประธานาธิบดีปักจุงฮีต้องจัดให้มีการเลือกตั้งในปี 1963 ตามคำมั่นสัญญา

เขาได้ประกาศในเดือนมีนาคมปีนั้นว่า เขาได้ตัดสินใจที่จะดำรงตำแหน่งต่อไปอีก 4 ปี และจะยังมีให้ มีรัฐบาลพลเรือน สหรัฐอเมริกาได้มีปฏิริยาอย่างรอบคอบมาก โดยออกแถลงการณ์ว่า สหรัฐอเมริกา หวังจะให้มีการค้นพบวิถีทางสำหรับองค์ประกอบทางการเมืองเกาหลีอันหลากหลาย เพื่อจะค้นหา วิธีการจัดตั้งรัฐบาลพลเรือน นายพลปักจุงฮีตกลงใจที่จะจัดให้มีการเลือกตั้งในปลายปี 1963 และเมื่อ เขาลาออกจากตำแหน่งทางทหาร เขาก็ลงสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งประธานาธิบดี และได้รับชัยชนะ อย่างชนิดเส้นยาแดงผ่าแปดเหนือคู่แข่งคือ อดีตประธานาธิบดีชุน แต่ในการเลือกตั้งสมัชชาแห่งชาติที่ตามมาในภายหลัง พรรคประชาธิปไตยรีพับลิคของนายพลปักจุงฮีได้ที่นั่งในรัฐสภา ²/₃

ในปี 1964 สหรัฐอเมริกาสนับสนุนให้ประธานาธิบดีปักจุงฮีแสวงหาทางสถาปนาความสัมพันธ์เป็นปกติกับญี่ปุ่น เพื่อเป็นการเร่งอัตราความเร็วในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเจรจาดำเนิน ไปท่ามกลางเสียงทักท้วงและการเดินขบวนประท้วงอย่างรุนแรงในเกาหลีในปี 1964 ปีต่อมา ทั้ง สองประเทศได้ลงนามสนธิสัญญาซึ่งยุติประเด็นต่างๆ มากมายของสองฝ่าย และเงินทุนญี่ปุ่นเริ่ม หลั่งไหลเข้าไปในเกาหลีใต้ สนธิสัญญาดังนี้ที่สหรัฐอเมริกามีบทบาทหนุนเนื่องอยู่มากนั้น เป็น จุดปรับเปลี่ยนในเรื่องชะตากรรมของเกาหลีใต้ เพราะเป็นการนำเกาหลีไปมีความสัมพันธ์กับ ประเทศญี่ปุ่นซึ่งพัฒนาอุตสาหกรรมรวดเร็วมาก ญี่ปุ่นคือหน้าต่างที่เกาหลีได้เห็นโลกภายนอก เป็นประโยชน์ทางจิตวิทยาและทางการเมืองอย่างยิ่ง เกาหลีใต้ได้ก้าวเข้าไปมีความสัมพันธ์กับ ประเทศต่างๆ กว่า 80 ประเทศ ประธานาธิบดีปักจุงฮีเยือนเกือบทั่วโลก และกองทัพเกาหลีไปสู้รบ นอกประเทศเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์เกาหลี

ในการสร้างเกาหลีใต้ให้ทันสมัย ประธานาธิบดีปักจุงฮีได้แก้ไขปัญหาดังๆ โดยกำหนด แผน 5 ปีหลายฉบับ เขาได้เฝ้าอำนวยความสะดวกเนื่องในการนำซึ่งถือว่าสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของ กิจการในระยะยาวนาน และสำคัญแก่การลงทุน ประธานาธิบดีปักจุงฮีจึงได้รับประโยชน์เต็มที่จาก การที่มีความเกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกามีมาเป็นขั้นเป็นตอนในปี 1970 เพราะมีความเจริญก้าวหน้าเกิดขึ้น ไม่เป็นที่น่าสงสัยเลยว่า เกาหลีใต้ได้รับผลประโยชน์มากจาก การที่สหรัฐอเมริกาเป็นลูกค้ารายใหญ่ด้วยเหตุสงครามเวียดนาม เกาหลีใต้ได้ส่งสองกองพลใหญ่ ไปร่วมรบโดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้อุปถัมภ์ด้วยงบมากมาย เมื่อสิ้นปีแรกของแผน 5 ปี ฉบับที่ 2 (ค.ศ. 1967-1971) ธนาคารเกาหลีใต้ประเมินอัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจได้ร้อยละ 8.9 ในปี 1971 เมื่อแผน 5 ปี ฉบับที่ 2 ใกล้สิ้นสุดลง ได้มีอัตราความเติบโตใหญ่ที่ผิดปกติอย่างน่าประทับใจยิ่ง เป็น เรื่องที่หนังสือพิมพ์ New York Times ฉบับวันที่ 18 เมษายน ค.ศ. 1971 ได้ยกย่องสรรเสริญไป ทั่วโลก รายได้ประชาชาติถัวเฉลี่ยขึ้นถึงร้อยละ 11.5 ในปีนั้น และรายได้ต่อหัวขึ้นถึง 252 เหรียญ สหรัฐอเมริกา ความเปลี่ยนแปลงและสัญญาณความเติบโตที่ปรากฏเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ชัด กรุงโซลมหานครของประชากร 5 ล้าน มีดีกรไฟฟ้า มีลักษณะเจริญแบบนาครธรรม มีโรงแรมทันสมัยและอพาร์ทเมนต์ มากมาย มีทางหลวงแผ่นดิน โรงงานผลิตภาพยนตร์และเครื่องไฟฟ้า และมี กิจการอุตสาหกรรมสิ่งทอ เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีลักษณะนาครธรรมร้อยละ 50 และประชากรรัฐ

หนังสือร้อยละ 90 เมื่อสิ้นแผน 5 ปีฉบับที่ 2 ได้มีการใช้ฉบับที่ 3 (ค.ศ. 1972-1976) โดยคาดว่า จะรักษาระดับความเติบโตใหญ่ในอัตราร้อยละ 8.6 และเพิ่มรายได้ต่อหัวถึง 389 เหรียญสหรัฐ อเมริกาเมื่อสิ้นปี 1976

ความเจริญทันสมัยได้ก่อให้เกิดปัญหามากมาย ในด้านเศรษฐกิจ เกาหลีใต้ประสบความสำเร็จ ยากลำบากในการจัดเงินกู้ต่างชาติ ซึ่งมีปริมาณใหญ่หลวงและมักจะจัดสรรเงินกู้ไม่ใคร่ดีนัก อีกทั้งยังมีปัญหาการค้าขาดดุล ต้นทุนหาย กำไรหด โดยทั่วไปแล้ว สาธารณรัฐแห่งเกาหลีตั้งเข้า สินค้าและบริการมากเป็นสองเท่าเท่าๆ กับการส่งออกสินค้าและบริการ อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ. 1972 การค้าได้ปรับปรุงตัวเองดีขึ้น การส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 45 และตั้งเข้าสินค้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6 ภาษีสูงและราคาสินค้าก็สูงด้วย แต่การปฏิรูปที่ดินได้ทำให้เกิดความเจริญอย่างสำคัญ เหตุจูงใจทางการเมืองทำให้เกิดการปฏิรูปที่ดินในเกาหลีใต้ เป็นความสำเร็จยิ่งของการปฏิรูปที่ดิน ในภาคเหนือ และยังมีความจริงอีกว่า สภาพการเกษตรสูงงอมเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ มี เหตุโดยบังเอิญประจวบเหมาะเกิดขึ้น--ทั้งนี้ เป็นเหตุบังเอิญที่เป็นสาเหตุหรือไม่เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันได้--ระหว่างการผ่านพระราชบัญญัติการปฏิรูปการเกษตรในกรุงโซล และการที่เกาหลี ใต้ออกเกาหลีใต้ เอกสารมากมายในกรุงโซลที่ถูกเผาเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปที่ดิน เมื่อกรุงโซลถูก ยึดคืนอีกในเดือนกันยายน ค.ศ. 1950 รัฐบาลได้ผลักดันให้แผนการปฏิรูปที่ดินบรรลุผลสมบูรณ์ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1952 ประมาณร้อยละ 69.5 ของที่ดินกลายเป็นพื้นที่เพาะปลูก อีก ร้อยละ 7 เป็นที่ให้เช่า ที่เหลือเป็นที่ดินของเกษตรกรเอง ผลบรรลุหลักใหญ่เป็นผลสำเร็จทางการเมือง คือการจัดโครงสร้างเก่าของการเช่าที่ดิน ซึ่งชาวญี่ปุ่นได้เป็นผู้กระทำให้บังเกิดผลมากกว่าจะ เป็นผู้ทำลาย แผน 5 ปี ฉบับที่ 3 ผูกพันอย่างมากกับการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร และปรับปรุง มาตรฐานการครองชีพของเกษตรกร แม้แต่ในขั้นตอนต้นของแผน ก็มีปรากฏแล้วว่า ชาวนาหลัง ไหลจากชนบทสู่ตัวเมืองน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

ปัญหารุนแรงหนักหน่วงที่สุดที่เกี่ยวเนื่องกับความเจริญทันสมัยคือ ปัญหาสังคมและ การเมือง กระบวนการสร้างความเจริญทันสมัยสันเสเทือนสถาบันหลักเดิมและกระตุ้นให้เกิดความ ขัดแย้งทางสังคมและการเมืองขึ้นโดยทั่วไปในเกาหลีใต้ ความมั่งคั่งที่ไม่ทัดเทียมเสมอภาคกัน ปรากฏมากขึ้น รัฐบาลมีเรื่องต้องเผชิญกับการจลาจลร้ายแรงหลายครั้งในกรุงโซล กรรมกรตาม โรงงานใหญ่เริ่มตั้งข้อเรียกร้องขอสภาพความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิม และหันไปสู่การจัดตั้งเพื่อประท้วง ประธานาธิบดีปักจุงฮีได้พบว่า ความไม่สงบที่ยากแก่การจัดการมากที่สุดคือ ความไม่สงบที่เกิดจาก นักศึกษาผู้ต่อต้านการฝึกอบรมทหารและประณามการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1971 รัฐบาลสั่งทหารออกล้อมกรอบนักศึกษา 2,000 คน ที่มาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่งในกรุงโซล รัฐบาลขับไล่ไสส่งผู้นำนักศึกษา 200 คน และเกณฑ์อีกมากมายเข้าไปในกองทัพและลงโทษอีก 6,000 คน ที่ปฏิเสธที่จะรับการฝึกอบรมทหาร รัฐบาลยังลงโทษข้าราชการพลเรือนอีก 4,000 คน ด้วยข้อ หาฉ้อราษฎร์บังหลวง มิไม่มีกี่ส่วนมากน้อยในสังคมรวมทั้งชนชั้นใหม่ที่เติบโตอย่างรวดเร็วมากคือชน

ชั้นผู้ประกอบการวิชาชีพ (Professional class) เท่านั้นที่รัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จอย่างหนึ่งคือ กลุ่มผู้พิพากษาลาออกเป็นการประท้วงที่รัฐบาลแทรกแซงขบวนการศาลสถิตยยุติธรรม อาจจะกล่าวได้ว่า สูตรสำเร็จของประธานาธิบดีที่การใช้พลังกำลังผสมผสานกับความเติบโตใหญ่ทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความมั่นคงแก่การเมืองนั้น เป็นสูตรที่มีข้อจำกัด

ความเจริญทันสมัยได้รับความกระทบกระเทือนด้วยจากการที่การเตรียมพร้อมทางทหาร ได้ดึงเอาทรัพยากรอันจำเป็นแก่การพัฒนาไปใช้ในทางทหาร ด้วยความที่เกาหลีเหนือยังคงแสดงที่ท่าก้าวร้าวรุกราน เกาหลีใต้จำเป็นต้องมีกำลังพลประจำการกว่า 500,000 คน นับเป็นภาระหนักเพียงพอ แต่กองทัพเกาหลีเหนือเองที่แท้มีกำลังพลน้อยกว่า แต่มีอาวุธหนักมากกว่า และมีอำนาจการยิงสูงมาก และมีกองทัพอากาศอันเกรียงไกร สนธิสัญญาร่วมป้องกันที่เกาหลีใต้ทำกับสหรัฐอเมริกาได้ชัดเจนชัดแตกต่างความเสียเปรียบดังกล่าว การพึ่งพาสหรัฐอเมริกาในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของประเทศได้มีส่วนทำให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นในเกาหลีใต้ จนประธานาธิบดีนิกสันต้องประกาศทฤษฎีนิกสัน (Nixon Doctrine) และประกาศในวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1970 ว่า สหรัฐอเมริกาจะถอนทหาร 20,000 คน จากจำนวนเดิม 63,000 คน ออกจากเกาหลีใต้ คำประกาศถอนทหารนี้เป็นคำประกาศที่สหรัฐอเมริกามีได้ตกลงกับรัฐบาลเกาหลีใต้ก่อนเลย

เกาหลีใต้ได้แอบอ้างว่าตนกำลังค่อยๆ พัฒนาดตนเองให้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง ความช่วยเหลือทางทหารที่สหรัฐอเมริกาให้แก่เกาหลีใต้ลดลงจากร้อยละ 72.4 ใน ค.ศ. 1962 ลงมาเหลือร้อยละ 26.7 ใน ค.ศ. 1968 และเป็นทีไรตรองพิจารณาแล้วว่า เมื่อสิ้นแผน 5 ปี ฉบับที่สามในปี 1976 เกาหลีใต้จะไม่จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาอีกต่อไป ในอารมณ์ที่รู้สึกว่าการที่เศรษฐกิจถูกย่ำยี ย่อมมีเรื่องอื่นๆ ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาเช่น เรื่องโคเวด้าสิ่งทอ ค้างคาราคาซัง ซึ่งทำให้ชาวเกาหลีใต้ต้องสูญเสียเงินตราถึงปีละ 100 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ปัญหาสหรัฐอเมริกาจ่ายโบนัสแก่กองทัพเกาหลีในเวียดนามและการที่วุฒิสมาชิกฟูลไบรท์ (Fulbright) เปรียบเปรยว่า กองทัพเกาหลีเป็นกองทัพรับจ้าง ท่ามกลางความเร่าร้อนในอารมณ์นั้น รัฐบาลข่มขู่ว่าจะลาออก สหรัฐอเมริกาต้องตัดยอดจำนวนกำลังพลที่จะถอนออกไปและตกลงให้มีการสร้างความเจริญทันสมัยแก่กองทัพเกาหลี รองประธานาธิบดีแอกนิว (Agnew) ได้เยือนกรุงโซล เพื่อเป็นการให้ความมั่นใจแก่มิตรประเทศของตนคือ เกาหลีใต้ ได้หวั่น เวียดนามใต้และไทย เขาได้ประกาศอย่างเปิดเผยว่า “การมีกำลังทหารของเราประจำการถาวรในประเทศใด ย่อมไม่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเรา” และว่า “สหรัฐอเมริกาได้ถือตนว่าการลดกำลังพลมิได้เกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับความเจริญทันสมัย และความเจริญทันสมัยก็มิได้ขึ้นอยู่กับการลดกำลังพล อย่างไรก็ตาม เราจะไม่ลดกำลังพล...[ต่ำกว่า] ระดับหนึ่งที่จะรักษาความมั่นคงปลอดภัยของเกาหลีไว้ได้” ประธานาธิบดีบักจุงฮีอาจจะไม่ใส่ใจนักกับความผูกมัดที่สหรัฐอเมริกามีต่อเกาหลีใต้ตามสนธิสัญญาร่วมป้องกันมากไปกว่าปัญหาเศรษฐกิจที่ประธานาธิบดีบักจุงฮีเผชิญอยู่คือ สหรัฐอเมริกาถอนทหาร การกำหนดโคเวด้าสิ่งทอ และการที่กองพลเกาหลีได้กลับจากเวียดนาม

การรวมประเทศ

นโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ที่ประธานาธิบดีปักจุงฮียึดถือนั้นมีได้หมายรวมไปถึงการพิชิตเกาหลีเหนือด้วยกำลังอาวุธ จุดประสงค์หลักประการหนึ่งของนโยบายที่สหรัฐอเมริกาดำเนินนั้นคือ การขัดขวางมิให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นอีก สาธารณรัฐแห่งเกาหลีเองก็ยอมรับ แต่เกาหลีเหนือไม่ยอมรับ เกาหลีเหนือยังคงมุ่งหมายที่จะรวมเกาหลีตามเงื่อนไขของตนต่อไป โดยมีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ การพิชิตด้วยกำลังอาวุธโดยตรงได้เป็นที่ทดสอบแล้วใน ค.ศ. 1950 และไม่สำเร็จผล เกือบสิบปีหลังจากนั้น เกาหลีเหนือมุ่งสร้างประเทศใหม่ สร้างระบอบการปกครองให้เป็นปึกแผ่น และเสริมสร้างเศรษฐกิจให้แข็งแกร่ง ดังที่อาจจะคาดได้ เกาหลีเหนือยอมไม่ข้องเกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติในเรื่องการเลือกตั้งโดยเสรี หลังจากที่ยินถอนทหารออกจากเกาหลีเหนือในปี 1958 แล้ว เมืองเปียงยาง (P'yong yang) ได้ทูลุ่โฆษณาชวนเชื่อให้มีการถอนทหารอเมริกาออกจากเกาหลีใต้ ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1960 นายกรัฐมนตรีคิมอิลซุงได้ประกาศแผนจัดตั้ง "สมาพันธ์" (Confederation) ในรูปของ "สภาสูงสุดแห่งชาติ" (Supreme National Council) ประกอบด้วยผู้แทนจากเกาหลีทั้งสองฝ่ายและให้มีหน้าที่ประสานงานความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

นโยบายที่ก้าวร้าวมากกว่าต่อเกาหลีใต้ ดูเหมือนจะมีการกำหนดขึ้นในเดือนกันยายน ค.ศ. 1961 ณ ที่ประชุมพรรคแรงงานคอมมิวนิสต์เกาหลีครั้งที่ 4 ทั่วทั้งประเทศต้องเตรียมพร้อมเพื่อสงคราม และเพื่อการนี้โดยเฉพาะ เกาหลีเหนือจำเป็นต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์อันดีงามกับมอสโก ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยเหตุผลหลายประการ กล่าวคือ สาธารณรัฐแห่งเกาหลีและญี่ปุ่นได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญา การที่เกาหลีใต้มีพันธมิตรส่งกองทัพไปเวียดนาม และเศรษฐกิจอันเติบโตใหญ่อุดมสมบูรณ์ของเกาหลีใต้ เหล่านี้อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้นายคิมอิลซุงต้องกำหนดแนวทางลักษณะปฏิวัติขึ้นเพื่อเสริมพลังเกาหลีเหนือ บันทึกลงหลังเกาหลีใต้และรณรงค์ต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยมแบบสหรัฐอเมริกา ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1968 คอมมานโดทีมหนึ่งของเกาหลีเหนือมีกำลังประมาณ 31 คน ได้ลอบเข้าเกาหลีใต้และเกือบจะสังหารชีวิตประธานาธิบดีปักจุงฮี สามวันต่อมา ชาวเกาหลีเหนือยึดเรือพูเอโบล (Pueblo) ของสหรัฐอเมริกาและปฏิเสธที่จะคืนเรือและลูกเรือ 82 คน ยังไม่ทันถึง 2 เดือนต่อมา เกาหลีเหนือยิงเครื่องบินลาดตระเวนของสหรัฐอเมริกาประเภท EC-121 ซึ่งมีลูกเรือ 31 คน ในทะเลญี่ปุ่น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามชายแดนเพิ่มมากขึ้นจาก 50 ครั้ง ใน ค.ศ. 1966 เป็น 564 ครั้ง ใน ค.ศ. 1967 และ 629 ครั้ง ใน ค.ศ. 1968 ใน ค.ศ. 1969 เหตุการณ์ต่าง ๆ คลี่คลายลดลงมาก ได้มีการเปลี่ยนกลยุทธ์มุ่งสู่สงครามจิตวิทยาและการก่อการร้าย และหลีกเลี่ยงการก่อเหตุตามชายแดน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่เกาหลีใต้ได้จัดตั้งกระทรวงรวมประเทศ (Ministry of National Unification) ซึ่งเป็นกำรแสดงความคิดเห็นเป็นทางการเกี่ยวกับการรวมประเทศ

จนถึงบัดนี้ นโยบายของสาธารณรัฐแห่งเกาหลีมุ่งมิให้มีการถกแถลงภายในเรื่องการรวมประเทศ แต่ก้าวต่อไปตามที่คณะมนตรีความมั่นคงได้ยืนยันจุดมุ่งหมายทุกปี ฐานะของ

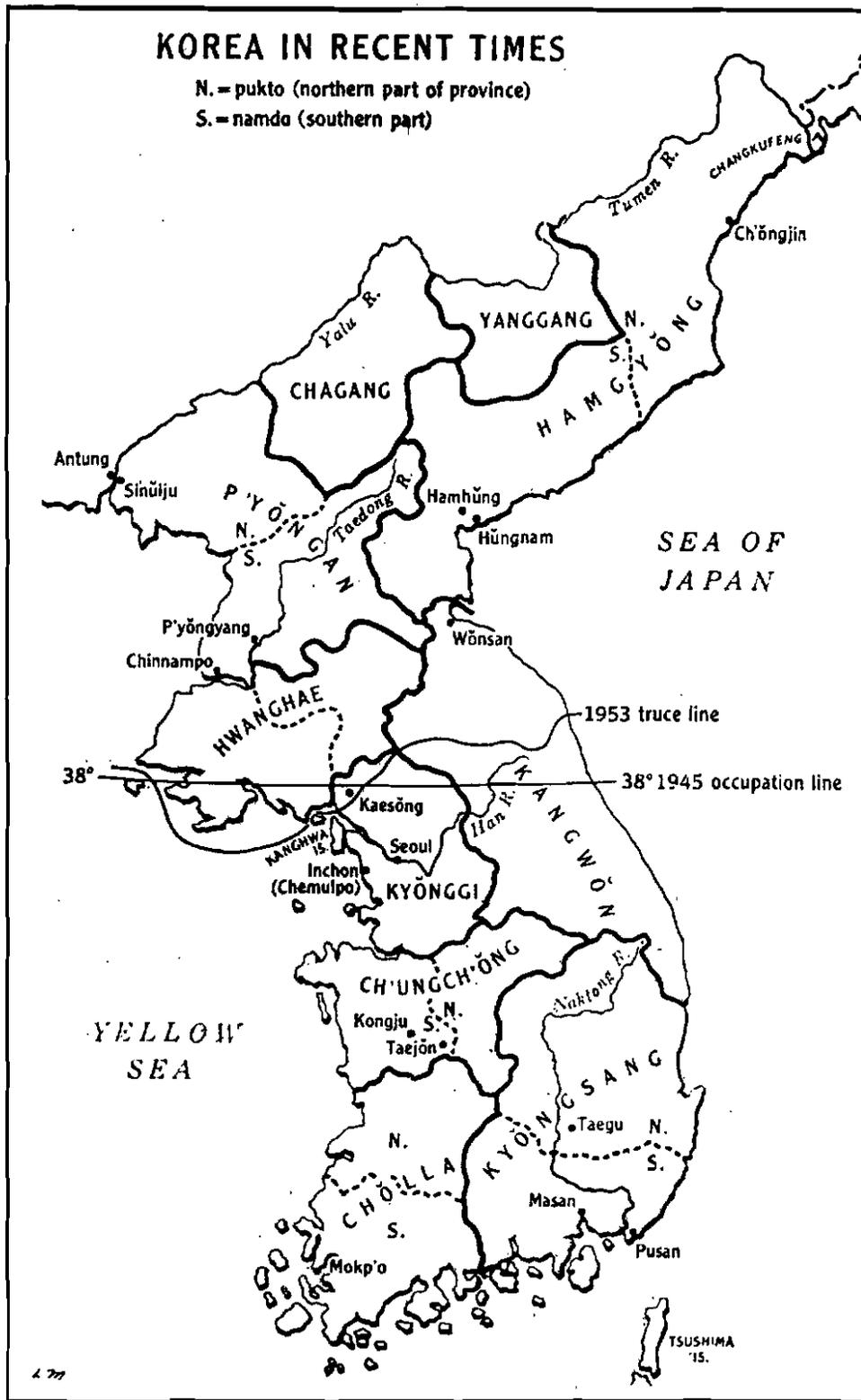
ประธานาธิบดีปักจุงฮีก็คือ การที่ควรจะมีการเลือกตั้งทั่วประเทศภายใต้การดูแลขององค์การสหประชาชาติ เป็นการเลือกตั้งผู้แทนตามสัดส่วน (Proportional representation) การมีเสรีภาพในการพูดและในการเคลื่อนไหว การให้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปแก่ประชาชน (Universal Suffrage) และการลงมติด้วยคะแนนลับ ยุทธศาสตร์พื้นฐานของประธานาธิบดีปักจุงฮีได้แก่ การเลื่อนปัญหาการรวมประเทศออกไปก่อนจนกว่าเกาหลีใต้จะทรงพลังแข็งแกร่งอย่างชัดเจนถึงเหนือเกาหลีเหนือ เมื่อถึงเวลานั้น “เศรษฐกิจของเรา เสรีภาพของเราและประชาธิปไตยของเราจะท่วมท้นไหลล้นเข้าไปในเกาหลีเหนือ เป็นการปูทางไปสู่การรวมประเทศ” ในปี 1969 ประธานาธิบดีปักจุงฮีรู้สึกทรงพลังมากเพียงพอที่จะเป็นฝ่ายเริ่มการโฆษณาชวนเชื่อบ้างแล้ว มิได้ปล่อยให้นายคิมอิลซุงดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว ผลการลงคะแนนสำรวจที่นายชินไตวัน (Shin Tai Whan อดีตประธานมหาวิทยาลัยแห่งชาติกรุงโซล) แห่งกระทรวงการรวมประเทศได้จัดตั้งขึ้นได้ระบุชี้ว่า อัตราการร้อยละ 90 ของผู้ให้คำตอบต้องการการรวมประเทศ น้อยกว่าร้อยละ 10 ต้องการให้มีการเจรจา กว่าร้อยละ 10 จะให้ใช้กำลังอาวุธเพื่อรวมประเทศ แต่อัตราร้อยละ 40 เห็นชอบด้วยกับการเลือกตั้งที่มีการควบคุมดูแล อีกร้อยละ 23 ไม่ออกความเห็น และมีเสียงสนับสนุนพอควรให้มีการแลกเปลี่ยนพิเศษกับเกาหลีเหนือ เช่น การไปรษณีย์ นักหนังสือพิมพ์ และนักกีฬา ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1970 ซึ่งครบรอบปีที่ 25 ของการสิ้นสุดการปกครองเกาหลีโดยญี่ปุ่น ประธานาธิบดีปักจุงฮีประกาศว่าเขาพร้อมที่จะขจัดอุปสรรคขวางกั้นระหว่างประเทศ ถ้าเกาหลีเหนือจะหยุดแทรกซึมเกาหลีใต้ ประกาศละทิ้งนโยบายรวมประเทศด้วยกำลังอาวุธ และยอมรับอำนาจสิทธิขาดขององค์การสหประชาชาติ นายคิมอิลซุงประกาศไม่ยอมรับเงื่อนไขเหล่านั้น และยืนยันเจตจำนงที่จะให้มีการเลือกตั้งทั่วประเทศ ถ้ากองทัพสหประชาชาติจะถอนออกไปก่อน และถ้าประธานาธิบดีปักจุงฮีถูกขับออกจากตำแหน่ง เงื่อนไขเช่นนี้ นายคิมอิลซุงก็ยากที่จะคิดว่าเกาหลีใต้จะยอมรับ

ในการเลือกตั้งในเดือนเมษายน ค.ศ. 1971 ประธานาธิบดีได้รับเลือกตั้งอีกและพรรคประชาธิปไตยรีบิลิกก็ยังมีอำนาจอีก ทั้งๆ ที่ฝ่ายเดจุงคิม (Dae-Jung Kim) และพรรคประชาธิปไตยทำหายอย่างห้าวหาญ 2 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง เกาหลีเหนือได้ประกาศว่า จะไม่มีการเจรจาใดๆ กับเกาหลีใต้ จนกว่าประธานาธิบดีปักจุงฮีและพรรคประชาธิปไตยรีบิลิกจะถูกขับออกจากตำแหน่ง ต่อมาในเดือนนั้น ทีมนักกีฬาบิงปองอเมริกาได้ตอบรับคำเชิญที่จะเยือนจีน และในเดือนกรกฎาคม นายนิกสันประกาศว่าจะไปเยือนจีนต้นปี 1972 หลังจากที่ยังให้ความมั่นใจไว้ว่า จะยังคงสนับสนุนเกาหลีเหนือ นายคิมอิลซุงก็พลิกแพลงด้วยการประกาศว่าเขาเต็มใจที่จะเจรจาแม้แต่กับพรรคประชาธิปไตยรีบิลิกของเกาหลีใต้ ความใกล้ชิดของจีนกับสหรัฐอเมริกาเป็นปัจจัยชัดเจนที่ทำให้เกาหลีทั้งสองฝ่ายจัดให้เหล่ากาชาดพบกันที่ตำบลปันมุนจอม (Panmunjom) เพื่อถกแถลงปัญหาเรื่องชาวเกาหลี 10 ล้านคนที่มีครอบครัวแยกย้ายกันอยู่ในสองเกาหลี ได้มีการจัดตั้งการโทรศัพท์ระหว่างสองฝ่ายขึ้น และมีการโทรศัพท์ระหว่างเกาหลีเหนือกับญี่ปุ่นด้วย ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1971 ประธานาธิบดีปักจุงฮีประกาศภาวะฉุกเฉินทั่วประเทศ ซึ่งทำให้เขามีอำนาจ

แต่กิจการ ทั้งนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่เกาหลีเหนือแทรกซึมเกาหลีใต้มากขึ้น แต่ก็น่าจะสืบมาจากความรู้สึกของประธานาธิบดีปักจุงฮีด้วยว่า เขาต้องการควบคุมสถานการณ์ให้มั่นคงยิ่งขึ้น ถ้าจะมีการเคลื่อนไหวจริงจังเพื่อให้มีการรวมประเทศ

ในต้นปี 1972 สาธารณรัฐแห่งเกาหลีใต้เจรจาตกลงแสดงเป็นการลับกับเจ้าหน้าที่เกาหลีเหนือ และมีประกาศร่วมกันในวันที่ 4 กรกฎาคม ว่า ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานร่วมเพื่อตรวจสอบปัญหาอันเกี่ยวกับการรวมประเทศ ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันนี้เป็นเพียงเรื่องตามพิธีการเท่านั้น สองเดือนต่อมา ผู้แทนกาชาดจากทั้งสองฝ่ายได้พบกันในกรุงโซลและเปียงยางตามลำดับ และนักหนังสือพิมพ์ได้รับอนุญาตเข้าร่วมได้ การทั้งนี้เกิดขึ้นพร้อมๆกับการที่เกาหลีเหนือหยุดการแทรกซึมด้วยกำลังอาวุธเข้าไปในเกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกาเองก็รู้สึกว่าการที่ตนสนับสนุนการทหารแก่เกาหลีใต้ จะทำให้เกาหลีใต้มั่นใจในการหยุดจากกับเกาหลีเหนือมากขึ้น และสหรัฐอเมริกาเองก็ตกลงที่จะหลีกเลี่ยงการถกแถลงประจำปีเรื่องเกาหลีในองค์การสหประชาชาติด้วยเหตุผลที่ว่า การถกแถลงอาจจะไม่เป็นคุณแก่การเจรจาืบหน้า ในเดือนตุลาคม ประธานาธิบดีปักจุงฮีได้ประกาศกฎอัยการศึก ในเดือนพฤศจิกายน ประชาชนลงมติเห็นชอบกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และในเดือนพฤศจิกายน ประธานาธิบดีปักจุงฮีได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกในวาระ 6 ปี ได้มีการยกเลิกประกาศกฎอัยการศึก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้ตำแหน่งประธานาธิบดีมีอำนาจเกือบทั้งหมด ประธานาธิบดีได้กล่าวว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญถือเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้ประชาธิปไตยเกาหลีมีชีวิตชีวามากขึ้น ประธานาธิบดีปักจุงฮีอาจจะรู้สึกว่าการมีอำนาจพิเศษเป็นความจำเป็นเพื่อสร้างกองทัพที่ทันสมัยในเวลาที่วันหนึ่งสหรัฐอเมริกาจะถอนทหารออกไป และเกาหลีเหนือเองก็ได้ละทิ้งนโยบายการรวมประเทศโดยใช้กำลังอาวุธ ส่วนในอนาคตนั้น สาธารณรัฐแห่งเกาหลีรู้สึกตัวดีว่า มีแนวโน้มมากกว่า ญี่ปุ่นจะก้าวเข้าไปในช่องว่างอันเกิดขึ้นจากการที่สหรัฐอเมริกาถอนทหารออกไป นี่คือหนทางเลือกที่ยอมรับไม่ได้ด้วยเหตุผลขัดแย้งสองประการ ประการแรก ประสพการณ์ที่เกาหลีได้รับจากการที่เคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่นในอดีต อีกประการหนึ่งคือ ความเกรงกลัวว่า นโยบายสองเกาหลีอาจเหมาะสมสำหรับญี่ปุ่นมากกว่านโยบายเกาหลีเดียว เพราะเป็นประโยชน์แก่ญี่ปุ่นในการกอบโกยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในเกาหลี อุปสรรคใหญ่ที่สุดของการรวมประเทศอาจจะเป็นข้อเท็จจริงที่ว่า ผลประโยชน์ของสัมมาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ประมวลรวมอยู่ในคาบสมุทรเกาหลีนี้ และโอกาสที่จะตกลงร่วมกันในแผนการร่วมกันนั้นดูเลือนลางมาก ข้อพิจารณาของสัมมาอำนาจนับว่าสำคัญมาก เรื่องที่คำนึงถึงมากคือความแตกต่างเป็นตรงกันข้ามของวิถีชีวิตในสองเกาหลี มากกว่าจะมีการคำนึงถึงแต่การรวมประเทศ

อาจจะกล่าวได้ว่า ปัญหาเกาหลีเป็นปัญหาการเลือกการปกครองที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน ความแตกแยกแบ่งประเทศเป็นการลืบทอดประเพณีนิยมทางการเมืองของเกาหลีเองที่นิยมการแบ่งแยก การรวมประเทศยังคงเป็นภารกิจร่วมกันของสองเกาหลีที่จะต้องดำเนินการต่อไป และต้องอาศัยความเห็นชอบพร้อมใจและเห็นชอบของเหล่าอริยอำนาจอันที่เกี่ยวข้องด้วย เกาหลียังไม่อาจมีชีวิตตนเองได้เต็มที่จะเท่าควร

เกาหลีปัจจุบัน

เชิงอรธ ประวัตศาสตรเกาหล

บทที่ 1 ภูมิหลัทางประวัตศาสตร

¹Reischauer, *East Asia*, p. 400.

²*Ibid.*, p. 399.

³Reischauer, *East Asia*, p. 444.

⁴Hae-Jong Chun, "Sino-Korean Tributary Relations in the Ch'ing Period,"

Readings in Modern Chinese History, p. 90.

⁵*Ibid.*, p. 96.

⁶*Ibid.*, p. 104-5.

บทที่ 2 เกาหลในคริสต์ศตวรรษที่ 19 : พาลิชิดหรือเกาหลิลิชิด?

¹T.C. Lin, "Li: Korean Politics," **Reading in Modern Chinese History**, p. 276.

²Borton, *Japan's*, p. 187.

³Reischauer, *East Asia*, p. 461.

⁴Lin, "Li," p. 272.

⁵*Ibid.*, p. 279.

⁶Fairbank, *East Asia*, p. 376.

⁷Lin, "Li," p. 276.

⁸Borton, *Japan's*, p. 189.

⁹*Ibid.*, p. 190.

¹⁰*Ibid.*, pp. 190-91.

¹¹Borton, *Japan's*, p. 233.

¹²Hsu, *The Rise of Modern China*, p. 405.

¹³*Ibid.*, p. 407.

¹⁴Beaseley, *The Modern History*, p. 163.

¹⁵Borton, *Japan's*, p. 239.

¹⁶*Ibid.*, p. 350.

¹⁷*Ibid.*, pp. 264-65.

¹⁸*Ibid.*, p. 267.

¹⁹Ki-baik Lee, **A New History of Korea**, trans. Edward W. Wagner (Seoul, Korea: Ilchokak, Publishers, 1984), p. 308.

²⁰Borton, **Japan**, p. 278.

²¹Ki-baik Lee, *op.cit.*, p. 315.

บทที่ 3 เกาหลี : ชะตากรรมที่ลิขิตเองมิได้

¹Fairbank, **East Asia**, p. 756.

²Ki-baik Lee, **A New History**, pp. 317-26.

บทที่ 4 สงครามเกาหลี : ใครลิขิต?

¹Adam B. Ulam, **Expansion and Coexistence, Soviet Foreign Policy, 1917-73** (N.Y.: Praeger Publishers, 1974), p. 501.

²ดูรายละเอียดใน Harold C. Hinton, **China's Turbulent Quest, An Analysis of China's Foreign Relations since 1949** (N.Y.: MacMillan Co., 1970).

³ดูข้อสมมุติฐานใน Allen S. Whiting, **China Crosses the Yalu, the Decision to Enter the Korean War** (Stanford: Stanford University Press, 1960).

⁴Hinton, **China's**, pp. 44-45.

⁵John Gittings, **Survey of the Sino-Soviet Disputes, A Commentary and Extracts from the Recent Polemics, 1963-67** (London: Oxford University, 1968), p. 45.

⁶Hinton, **China's**, p. 59.

⁷*Ibid.*, pp. 53-54.

⁸*Ibid.*, p. 56.

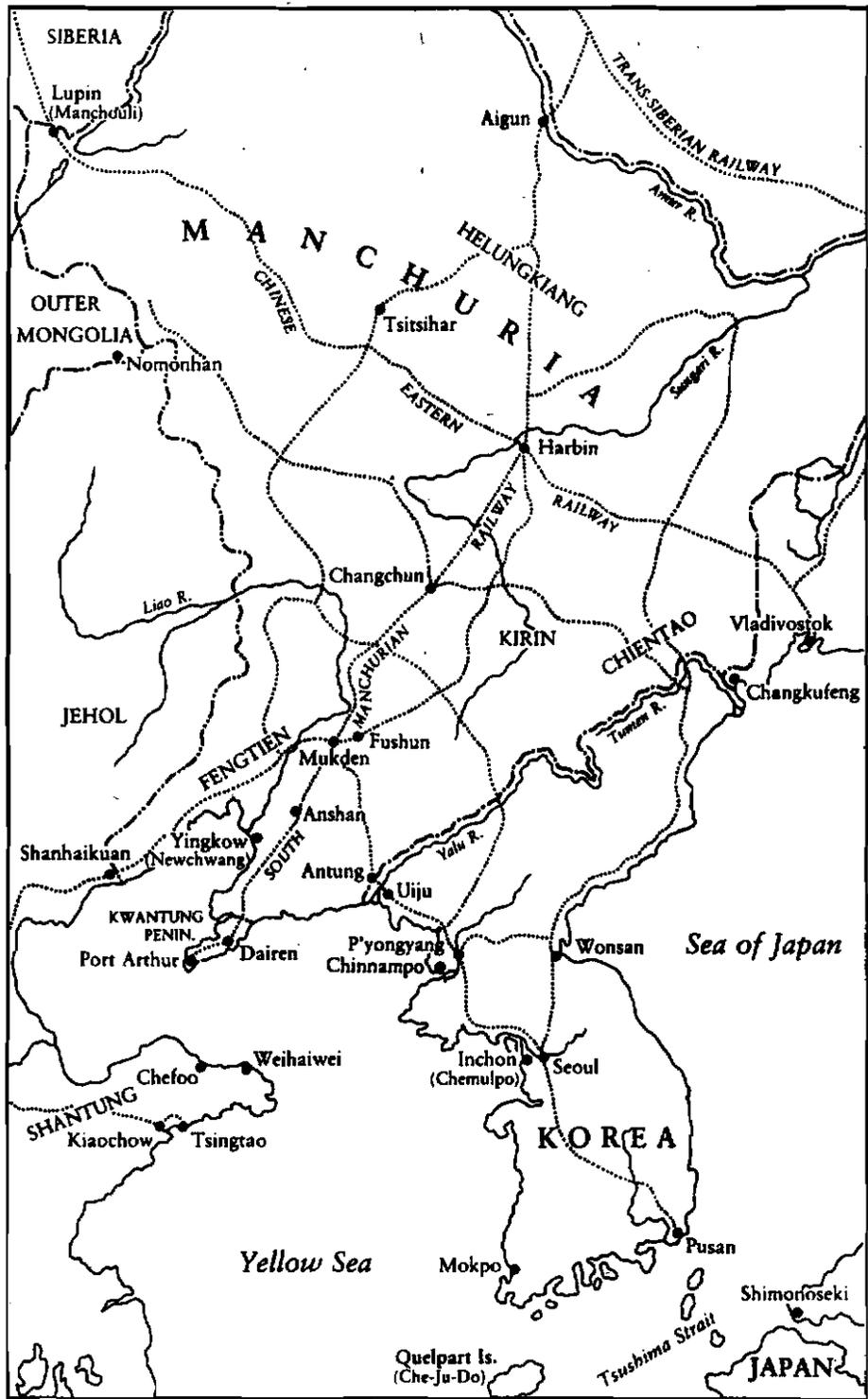
การเปิดประเทศของภูมิภาคเอเชียตะวันออก

สนธิสัญญาที่สำคัญของระบบสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาค ระหว่าง ค.ศ. 1842-1943

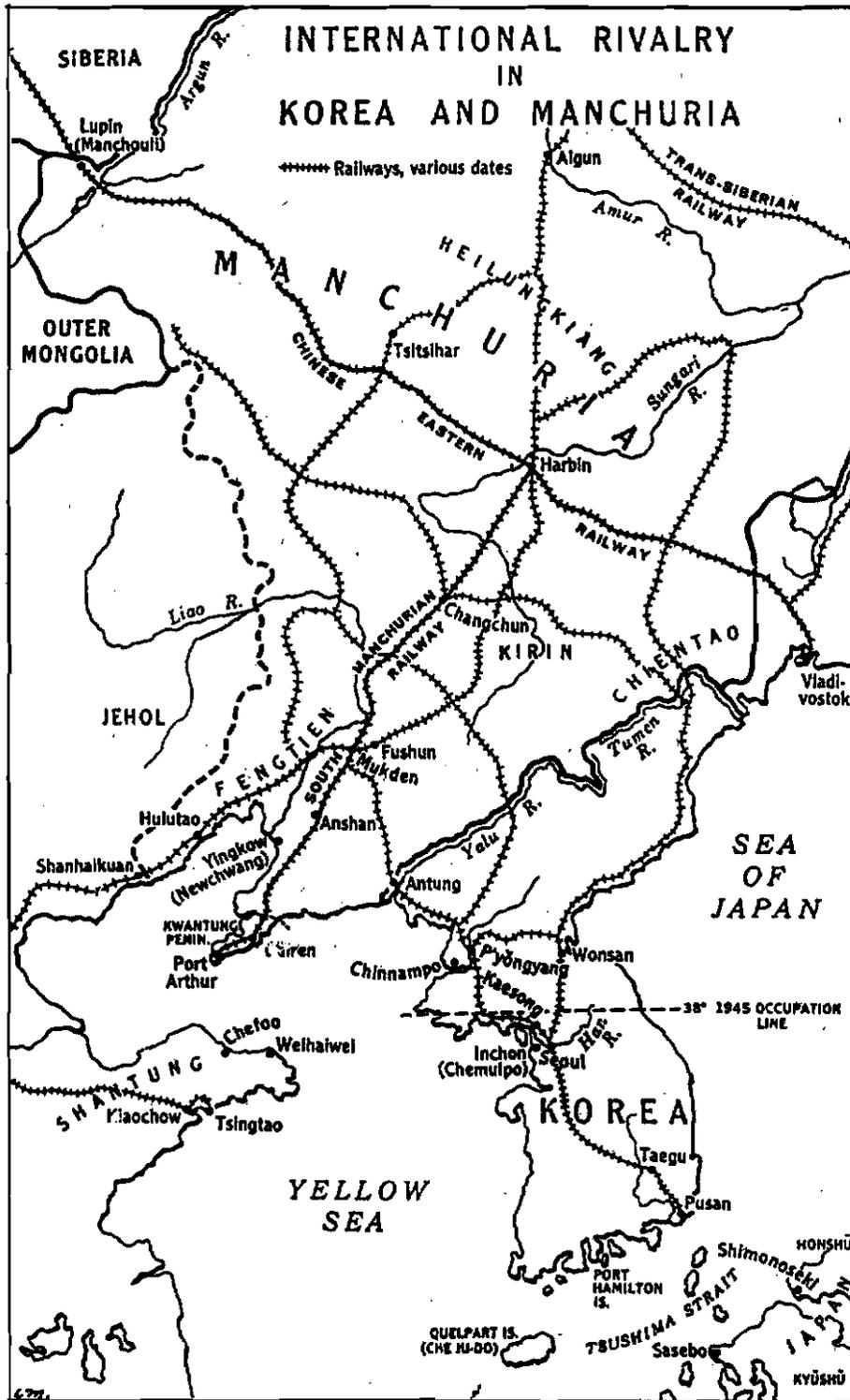
ลักษณะสนธิสัญญา : เมืองท่าตามสนธิสัญญา สิทธิสภาพนอกอาณาเขต หลักการให้ความอนุเคราะห์ เป็นพิเศษสุด อัตราภาษีศุลกากรตามที่สนธิสัญญากำหนด

จุดเริ่มต้น	พัฒนาการ	การสิ้นสุด
1. จีน นานกิง (อังกฤษ) 1842 ความตกลงเพิ่ม สนธิสัญญาทูเหมินโจว 1843	หวงเฉีย (อเมริกัน) 1844 หวงโฝ (ฝรั่งเศส) 1844 เทียนจิน (อังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา รัสเซีย, 1858 ข้อตกลงเจ้อฟู (อังกฤษ) 1876 ให้สัตยาบันปี 1885 พิธีสารปักกิ่งเซอ์ 1901	เยอรมนี ออสเตรเลีย-ฮังการี 1919 ; รัสเซีย 1924 ความเป็นอิสระในการพาณิชย์ 1930 (สนธิสัญญากับสหรัฐ อเมริกา 1922, บรรดาสนธิ- สัญญารับรอง 1928) สนธิสัญญาใหม่ที่เสมอภาคกัน (สหรัฐอเมริกา, อังกฤษ) 1943
2. ญี่ปุ่น คานางาวา, เปอร์รี่ (อเมริกา) 1854 อังกฤษ, 1854 รัสเซีย, 1855	แฮร์ริส (สหรัฐอเมริกา) 1858	อังกฤษ แก้ไขสนธิสัญญา 1894 สิ้นสุดสิทธิสภาพนอกอาณาเขต 1899 อิสระในการพาณิชย์ 1911
3. เกาหลี กังฮวา (ญี่ปุ่น) 1876	ซูเฟลด์ต์ (สหรัฐอเมริกา) 1882	รัฐในอารักขาของญี่ปุ่น 1905 ผนวกปี 1910

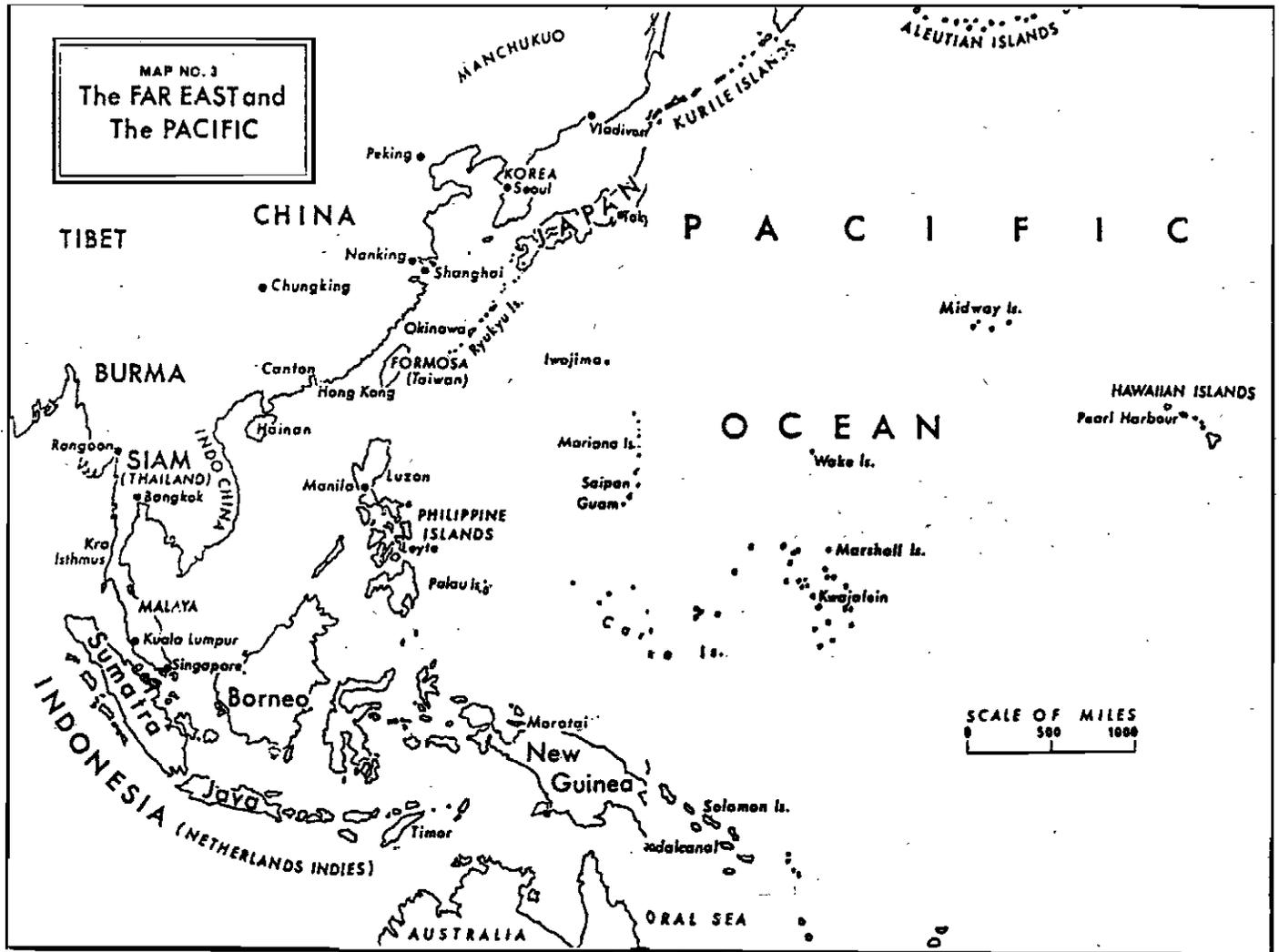
ที่มา : Fairbank, East Asia, The Modern Transformation, p. 145.

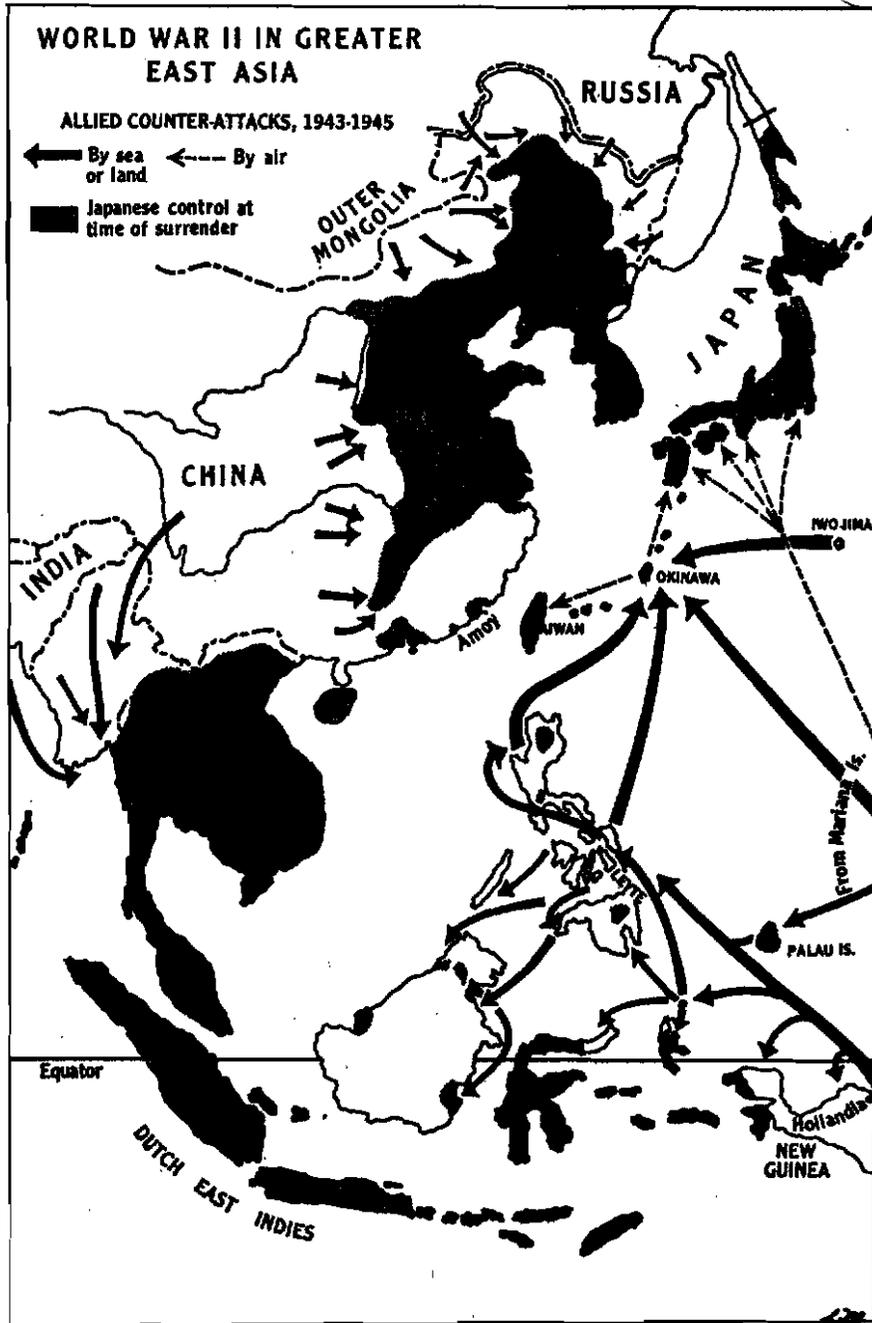
เกาหลีและแมนจูเรีย

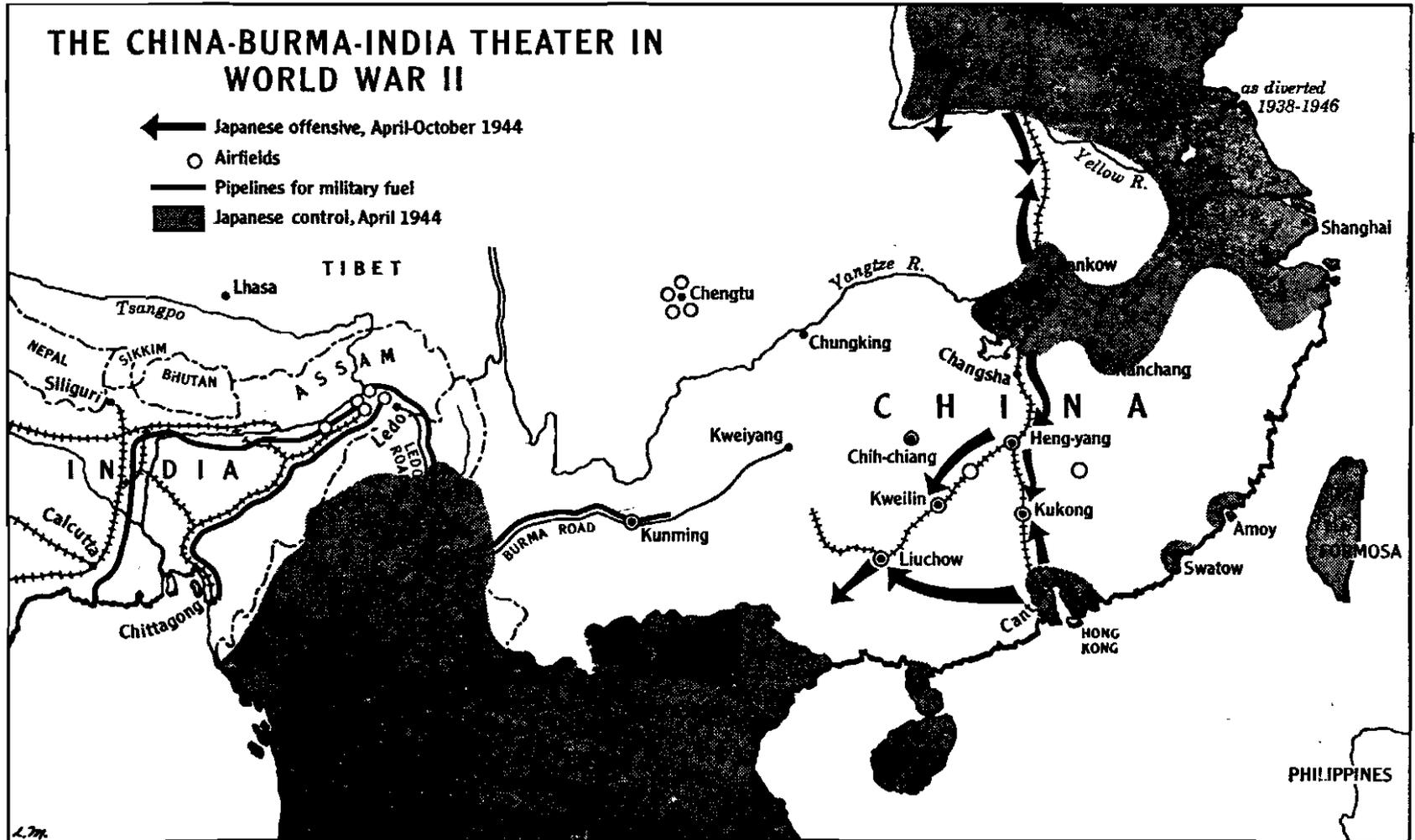
การแข่งขันระหว่างประเทศในเกาหลีและแมนจูเรีย

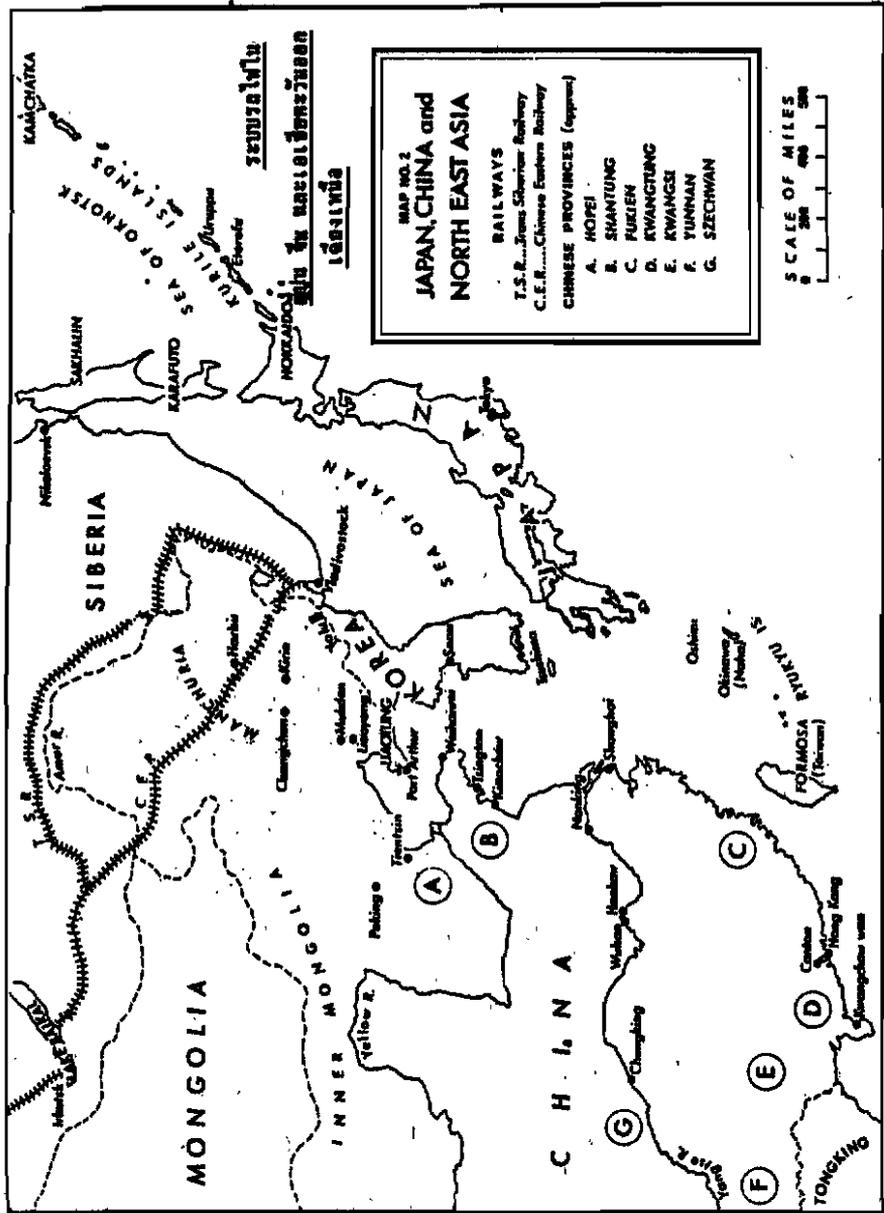
เอเชียตะวันออกและน่านน้ำแปซิฟิก

สงครามโลกครั้งที่สองในเอเชียตะวันออก

เวที จีน-อินเดีย-พม่า ในสงครามโลกครั้งที่สอง

ระบบรถไฟในเอเชียตะวันออก

ภาคผนวก

คำแปลอัตชีวประวัติ ดร. ชุนยัตเซ็น

ข้าพเจ้าแซ่ชุน ชื่อเหวิน อีกชื่อหนึ่งคือ ใจจื้อ ชื่อที่ใช้โดยทั่วไป คือ ยัตเซ็น ข้าพเจ้าเป็นชาวอำเภอเซียงซัน เมืองกวางเจา มณฑลกวางตุ้ง เกิดเมื่อวันที่ 16 เดือน 10 ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ปี ค.ศ. 1866 ในวัยเด็ก ข้าพเจ้าได้ศึกษาอักษรศาสตร์ของจีนตามแนวของซ่งจื้อ และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคัมภีร์โบราณของจีนเมื่ออายุได้ 12 ปี ปีต่อมาข้าพเจ้าได้ติดตามมารดาเดินทางไปหมู่เกาะฮาวาย จึงได้มีโอกาสพบเห็นความมหัศจรรย์ของเรือกลไฟและความกว้างใหญ่ไพศาลของมหาสมุทร ตั้งแต่นั้นมาจึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดศรัทธาต่อวิชาดาราศาสตร์ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาให้เข้าใจในสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ ของโลก ในปีเดียวกัน มารดาของข้าพเจ้าเดินทางกลับประเทศจีนอีกครั้งหนึ่ง ส่วนข้าพเจ้ายังคงพำนักอยู่กับพี่ชายต่อไปในฮาวาย และเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยในโรงเรียน Iolani College, Honolulu ซึ่งก่อตั้งโดยชาวอเมริกันและเป็นสถาบันการศึกษาสูงสุดของเกาะฮาวาย เดิมทีตั้งใจไว้ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้แล้ว ก็จะเรียนต่อวิชาเฉพาะสาขาในมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา แต่เนื่องจากพี่ชายของข้าพเจ้าสังเกตเห็นว่าข้าพเจ้าเริ่มสนใจในธรรมะของพระเยซู เกรงว่าจะไปเข้ารีต เป็นเหตุให้บิดามารดาตำหนิได้ ดังนั้นท่านจึงส่งข้าพเจ้ากลับประเทศจีน ขณะนั้นข้าพเจ้าอายุได้ 18 ปี เมื่อกลับถึงบ้านก็ไม่ปรากฏว่ามารดาจะตำหนิแต่อย่างใด สุดแล้วแต่ความปรารถนาของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพักอาศัยอยู่ที่บ้านเกิดหลายเดือน แล้วจึงเดินทางไปศึกษาภาษาอังกฤษต่ออีกที่ฮ่องกง โดยเข้าเรียนที่โรงเรียน Diuson Home, Hong Kong หลายเดือนต่อมา ย้ายไปเรียนที่โรงเรียน Queen's College, Hong Kong อีกหลายเดือน ต่อมาเนื่องจากมีเหตุเกิดขึ้นในครอบครัว ข้าพเจ้าจึงออกจากโรงเรียน และเดินทางไปอยู่ที่ฮาวายอีกครั้งเป็นเวลาหลายเดือน จากนั้นก็หยุดการศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษ หันมาค้นคว้าคัมภีร์และประวัติศาสตร์โบราณของจีน เมื่ออายุได้ 21 ปี ข้าพเจ้าได้หันไปศึกษาวิชการแพทย์สมัยใหม่ โดยเข้าศึกษาในโรงพยาบาลกวางตุ้ง (Canton Hospital) ของหมอสอนศาสนาชาวอเมริกันในมณฑลกวางตุ้ง ปีต่อมาย้ายไปศึกษาต่อที่ College of Medicine for Chinese in Hong Kong ซึ่งเป็นวิทยาลัยของฮ่องกง เป็นเวลา 5 ปี จึงสำเร็จการศึกษาด้วยคะแนนเกียรตินิยม ขณะนั้นข้าพเจ้ามีอายุได้ 26 ปี ที่กล่าวมาข้างต้นนี้คือประวัติการศึกษาของข้าพเจ้าโดยสังเขป ในวัยหนุ่มข้าพเจ้าตั้งปณิธานไว้อย่างสูงส่ง มีความกระตือรือร้น สนใจต่อสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ วิชาความรู้ที่ร่ำเรียนมาจึงค่อนข้างกว้างขวาง แต่ไม่ได้เจาะจงศึกษาในด้านใดด้านหนึ่ง สำหรับศาสตร์ของจีนแล้ว ข้าพเจ้านิยมชม

ขอบในวรรณคดีของยุค 3 จักรพรรดิโบราณ และยุคของตั้งอันและไซอัน ส่วนศาสตร์ฝ่ายตะวันตกนั้น ข้าพเจ้าขึ้นขอบเป็นพิเศษในทฤษฎีของชาลส์ ดาร์วิน คำรับตำราเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และการเมืองการปกครอง ข้าพเจ้าก็อ่านศึกษาอยู่เป็นประจำ ทางด้านศาสนา ข้าพเจ้านับถือพระเยซูเจ้า ทางด้านปฐมนิยบุคคล ข้าพเจ้าเทิดทูนพระเจ้าทั้งกับพระเจ้าอยู่ของจีน และยอร์ช วอชิงตันของสหรัฐอเมริกา

หมายเหตุ : ยุค 3 จักรพรรดิ คือ จักรพรรดิเหยา จักรพรรดิซุ่น และจักรพรรดิหยู (2357-2000 ก่อนคริสตกาล) ยุคซีอันตง (ไซอันและตั้งอัน) คือ ราชวงศ์ฮั่นซึ่งก่อตั้งโดยจักรพรรดิเกาจู่ ผู้โค่นราชวงศ์ฉิน เรียกว่ายุคซีอัน หรือ ราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (207 ก่อนคริสตกาล - ค.ศ. 8) ต่อมาจักรพรรดิกวงหวู่ได้ก่อตั้งราชวงศ์ฮั่น หรือฮั่นตะวันออกขึ้น เรียกราชวงศ์ฮั่นยุคหลัง (ค.ศ. 25-219)

ที่มา : ปรีดี เกษมทรัพย์ (แปล), ด้หิไตรประชา และรัฐธรรมนุญของ ดร.ซุนยัตเซ็น (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2530), หน้าก่อนหน้าสารบัญ.

พระราชวินิจฉัยประกาศเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 1941

เป็นพระราชวินิจฉัยที่จะถูกพิมพ์ซ้ำทุกวันที่ 8 ของทุกเดือน จนถึงเดือนกันยายน ค.ศ. 1945 เพื่อเตือนใจประชาชนให้ระลึกถึงเหตุผลของสงครามของพวกเขา

เรา โดยพระกรุณาแห่งสรวงสวรรค์ จักรพรรดิแห่งญี่ปุ่น สถิตเหนือราชบัลลังก์แห่งพระบรมราชวงศ์ที่สืบมาไม่เคยขาดเป็นนิจนิรันดร์ มีโองการต่อท่านผู้เป็นข้าแผ่นดินผู้จงรักภักดี และกล้าหาญของเรา

ณ ที่นี้ เราขอประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาและจักรวรรดิอังกฤษ ผู้คนและนายทหารของกองทัพบกและกองทัพเรือของเราจะกระทำการเต็มที่ในการกระทำสงครามให้ถึงที่สุด ข้าราชการของเราในหน่วยราชการหลากหลายจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และความขยันหมั่นเพียร ทั้งประเทศจะระดมพลังทั้งหมดด้วยเจตนารมณ์รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อมิให้ดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดพลาดในการบรรลุจุดประสงค์ของสงครามของเรา

พระบรมมหาบุรพกษัตริยาธิราชเจ้าผู้ทรงพระเกียรติคุณล้ำเลิศและพระมหาบุรพกษัตริยาธิราชผู้สืบต่อ ได้ทรงกำหนดนโยบายที่ตระหนักการณ์ไกลเพื่อค้ำประกันความมั่นคงแห่งเอเชียบูรพาและเสริมส่งสันติภาพโลก เราได้ยึดถือนโยบายนั้นไว้มั่นคงแก่หัวใจ นโยบายต่างประเทศของจักรวรรดิเรามีหลักการเป็นแนวทางคือ การเจริญพระราชไมตรีกับนานาชาติและร่วมเสวยสุขสมบูรณ์กับนานาชาติ การที่จักรวรรดิของเราได้กระทำยุทธกับสหรัฐอเมริกาและอังกฤษแล้วนั้น หลีกเสียดมิได้โดยแท้ และมีได้เป็นความปรารถนาของเรา นับแต่เวลาได้ผ่านพ้นไปกว่าสี่ปีแล้ว ตั้งแต่จีนได้ก่อวสันตวิบัติแห่งเอเชียบูรพาโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมาและบังคับให้จักรวรรดิเราต้องหยิบอาวุธขึ้นมา เพราะจีนไม่สามารถที่จะเข้าใจความตั้งใจจริงของจักรวรรดิของเรา แม้จะมีการสถาปนารัฐบาลแห่งชาติของจีนขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยญี่ปุ่นมีการติดต่อและมีความร่วมมือด้วยฉันทนเพื่อนบ้าน ระบอบการปกครองที่ยังอยู่รอดที่จุงกิงโดยพึงพาอาศัยสหรัฐอเมริกาและอังกฤษคุ้มครองอยู่ ยังคงตั้งตนเป็นศัตรูกับพี่น้องร่วมชาติ ทั้งสหรัฐอเมริกาและอังกฤษกระตือรือร้นที่จะครอบงำโลกตะวันออกตามความทะเยอทะยานที่ขาดการประสานงานกัน ทั้งสองประเทศจึงสนับสนุนระบอบจุงกิง ทำให้ความไม่สงบสุขในเอเชียบูรพายังเลวร้ายลง ยิ่งกว่านั้น ทั้งสองประเทศยังจงใจชักจูงประเทศอื่นให้เจริญรอยตาม เป็นการเพิ่มการเตรียมการทางทหารรอบด้านทำทลายจักรวรรดิของเรา ทั้งสองประเทศได้สร้างอุปสรรคกีดขวางการพาณิชย์กรรมโดยสันติของเรากฎวิถีทางและสุดท้ายได้ตัดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ คุณค่าความดำรงคงอยู่ของจักรวรรดิของเราอย่างรุนแรง เราได้รอคอยอย่างอดทนมาแล้วและเราได้อดกลั้นมานานแล้ว ด้วยความหวังว่า รัฐบาลของเราอาจฟื้นฟูสถานการณ์ได้โดยสันติ แต่อริราชศัตรูของเรามีได้แสดงความประณีประนอมแม้

แต่น้อย ได้ทำให้การยุติปัญหาล่าช้าอย่างไม่สมควรยิ่ง และในขณะเดียวกัน พวกเขาได้ทำให้ความ
กดดันทางเศรษฐกิจและการเมืองเข้มข้นยิ่งขึ้นเพื่อบังคับให้จักรวรรดิของเรายอมศิโรราบ แนวโน้ม
ของการเช่นนั้นที่ปราศจากการตรวจสอบนั้นมิได้เพียงแต่ทำให้พระราชอุตสาหะในสมเด็จพระ
พระจักรพรรดิของเราหลายปีมาแล้ว เพื่อเห็นแก่การสร้างความมั่นคงในเอเชียบูรพานั้น ต้องไร้ผล
เท่านั้น หากแต่ยังทำให้เกิดอันตรายต่อความดำรงคงอยู่ของเราด้วย ในสถานการณ์เช่นนั้น เพื่อ
ความคงอยู่และปกป้องตนเอง จักรวรรดิของเราไม่มีหนทางอื่นนอกจากใช้กำลังอาวุธและจัด
อุปสรรคทุกประการบนเส้นทาง

โดยพระวิญญูญาณอันศักดิ์สิทธิ์แห่งพระมหาบูรพกษัตริยาธิราชเจ้าของเรา ผู้ปกป้อง
คุ้มครองเราจากเบื้องบน เราหมายเชื่อก็คือในความจงรักภักดีและความหาญกล้าของข้าแผ่นดินของเรา
ด้วยความคาดหมายอย่างมั่นใจยิ่งว่า จะมีการดำเนินการตามภารกิจที่บรรพบุรุษของเราได้มอบ
หมายและบ่อเกิดแห่งความชั่วร้ายจะถูกขจัดไปอย่างรวดเร็ว และจะมีการสถาปนาสันติภาพยาว
นานอย่างไม่เปลี่ยนแปลงในเอเชียบูรพา อันเป็นการดำรงไว้ซึ่งความรุ่งโรจน์แห่งจักรวรรดิของเรา

ฮิโรฮิโตะ

พระราชลัญจกร

วันที่ 8 ของเดือนที่ 12

ปีที่ 16 ของโชวา

พระราชวินิจฉัยในสมเด็จพระจักรพรรดิฮิโรฮิโตะ

เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ. 1945

ประกาศยุติสงครามโดยการยอมแพ้

ข้าแผ่นดินของเราที่ดีและจงรักภักดี

เมื่อเราได้พิจารณาอย่างลึกซึ้งถึงสภาพการณ์ทั่วไปของโลกและสภาพการณ์อันแท้จริงในจักรวรรดิของเรารวมกัน เราได้ตัดสินใจที่จะให้มีผลบังคับคือ การยุติสถานการณ์ปัจจุบันโดยอาศัยมาตรการพิเศษ

เราได้สั่งรัฐบาลของเราให้ติดต่อกับรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสหภาพโซเวียตว่า จักรวรรดิของเรายอมรับเงื่อนไขของคำประกาศร่วมกันของประเทศเหล่านั้นแล้ว

พันธกิจอันทรงเกียรติที่พระมหาบูรพกษัตริยาธิราชของเราได้พระราชทานสืบต่อมา และเราได้ดำรงไว้มั่นแนบชิดหัวใจเรา คือ การมุ่งมั่นต่อสู้เพื่อความสมบูรณ์และความผาสุกของมวลประเทศชาติทั้งหลาย เจกเช่นความมั่นคงและความกินดีอยู่ดีของข้าแผ่นดินของเรา เราได้ประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาและอังกฤษด้วยความปรารถนาอันจริงใจที่จะให้ญี่ปุ่นดำรงตนเองและเพื่อก่อเกิดความมั่นคงของเอเชียตะวันออก การประกาศมิได้มีความคิดของเราที่จะล่วงละเมิดอำนาจอธิปไตยของประเทศอื่น หรือเริ่มที่จะขยายดินแดน แต่บัดนี้ สงครามได้ยืนยาวมาเกือบสี่ปีแล้ว แม้ทุกคนจะได้กระทำการอย่างดีที่สุดแล้ว คือ การต่อสู้อย่างห้าวหาญของเหล่าทัพบกและทัพเรือ ข้าราชการของเรามีความขยันขันแข็งและความพยายามและประชาชนหนึ่งร้อยล้านคนของเราได้รับใช้อุทิศตน แต่สถานการณ์สงครามได้พัฒนาไปโดยไม่จำเป็นว่าจะเป็นอย่างนั้นแก่ญี่ปุ่น ขณะที่โลกมีแนวโน้มทั่วไปที่ทั้งหมดจะเป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของญี่ปุ่น ยิ่งกว่านั้น อริราชศัตรูได้เริ่มใช้ระเบิดแบบใหม่ที่มีความหืดหุดที่สุด มีอำนาจในการทำลายล้างที่สุดที่จะประเมินได้ ก่อเกิดความเสียหายในชีวิตผู้บริสุทธิ์มากมายถ้าเราควรจะทำสงครามต่อไป สงครามจะก่อให้เกิดผลคือ ประเทศชาติญี่ปุ่นมิใช่แต่จะพังทลายและถูกทำลายสูญสิ้นไปเท่านั้น หากแต่ผลนั้นจะนำไปสู่การดับสิ้นของอารยธรรมของมวลมนุษยชาติด้วย นี่คือการณีที่ว่า เราจะรักษาข้าแผ่นดินหลายล้านคนอย่างไร หรือเราจะชดใช้ไถ่คืนอย่างไรต่อพระวิญญูญาณอันศักดิ์สิทธิ์ของพระมหาบูรพกษัตริยาธิราชของเรา นี่คือเหตุผลว่าทำไมเราได้ออกคำสั่งให้ยอมรับคำประกาศร่วมกันของบรรดามหาอำนาจ

เราได้แต่แสดงความรู้สึกอันล้าลึกถึงความเสียใจต่อบรรดาประเทศในเอเชียบูรพาผู้เป็นพันธมิตรของเรา ผู้ได้ร่วมมือกับจักรวรรดิอย่างมั่นคงเพื่อปลดปล่อยเอเชียบูรพา ความคิดเห็น

ของเหล่าทหารและผู้คน เช่นเดียวกับผู้อื่น ผู้ได้ล้มลงในยุทธภูมิ บรรดาผู้เสียชีวิตในหน้าที่หรือผู้
เผชิญความตายฉับพลัน และบรรดาครอบครัวผู้สูญเสีย ย่อมทำให้เราเจ็บปวดทุกคืนวัน เรามีความ
เป็นห่วงกังวลอย่างลึกซึ้งในสวัสดิการของผู้บาดเจ็บและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากความทุกข์ทรมานจากสงครามและ
บรรดาผู้สูญเสียบ้านและการดำรงชีพ ความยากลำบากและความทุกข์ทรมานที่ประเทศชาติของเรา
ต้องได้รับนั้น แต่ต่อไปจะเป็นความยากลำบากและความทุกข์ทรมานใหญ่หลวงแน่นอน อย่างไรก็ตาม
ตามที่กาลเวลาและชะตากรรมได้ลิขิตบงการ เราต้องตัดสินใจที่จะแผ้วถางทางเพื่อมหาสันติภาพ
สำหรับอนุชนรุ่นต่อไป โดยต้องอดทนอย่างสุดที่จะอดทนได้ และทรمانอย่างสุดจะทรمانได้

เมื่อได้พิทักษ์และธำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของรัฐแล้ว เราอยู่กับท่านเสมอ ท่านผู้เป็น
ข้าแผ่นดินที่ดีและจงรักภักดี โดยเชื่อถือนូវความจริงใจและความดีงามสัจจะของ ท่าน จงระวัง
อย่างเข้มงวดถึงที่สุดในการระเบิดอารมณ์อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อความยุ่งยากสลับซับซ้อนโดย
ไม่จำเป็น หรือเป็นอันตรายต่อการโต้แย้งต่อสู้และการต่อสู้แข่งขันกันซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสน
นำท่านให้หลงผิดและทำให้ท่านสูญเสียความมั่นใจในโลกด้วย ขอให้ทั้งประเทศดำเนินต่อไป
เสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง มั่นคงในความศรัทธาในความยืนยงคง
อยู่ของแผ่นดินอันศักดิ์สิทธิ์และระลึกถึงภาระอันหนักอึ้งของการรับผิดชอบและหนทางอันยาวเบื้องหน้า
จงรวมพลังของท่านเพื่ออุทิศแก่การสร้างสรรค์เพื่ออนาคต ปลุกฝังวิถีทางแห่งความเที่ยงธรรมถูก
ต้องตรงไปตรงมา อบรมปมจิตวิญญาณให้สูงส่งและทำงานด้วยความแน่วแน่เด็ดเดี่ยว เพื่อส่งเสริม
ความรุ่งโรจน์ภายในแห่งรัฐ และเจริญรอยตามทันความเจริญก้าวหน้าของโลก

วันที่ 4 เดือน 8

ปีที่ 20 ของรัชกาลโชวา

เบื้องหลังระเบิดปรมาณู : โลกาวินาศที่ญี่ปุ่น

ศาสตราจารย์จันทร์ฉาย ภัคอธิคม แปล

แม้ทุกวันนี้ บรรดาผู้นำมหาอำนาจจะเพียรพยายามที่จะลดอาวุธโดยมุ่งไปที่การห้ามทดลองอาวุธเป็นเบื้องต้นก่อนตั้งแต่ ค.ศ. 1963 แต่ความรู้เรื่องมหันตภัยนิวเคลียร์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายทั่วไปในประเทศไทย ในวาระครบรอบ 50 ปี ของการถล่มเมืองฮิโรชิมา (Hiroshima) และนางาซากิ (Nagasaki) ของญี่ปุ่น ได้มีการรื้อฟื้นเรื่องความจำเป็นของการตัดสินใจใช้อาวุธนิวเคลียร์ และได้ฉายภาพให้เห็นความจริงอันโหดร้ายน่าสะเทือนใจ จากการศึกษาที่ยังมีผู้คนอีกมากมายทบทวนหรือทราบจากการถูกกัมมันตภาพรังสีตั้งแต่ครั้งนั้น นิตยสาร Newsweek ฉบับวันที่ 24 กรกฎาคม ค.ศ. 1995 ได้ตีพิมพ์บทความเรื่องดังกล่าวหลายเรื่อง¹ สมควรนำมาเผยแพร่ให้เห็นความจริงที่น่าสะพรึงกลัวนั้น

แสงสว่างจ้าไปทั่วเครื่อง²

“ทั้งเครื่องมีแสงสว่างจ้า” พันโทพอล ทิบเบตส์ (Lieutenant Colonel Paul Tibbets) นักบินของเครื่องบินบี-29 อีโนลา เกย์ (Enola Gay, B-29) เขียนถึงการทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรก เขาได้เขียนว่า “เราบินกลับไปดูที่เมืองฮิโรชิมา (Hiroshima) ทั้งเมืองอยู่ในหมอกเมฆที่นำชนลูกขนฟองสยองเกล้า...ลูกเดือดขึ้นมาแผ่บานเป็นดอกเห็ด” ช่วงหนึ่งที่ไม่มีใครพูดอะไรเลย แล้วทุกคนก็กำลังพูด นายโรเบิร์ต ลูวิส (Robert Lewis) นักบินร่วม ดบโหล่พันโททิบเบตส์และอุทานซ้ำกันว่า “ดูนั่น! ดูนั่น! ดูนั่น!” นายลูวิสบอกว่าเขาสามารถรู้สึกว่ามีระเบิดปรมาณูแตกตัว มีรสคล้ายตะกั่ว แล้วเขาก็หันไปจดบันทึกรายวันของเขา เขาเฝ้าถามตนเองว่า “พระเจ้า! เราทำอะไรลงไป?”

ทุกวันนี้ก็มีคำถามนั้น หลังจากการทิ้งระเบิดมาแล้ว 50 ปี ชาวอเมริกาและแน่นอนชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่พิจารณาการตัดสินใจทิ้งระเบิดครั้งนั้นในแง่ศีลธรรมว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้องตามศีลธรรมหรือไม่เพียงใด และถามว่า เป็นการถูกต้องหรือไม่ที่ทำให้ทั้งเมืองราบเป็นหน้ากลอง - สองเมือง นับเมืองนางาซากิ (Nagasaki) ด้วย แต่สำหรับผู้ตัดสินใจในฤดูร้อนปี ค.ศ. 1945 ศีลธรรม

¹บทความนี้แปลจาก Newsweek (July 24, 1995) ฉบับครบรอบ 50 ปี ของการถล่มญี่ปุ่นด้วยระเบิดนิวเคลียร์ การแปลจะใช้วิธีการแปลแต่ละเรื่องตามลำดับ โดยตัดตอนแปลเฉพาะที่สำคัญ

²บทนำ, Newsweek (July 24, 1995), p. 25.

จรรยาเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งเท่านั้นที่คำนึงถึง และมีได้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ปัจจัยการเมืองทั้งภายในและภูมิยุทธศาสตร์มีความหมายสำคัญว่า รวมทั้งความกังวล ความรีบร้อน ความเบื่อหน่ายอ่อนเปลี้ยเพลียแรงกับสงครามอันยาวนาน

นิตยสาร นิวส์วีค (Newsweek) ได้ถ่ายทอดจุดจบที่เป็นเสมือนการล้างโลกของสงครามที่น่ากลัวที่สุดในประวัติศาสตร์ของมวลมนุษยชาติ สำนวนตรวจตราข้อพิจารณาและข้อวินิจฉัยอันลึกซึ้งของทั้งฝ่ายชาวอเมริกาและชาวญี่ปุ่น เป็นการตรวจสอบว่า จะสามารถเกิดเหตุเช่นนั้นขึ้นอีกหรือไม่

สภาสงคราม³

โดยนายอีเวน โทมัส

ในเดือนสิงหาคม ทหารอเมริกาผู้รอคอยที่จะบุกญี่ปุ่นไม่มีความสงสัยอันใดเลยว่าเป็นการฉลาดดีแล้วหรือไม่ที่ถล่มเมืองฮิโรชิมา (Hiroshima) และนางาซากิด้วยอาวุธนิวเคลียร์ทันทีที่ได้ข่าวทิ้งระเบิดปรมาณู ทหารคนหนึ่งได้เล่าว่า “เราโห่ร้องกันอย่างดีใจ แล้วตะโกนร้องกันอย่างบ้าคลั่ง พวกเรายิงปืนขึ้นฟ้าแล้วเดินรำไปในระหว่างแถวเดินท์” ร้อยตรีพอล ฟุสเซล (Second Lieutenant Paul Fussel) วัย 21 ปี ผู้นำหมวดปืนไรเฟิล (Rifle Platoon) จำได้ว่า “แม้จะสร้างทำเป็นชายชาติวีรบุรุษ เราก็ร้องกันด้วยความโล่งอกและความรื่นเริง เราจะมิชีวิตต่อไปแล้วเรากำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว”

กึ่งศตวรรษต่อมา ความโล่งอกได้สิ้นสลายไป ความรู้สึกไม่แน่นอนใจและความรู้สึกเสียใจได้บังเกิดขึ้นแทนที่ ตามรายงานผลการสำรวจมติปวงชน (Gallup Poll) พลเมืองผู้มีอายุยังคงเห็นชอบกับการทิ้งระเบิดปรมาณู แต่พลเมืองอเมริกาผู้เยาว์วัยกว่า โดยเฉพาะผู้มีอายุไม่ถึง 30 ปี เชื่อว่าการทิ้งระเบิดปรมาณูถล่มญี่ปุ่นเป็นความไม่ถูกต้อง สถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution) ต้องลดขนาดของนิทรรศการฉลองครบรอบ 50 ปี ของการบินของเครื่องบินทิ้งระเบิดปรมาณู เพราะทหารผ่านศึกผู้โกรธแค้นประท้วงว่า พิพิธภัณฑสถานได้แสดงนิทรรศการในลักษณะที่ทำให้มีแง่มุมการเมืองที่ดูเหมือนว่า ชาวญี่ปุ่นเป็นเหยื่อผู้ไร้เดียงสา นักประวัติศาสตร์ในสมัยใหม่บางคนได้โต้แย้งว่า นอกจากการทิ้งระเบิดปรมาณูจะเป็นการผิดศีลธรรมแล้ว ยังเป็นการไม่จำเป็นที่จะต้องทิ้งระเบิดปรมาณูด้วย พวกเขายืนยันว่า ตั้งแต่ฤดูร้อนปี ค.ศ. 1945 ญี่ปุ่นถูกถล่มจนพ่ายแพ้แล้วและจะต้องล้มทั้งยืนอยู่แล้วโดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการบุกเลย มีหลายคนเป็นส่วนน้อยที่ถกแถลงว่า ระเบิดปรมาณูได้ทำให้สงครามยุติเยื่อ การทิ้งระเบิดปรมาณูมีเหตุผลอันแท้จริงที่มีได้อยู่ที่การจัดการกับ

³Evan Thomas, “Councils of War,” Newsweek (July 24, 1995), pp. 26–38.

อยู่นอกห้องทำงานเขาเป็นชั่วโมง แล้วเขาก็ยื่นหน้าออกมาถามว่า “มาทำอะไรที่นี่?” นายพล
ประมาณผู้รับผิดชอบโครงการมีคนเกือบ 200,000 คนทำงานภายใต้โครงการนี้ เป็นโรงงานและ
สถานที่ทดลอง 37 แห่ง เป็นสถานที่ปิดลับที่น้อยคนจะล่วงรู้ว่าผู้คนนับแสนกำลังทำอะไร โกรฟส์
ภูมิใจมากที่สามารถจะพลิกแปลงการอันดอย่อมได้ เมื่อสังเกตเห็นว่าทรูแมนชวนรูปเอฟ. ดี. อาร์.
(FDR คือ โรสเวลต์) อย่างศรัทธายัง (ทรูแมนกล่าวว่า “ผมกำลังพยายามจะทำสิ่งที่เขาชอบ”)
โกรฟส์ได้ฉายเอาเรื่องความไม่มั่นคงของทรูแมนมาใช้ ถ้าโครงการนี้ไม่ก่อเกิดผลอันใด โกรฟส์ได้
บอกทรูแมนว่า “มันก็จะ เป็นเครื่องสะท้อนถึง ๆ พบ ๆ ท่านโรสเวลต์” ถึงกระนั้น ในส่วนลึกของเขา
เองแล้ว เขาวัดกังวลมากกว่า ระเบิดปรมาณูอาจจะกลายเป็นอาวุธด้าน ในวงการทหารเอง ก็มี
ความสงสัยในศักยภาพของอาวุธอันลึกลับนี้ พลเรือเอกวิลเลียม ลีฮี (Admiral William Leahy) เสนา
ธิการที่ทำเทียบชาวและเป็นคนเก่าแก่ที่เข้มงวดกับกฎเกณฑ์ในกองทัพเรือได้พูดไว้ว่า “ไอ้พรรคนั้น”
จะไม่ทำงาน พลเอกโกรฟส์ได้ใช้จ่ายไป 2,000 ล้านดอลลาร์ (26,000 ล้านดอลลาร์ปัจจุบัน)
สำหรับโครงการแมนฮัตตัน ถ้าโครงการล้มเหลว จะทำให้เอฟ. ดี. อาร์. มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และตัว
เขาเองและคณะพรรคจะต้องตกเป็นผู้ถูกวุฒิสภาสอบสวนครั้งใหญ่ที่สุด

ณ มลรัฐนิว เม็กซิโก (New Mexico) นักวิทยาศาสตร์ได้ปฏิบัติงานในสถานที่ทดลอง
ปิดลับด้วยความมั่นใจว่าจะสามารถผลิตระเบิดใหญ่ได้ แต่ไม่แน่ใจว่าจะมีขนาดใหญ่เพียงใด นัก
วางแผนทหารที่มีความสุขุมรอบคอบได้โต้แย้งว่า ระเบิดปรมาณูต้องมีการปูพรมด้วยระเบิดเพลิง
ติดตามไปด้วยเพื่อค้ำประกันว่าจะเกิดเพลิงลุกใหญ่ นักวางแผนทหารมิได้คิดว่า ระเบิดจะใหญ่พอที่
จะยุติสงครามได้ในการทิ้งระเบิดครั้งเดียว

โกรฟส์มีความมุ่งมั่นที่จะแสดงอำนาจของสิ่งที่เขาเรียกว่า “เครื่องประกอบจุกจิก”
 (“Gadget”) แต่ปลายฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ. 1945 เขาขาดเป้าหมายที่ดี พลเอกเคอร์ติส เลอเมย์
(Gen. Curtis Lemay) แห่งกองกำลังทหารอากาศที่ 20 กำลังทำลายบรรดาเมืองต่าง ๆ ของญี่ปุ่น
โดยการทิ้งระเบิดด้วยวิธีการทิ้งระเบิดเพลิง ในระหว่าง 10 วันในเดือนมีนาคม เครื่องบินบี-29 ออก
ปฏิบัติการทิ้งระเบิด 11,600 เที่ยว ถล่มบรรดาเมืองขนาดใหญ่ 4 เมืองของญี่ปุ่นจนราบเป็นพื้น
ที่ 32 ตารางไมล์ มีผู้คนล้มตายอย่างต่ำที่สุด 150,000 คน ในวันที่ 25 พฤษภาคม การโจมตีโดยฉาย
ต่อเมืองโตเกียวได้ทำให้เกิดพายุเพลิงไหม้กระหน่ำโหฬาร ผู้ทิ้งระเบิดเองในการโจมตีระลอกท้าย ๆ
ได้กลิ่นเนื้อมนุษย์โชยมาจากเบื้องล่างหลายพันฟุต เมื่อได้อ่านรายงานการประเมินความเสียหาย
จากการทิ้งระเบิดแล้ว โกรฟส์วิตกว่าเขาจะไม่สามารถหามหานครใดที่แคล้วคลาดจากการทิ้งระเบิดได้
เพื่อเป็นเป้าแสดงเป็นกรณีพิเศษสำหรับอาวุธร้ายแรงใหม่ของเขา

อิโรชิมาเป็นมหานครบนปลายเกาะฮอนชู (Honshu) ทางทิศใต้ มีประชากร
280,000 คน เมืองนี้น่าจะเป็นเป้าหมายได้ ตามรายงานที่เตรียมโดยฝ่ายอำนาจความสะดวกของเขา

อิโรชิมาแวดล้อมด้วยภูเขาที่จะ “ทำให้เกิดผลได้ที่แกนกลาง เป็นการเพิ่มความเสียหายได้มากขึ้นจากการระเบิด” แต่เมืองนี้ไม่เหมาะที่จะเป็นเป้าของพายุเพลิงจากการระเบิดเพราะเต็มไปด้วยแม่น้ำโยโย่ไปทั่ว โกรฟส์เชื่อว่าเป้าที่ดีกว่าคือ เกียวโต (Kyoto) นครหลวงโบราณที่เต็มไปด้วยวัดวาอารามของศาสนาพุทธและชินโต แต่ยังคงยกเว้นมิได้ถูกโจมตีเลย โกรฟส์ชอบความจริงที่ว่า เกียวโตเป็นศูนย์กลางแห่งภูมิปัญญา (Intellectual Center) เทียบจะได้ตระหนักยิ่งขึ้นถึงความสำคัญของระเบิด

ในปัจจุบัน ความคิดเยี่ยงอย่างฝึบอบเช่นนี้มิได้เป็นความคิดที่อยู่นอกเหนือกระแสหลักแห่งความคิดในฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ. 1945 การทิ้งระเบิดบรรดาศูนย์กลางที่เจริญแล้ว ถือเป็นการปฏิบัติการที่ประณามกันมากเมื่อต้นสงคราม แต่หลังจากที่กรุงลอนดอนถูกเยอรมนีโจมตีชนิดสายฟ้าแลบและการโจมตีโฉบฉวยต่อเยอรมนีทั้งวันทั้งคืนในระหว่างปี ค.ศ. 1943-1944 การทำลายมหานครอย่างย่อยยับกลายเป็นภาระงานปกติที่ปวงชนผู้เบื่อหน่ายสงครามยอมรับได้ นิตยสารนิวส์วีค ฉบับวันที่ 19 มีนาคม ค.ศ. 1945 ได้เฉลิมฉลองความเป็นจริงที่ว่า “ผู้คน 1 ล้านคนอาจจะกลายเป็นคนไร้ที่อยู่” จากการที่พลเรือเอกเลอเมย์โจมตีกรุงโตเกียวด้วยการทิ้งระเบิดเพลิง ดูจะเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้ว หลังจากการปฏิบัติการคามิกาเซ (Kamikaze) จูโจมตีสันนิบาตชนิดเอาตัวเข้าแลกและการต่อสู้อย่างชนิดถวายหัวแล้วที่เกาะโอกินาวา (Okinawa) และเกาะอิโวจิมา (Iwojima) การที่จะทำลายเจตจำนงของญี่ปุ่นในการต่อสู้ต้องใช้มาตรการรุนแรง

ถึงกระนั้น นายเฮนรี แอล. สติมสัน (Henry L. Stimson) รัฐมนตรีว่าการกลาโหม ก็ยังรู้สึกไม่ค่อยจะสงบจิตสงบใจได้นักที่จะให้มีการทิ้งระเบิดเพลิงต่อญี่ปุ่น เขาเป็นสุภาพบุรุษที่ได้รับการศึกษาตามแบบแผนเก่า เป็นประธานของบริษัทชายฝั่งทะเลตะวันออก (East Coast Establishment) เขาเป็นนักรบในวัย 50 ปี เขาเคยขอเป็นผู้บัญชาการรบในสงครามโลกครั้งที่ 1 แต่เขาก็เชื่อถือในสงครามที่ต้องเป็นสงครามของผู้เจริญ (Civilized war) ที่มีกฎเกณฑ์ยุติธรรมในการสัประยุทธ์ ในปลายทศวรรษที่ 1920 เมื่อเขาเป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ เขาได้ล้มล้างขีดความสามารถของชาวอเมริกาในการทำลายกฎเกณฑ์ โดยให้เหตุผลว่า “สุภาพชนย่อมไม่เปิดจดหมายของสุภาพชนอื่น” บัดนี้ เมื่อเป็นรัฐมนตรีว่าการกลาโหม เขาได้คิดว่า เขาได้ยื่นหยัดให้มีการทิ้งระเบิดต่อเป้าหมายเฉพาะจุด (Precision) และทักท้วงการทิ้งระเบิดแบบนายพลเลอเมย์ที่ถล่มจนไม่เหลือแม้แต่ชีวิตผู้คน

สติมสันยังคงคิดไตร่ตรองเนิ่นนานถึงการโจมตีทิ้งระเบิดต่อนครโตเกียวในวันที่ 25 พฤษภาคม หลายวันต่อมา เมื่อเขาเรียกนายพลโกรฟส์เข้าพบและสั่งให้รายงานเป้าหมายของการโจมตีด้วยระเบิดปรมาณู พลเอกโกรฟส์ขัดขืน สติมสันยืนยันว่า “เรื่องนี้ผมคือเหตุผลหลัก” โกรฟส์ไม่เต็มใจนักที่ต้องตอบว่า เป้าหมายคือเกียวโต สติมสันผู้เคยเขียนวัดวาอารามในเกียวโตมาก่อน

หลายสิบปีมาแล้ว ตอบปฏิเสธ การทำลายศูนย์กลางแห่งวัฒนธรรมของญี่ปุ่นอย่างหนักไม่เป็นการถูกต้อง เหมือนชาวญี่ปุ่นถือเอาอนุสรณ์สถานลินคอล์น (Lincoln Memorial) เป็นเป้าโจมตี

สติมสันถูกหลอกหลอนด้วยภาพการทิ้งระเบิดซึ่งเขาได้จดในบันทึกประจำวันของเขาว่าเป็น “สิ่งของ” (the thing) “สิ่งที่ร้ายกาจ” (the dire) “สิ่งที่น่ากลัวร้ายกาจ” (the dreadful) “สิ่งที่น่าชงนของของงแล้า” (the terrible) “สิ่งที่ร้ายเหลือ” (the awful) และ “สิ่งที่เลวร้ายปานภูติผีปีศาจ” (the diabolical) คืบที่เขามีสั่งห้ามนายพลโกรฟส์ทิ้งระเบิดต่อนครเกียวโต เป็นคืบที่หลังจากออกคำสั่งแล้ว เขาอนไม่หลับ ในบันทึกประจำวัน เขาเขียนว่า “ระเบิดอาจทำลาย หรือ อาจทำให้อารยธรรมสากลสมบูรณ์” อาจจะเป็นเครื่องมือสำหรับสันติภาพโลก หรืออาจเป็นผีแฟรงเคนสไตน์ (Frankenstein) ความรู้สึกขัดแย้งเป็นตรงกันข้ามของเขาคือ ผลของภูมิหลังของชีวิตในฐานะที่เป็นทนายความในย่านถนนวอลล์สตรีต (Wall Street) เขาพยายามที่จะมีจรรยาบรรณปฏิเสธที่จะเป็นผู้แทนลูกค้าที่ดูไร้อำนาจกำลังใจ แต่ประสบการณ์จากโลกแห่งความเป็นจริงก็ได้สอนเขาด้วยว่า การถือความสะอาดในบางครั้งก็เป็นความจำเป็น หลักการและการคาดคะเนผสมผสานหล่อหลอมกลมกลืนอยู่ในทรรศนะอันแข็งแกร่งของเขาที่ว่า สหรัฐอเมริกาต้องเป็นมหาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแต่ประเทศเดียวภายหลังสงครามและนั่นคือหน้าที่ของเขา เป็นความรับผิดชอบส่วนตัวในฐานะที่เขาเป็นตุลาการชี้ขาดของชนชั้นสูง ผู้เคร่งศาสนา (WASP*) ที่เขาจะต้องเป็นผู้สร้างพื้นฐานแม้จะหวาดหวั่น ระเบิดสามารถเป็นไฟหลัก (“mastercard”) ในเกมใหญ่ของการทูต เขาได้เขียนไว้ในบันทึกว่า “ผมเรียกมันว่าเป็นความลึกลับปิด และเราต้องไม่เป็นคนโง่ในวิถีทางที่เราเล่น”

ความรู้สึกผูกพันต่อหน้าที่มีน้ำหนักมากต่อสติมสัน เมื่ออายุ 77 ปี เขาได้ใช้พลังกำลังกายเต็มที่ เขายังขี่ม้าและเล่นเทนนิสที่ไฮโฮลด์ (Highhold) บ้านพักชนบทของเขาบนเกาะลองไอแลนด์ (Long Island) ของนิวยอร์ก แต่เขาทุกข์ทรมานด้วยโรคนอนไม่หลับและโรคปวดหัวรุนแรง ในเวลาเย็นวันที่ 17 มิถุนายน เขาบอกผู้ช่วยของเขา นายจอห์น แม็กคลอย (John McCloy) ว่า เขาอาจจะยกเลิกการประชุมที่สำคัญนัดหนึ่งที่จะมีขึ้นในทำเนียบขาววันรุ่งขึ้น เพื่อถกแถลงเรื่องแผนการบุกญี่ปุ่น การยกพลขึ้นบกที่เกาะกิวกิว (Kyūshū) บนหาดที่ตั้งชื่อตามรถยนต์ว่า หาดบูอิก (Beach Buick) หาดคาคิแลค (Beach Cadillac) หาดเซฟโรเลต (Beach Chevrolet) ล้วนกำหนดปฏิบัติการในวันที่ 1 พฤศจิกายน สติมสันได้ปฏิบัติการเตรียมไว้แล้ว เขาต้องการพักผ่อน เย็นวันนั้น ณ คฤหาสน์

*WASP คือ White, Anglo-Saxon, Protestant คือชนผิวขาวเผ่าพันธุ์เยอรมันสายแองโกล-แซกซัน ผู้เคร่งศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ เป็นชนชั้นสูงผู้มีชาติตระกูลสูง สืบตระกูล สืบทอดความมั่งคั่งทรัพย์สิน ศฤงคารเก่าแก่ (old money) มาจากชาวอังกฤษกลุ่มพิวกริม (Pilgrims Fathers) ภาคภูมิใจในชาติตระกูลของตน คำ WASP ใช้หมายถึงกลุ่มผู้ไม่มีความอดทนอดกลั้นต่อผู้ที่มีเชื้อคนขาว : คำอธิบายของนายเมลวิน ชาร์แมน (Melvyn Sharmen) อาจารย์ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นอกสวนสาธารณะ ร็อก ครีก (Rock Creek Park) สติมสันนั่งฟังแม็กคลอยซึ่งเป็นนายความ ย่านวอลสตรีท แสดงความวิตกกังวลเรื่องการลงทุนบุกญี่ปุ่นว่าจะต้องใช้กำลังพล 1 ล้านคนจาก ทวีปยุโรปและทั่วหน้าแปซิฟิกเพื่อยกพลขึ้นบกมาตุภูมิญี่ปุ่น นักวางแผนของกระทรวงกลาโหม ได้คาดการณ์ไว้ว่าจะมีทหารอเมริกา 20,000 คนเสียชีวิตในเดือนแรกของการปฏิบัติการ ซึ่งอันที่จริงแล้ว จะมีการตายมากกว่านั้น ทหารเกณฑ์ญี่ปุ่นถูกฝึกให้คาดระเบิดไว้ติดกายแล้วโดดกายพุ่ง เข้าใส่เหมือนรถถังบุก นักเรียนมัธยมสาวจะมีเหล็กหมาด (สำหรับเข็บรองเท้า) ไว้ปกป้องเกียรติยศ (ครูฝึกเตือนว่า “ต้องหมายตาไว้ที่ท้องน้อย เข้าใจไหม? ท้องน้อย”)

แม็กคลอยกล่าวว่า “เราต้องใช้หัวคิด ถ้าเราไม่พิจารณาข้อยุติทางการเมือง” เขามีแผนที่จะสยบชาวญี่ปุ่น ยินยอมให้มีสถาบันกษัตริย์ต่อไปเพื่อเป็นการรักษาหน้าชาวญี่ปุ่น และเดือนให้ยอมแพ้เสีย มิฉะนั้น สหรัฐอเมริกาจะใช้อาวุธใหม่ร้ายแรงที่มีศักยภาพในการทำลายล้าง มหานครทั้งหลายเพียงชั่วพริบตาเดียว สติมสันดูจะสนใจมาก แต่เขาก็เอือมระอาและรู้สึกว่าจะเกิด อากาศปวดศีรษะไมเกรน

เพียงวันต่อมา สติมสันไปทำเนียบขาว แต่เขาก็พูดน้อย บรรดาเสนาธิการเหล่าทัพก็ พูดแต่เรื่องของตน กองทัพเรือต้องการปิดล้อมญี่ปุ่นเพื่อบีบบังคับให้ยอมแพ้ กองทัพอากาศ ต้องการทิ้งระเบิด กองทัพบกต้องการบุก บรรดาเสนาธิการร่วมกำลังจะลุกขึ้นเตรียมเดินทางกลับ เมื่อทรูแมนหันไปถามแม็กคลอยว่ามีอะไรจะพูดบ้าง แม็กคลอยมองสติมสัน สติมสันบอกว่า “พูด สิ่งที่คุณรู้สึกเกิด”

แม็กคลอยเสนอข้อคิดเรื่องให้มีสถาบันกษัตริย์ต่อไป แต่ต้องชู้ทิ้งระเบิดด้วย ขณะที่ พูดขึ้นนั้น เขารู้สึกถึงความเยียบเย็นภายในห้องประชุม ระเบิดปรมาณูเป็นเรื่องลับเกินกว่าจะนำมา ถกแถลง แม้จะเป็นในที่ประชุมระดับสูง ไม่ว่าจะโดยกรณีใด ไม่มีใครสนับสนุนข้อเสนอของแม็กคลอย การเดือนญี่ปุ่นเป็นการเสี่ยงที่จะทำให้กองทัพอากาศญี่ปุ่นเกิดขึ้นตัวเตรียมตั้งรับการโจมตีที่กำลัง จะคืบคลานไปถึง ทำไมจะต้องเดือน? และถ้าระเบิดเกิดล้มเหลวขึ้นเล่า? สำหรับเงื่อนไขของการ ยอมแพ้นั้น มหาพันธมิตรได้ตกลงกันมานานแล้วว่าจะต้องเป็นการแพ้โดยไม่มีเงื่อนไข การประชุม เลิกโดยไม่มีถกแถลงมากนัก ไม่มีข้อโต้แย้ง ถึงกระนั้น ข้อเสนอของแม็กคลอยคือหลักการที่ ไกลเคียงที่สุดที่ผู้กำหนดวินัจฉัยนโยบายจะยึดถือเป็นหนทางปฏิบัติแทนการทิ้งระเบิดปรมาณู

หลายวันต่อมา สติมสันได้พิจารณาความคิดเห็นของแม็กคลอยอย่างจริงจัง และ พยายามหว่านล้อมทรูแมนเป็นการส่วนตัว ในวันที่ 2 กรกฎาคม เขาได้เขียนถึงประธานาธิบดีให้ เดือนญี่ปุ่นในจังหวะเวลาที่รอบคอบเหมาะสมก่อนใช้ระเบิดปรมาณู เขาเขียนว่า “กระผมเชื่อว่า ญี่ปุ่นจะไหวทัน มีเหตุผล ญี่ปุ่นมิได้เป็นประเทศที่ก่อปรด้วยคนบ้าคลั่งไปเสียทั้งหมด” แต่ทรูแมนมิ ได้ใส่ใจ เขานับถือสติมสันแต่สติมสันดูน่าเกรงขาม ดูทางเห็น สติมสันมิใช่คนที่ทรูแมนจะสนทนาด้วย

ได้อย่างง่ายโดยไม่บังเกิดความรู้สึกเกรงหรือสงสัย ทูรแมนมิใช่คนที่ใส่ใจกับทฤษฎีหรือปรัชญาอันใดเกี่ยวกับลักษณะแท้จริงของประชาชนญี่ปุ่น ลัปดาห์แรกในเดือนกรกฎาคม ทูรแมนมีกิจกรรมมากกับการเตรียมประชุมสุดยอดของมหาพันธมิตร (Grand Alliance) ที่มีรหัสว่า เทอร์มินัล (Terminal) ในบริเวณเบอร์ลินซึ่งเป็นชานเมืองของพอตสดัม (Potsdam) เพื่อเจรจาดกลงกันเรื่องต่าง ๆ หลังสงคราม สหรัฐอเมริกาเข้มแข็งที่สุดในสามมหาพันธมิตร แต่ทูรแมนกังวลกับชื่อเสียงเกียรติภูมิและประสบการณ์ของผู้นำสงครามที่เขาจะต้องไปประชุมเจรจาด้วย ในวันที่ 6 กรกฎาคม ทูรแมนออกเดินทางโดยเรือรบอากัสตา (Augusta) ไปยุโรปเพื่อประชุมกับโจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin) และวินสตัน เชอร์ชิล (Winston Churchill) เป็นครั้งแรก โดยมีเพื่อนร่วมเดินทางคือ นายจิมมี่ ไบรส์ (Jimmy Brynes) รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศคนใหม่ ผู้จะเป็นทั้งที่เสี่ยงและที่ปรึกษา นายไบรส์ไม่ต้องการตกลงอะไรกับญี่ปุ่น เสียขบวนชนมิได้บ่งบอกว่าจะมีการคำนึงถึงความเมตตาจากการที่ญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ (Pearl Harbor) และการพิฆาตที่บาตานในเดือนมีนาคม (Bataan Death March) ยังเป็นเรื่องที่ทุกคนยังจดจำได้ไม่ลืมเลือน ภาพทหารญี่ปุ่นเงื้อมดาบขึ้นเชือดคอทหารอเมริกาที่เป็นเชลยศึกนั่งคุกเข่าไปปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ มติขบวนชนจากผลการสำรวจระบุว่า หนึ่งในสามของประชาชนอเมริกาต้องการสำเร็จโทษจักรพรรดิ [ฮิโรฮิโตะ (Hirohito)] มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่คิดว่า จักรพรรดิฮิโรฮิโตะ ควรทรงครองราชย์ต่อไป ระหว่างการกล่าวสุนทรพจน์ในวุฒิสภา ทูรแมนได้แจ้งว่า ได้ตั้งข้อเรียกร้องให้ญี่ปุ่นยอมแพ้โดยไม่มีเงื่อนไข เขาไม่ต้องการเป็นประธานาธิบดีที่คู่อ่อนปวกเปียก

นายไบรส์เคยเข้าร่วมประชุมสามมหาอำนาจที่เมืองยัลตา (Yalta) ในฤดูหนาวที่แล้ว เขาได้เฝ้าดูสตาลินเริ่มส่งสัญญาณความทะเยอทะยานต่อทวีปยุโรปตะวันออกหลังสงคราม เขาเชื่อว่าสหภาพโซเวียตสามารถจะกลับกลายเป็นคู่แข่งได้อย่างรวดเร็ว ถ้าสหภาพโซเวียตทราบว่ สหรัฐอเมริกามีระเบิดปรมาณูและมีเจตจำนงที่จะใช้ ชาวรัสเซียจะเจรจาด้วยได้ดีขึ้น

ทูรแมนก็มีความแน่วแน่ที่จะแสดงว่า เขาสามารถยืนหยัดต่อเครมลิน (Kremlin) ได้ แม้จะถูกหัวเราะเยาะแต่เขารับว่าเป็นผู้หญิง (sissy) เพราะสวมแว่นตาหนาและมีกริยามารยาทขุ่มขำ แต่เขาก็ไม่เคยเป็นคนที่งอขย ในเดือนเมษายน หลังจากที่ได้พบกับนายโมโลตอฟ (Molotov) รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของสหภาพโซเวียตแล้ว เขาก็เล่าอย่างยินดีปรีดาว่า “ผมชกเขาที่ปลายคาง 1-2 ครั้ง” (แล้วก็ทำให้ตนเองขาดความมั่นคงอีกโดยถามผู้ช่วยว่า “ผมทำถูกไหม?”) บัดนี้ เมื่อทูรแมนเดินทางไปถึงพอตสดัม เขารู้ตัวดีว่าระเบิดปรมาณูเป็นเครื่องมือทางการทูตเท่า ๆ กับเป็นอาวุธสงคราม เขาชี้ขาดทันทีว่า สตาลินเป็นพวกไพร่สกุล (S.O.B, son of a bitch) ที่คิดว่าตัวเองเป็นผู้ยิ่งใหญ่ (“The Big I am”) เขาได้บันทึกว่า “เครมลินตั้งข้อเรียกร้องให้เป็นดินระเบิด แต่ฉันเองก็มีดินระเบิดบ้างเหมือนกัน ซึ่งจะยังไม่ทำให้ระเบิด”

ขณะที่ผู้นำของพันธมิตรกำลังทดสอบกันเองที่พอตสדם จักรวรรดิญี่ปุ่นกำลังจะล้ม
ทั้งยืน การข่าวกรองสหรัฐอเมริกาได้ใช้แผนปฏิบัติการข่าวกรองที่เรียกว่า แมจิก (Magic) จนสืบ
ทราบว่าเป็นกลางเดือนกรกฎาคม ญี่ปุ่นให้ออกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำมอสโกไปหาบาทหลวงสันติภาพ
จากฝ่ายสหภาพโซเวียต ดูเหมือนว่า ฮิโรฮิโตะมิได้ทรงเป็นมาตกรหน้าเลือดของภาพยนตร์ข่าว
หากแต่ทรงซื่อสัตย์และยึดมั่นในหน้าที่ โทรเลขฉบับหนึ่งถูกแผนปฏิบัติการข่าวกรองแมจิกดักจับได้
มีความว่า “เป็นพระราชประสงค์ในพระเจ้าอยู่หัวที่จะให้ยุติสงครามลงทันที” ฮิโรฮิโตะทรงตั้ง
เงื่อนไขหนึ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงคือ มีพระราชประสงค์ที่จะชำระไว้ซึ่งราชบัลลังก์ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง
ความเดือดร้อนปั่นป่วนในสังคมและการปกครองโดยทหารภายหลังสงคราม ดังที่แม้คคloyได้คาด
หมายล่วงหน้าไว้แล้วกับสติมสันในเดือนมิถุนายนที่แล้วว่า มีพระราชประสงค์ที่จะทรงรักษาพระ
เกียรติยศ

นักประวัติศาสตร์ที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขประวัติศาสตร์ให้ถูกต้อง (Revisionist
historians) ได้ชี้แนะว่า บรรดาชาวญี่ปุ่นผู้ใฝ่สันติอาจเป็นหนทางเปิดให้โอกาสที่จะยุติสงครามโดย
ไม่จำเป็นต้องใช้ระเบิดปรมาณู ในทฤษฎีของตนเอง ไม่มีความจำเป็นรีบด่วนอันใดที่จะยุติสงคราม
ทันทีทันใด การทัพที่นองเลือดตามแผนปฏิบัติการ “กระโดดที่เกาะเกาะ” (Island hopping, ยึดทีละ
เกาะ) ได้สิ้นสุดลงแล้วด้วยความจำเป็นสำคัญยิ่ง ยังไม่มีการกำหนดเวลาที่จะบุกญี่ปุ่น เป็นเวลา
สามเดือน ภายหลังสงคราม กรมสงคราม (War Department) ของกระทรวงกลาโหมได้สำรวจเรื่อง
การทิ้งระเบิดทางยุทธศาสตร์ (A strategic-bombing survey) แล้วสรุปความเห็นที่ ญี่ปุ่นจะยอม
แพ้แล้วก่อนวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงจะไม่ใช้ระเบิดปรมาณูก็ตาม นักประวัติศาสตร์ตั้งคำถาม
“ทำไมผู้ตัดสินใจ [อเมริกา] จึงรีบร้อนที่จะทิ้งระเบิด? ทำไมไม่รอให้ญี่ปุ่นล้มทั้งยืนเหมือนผลไม้ที่
สุกงอมหลุดจากขั้ว?”

มันมิได้เป็นการง่ายนักสำหรับผู้ตัดสินใจในขณะนั้นที่จะใจจดใจจ่อตั้งคำถามธรรมดา
เช่นนั้น จากทวีปยุโรป บรรดาผู้บัญชาการทหารกำลังเดือนเรื่องขวัญทหารที่ได้ต่อสู้กับเยอรมนีมา
แล้วและไม่ต้องการทำสงครามอีกกับญี่ปุ่น ทหารต้องการกลับบ้านเลย ผู้นำแรงงานในสหรัฐ
อเมริกากำลังรายงานอย่างไม่เป็นสุขนักเรื่องการควบคุมอัตราค่าแรงในภาวะสงคราม ครอบครัว
อเมริกันทุกหนแห่งเปื้อนหน่วยที่จะต้องเสียสละ พวกเขาต้องการให้สงครามยุติโดยเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้
ภายหลังการโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ มีชาวอเมริกันน้อยคนที่เต็มใจจะไว้วางใจชาวญี่ปุ่น ชาวอเมริกา
จะต้องเจรจากับศัตรูด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และอันที่จริงแล้ว พวกเขาต้องการให้ประชาชน
(Diehards) เองไม่ต้องการให้มีความตกลงอันใด พวกเขาต้องการที่จะให้ประเทศชาติกระทำ
อัตวินิบาตกรรม พลเอกอนามิ (General Anami) รัฐมนตรีว่าการกลาโหม ได้วิงวอนถามว่า “มัน
จะไม่วิเศษหรือสำหรับทั้งประเทศที่จะถูกทำลายเหมือนดอกไม้แสนสวย?” ยังมีความยุ่งยากอีก

“ไอทีบี” (The Little Boy) ที่นายพลเกร็กพรอสเปอริโอในโทรเลขถึงสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2

เมื่อถึงช่วงปลายปี 0 ประกาศในภายหลังว่าปริมาณของไอทีบีที่ผลิตขึ้นมีจำนวน 10,000 ฟันซึ่งมีมูลค่าประมาณ 15,000-20,000 ดอลลาร์สหรัฐ

คุณสมบัติของไอทีบี

ไอทีบีเป็นระเบิดนิวเคลียร์ที่มีขนาดเล็กกว่าระเบิดปรมาณูธรรมดา 16 เท่า มีน้ำหนักเพียง 6 กิโลกรัม

มีแรงระเบิด 20 กิโลตัน (NT) หรือ 20,000 ตัน TNT

ไอทีบีถูกบรรจุในเครื่องบินทิ้งระเบิด B-29 ซุปเปอร์ฟอร์เจอร์ และถูกนำขึ้นบินเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1945

ประวัติของไอทีบี

ไอทีบีถูกพัฒนาโดยนักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกันที่ทำงานที่ห้องปฏิบัติการแมนฮัตตันในช่วงต้นปี 1940s

การนำไอทีบีไปใช้

ไอทีบีถูกใช้เพื่อโจมตีเมืองนาฮาชิในญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 1945

แข็งแกร่งมาก สติมันบันทึกว่า ช่วนี้ก่อเกิดความเปลี่ยนแปลงในทางด้านจิตวิทยาของเขา ผู้ช่วยของเขาเล่าว่า สติมันลึกลับมาก เขาโล่งอกที่จะมีบางสิ่งบางอย่างมาแสดงสำหรับบโครงการที่กระทรวงจ่ายไปแล้ว 2,000 ล้านดอลลาร์ เขาได้กล่าวว่ “เอาละ ผมจะไม่ถูกส่งไปซ่งที่ฟอร์ตเลเวินเวิร์ท (Fort Leavenworth) เขาได้อ่านรายงานของโกรฟส์ด้วยเสียงแหบพร่าให้ทรูแมนและไบรส์ฟัง โกรฟส์รายงานว่ การทดลอง “สำเร็จเหนือความคาดหมายของใคร ๆ ก็ตาม” แสงเจิดจ้าเหมือนมี “ดวงอาทิตย์มากมายหลายดวงขึ้นเวลาเที่ยงวัน” แรงแค้นสะเทือนของคลื่นระเบิดทำให้หน้าต่าบานหนึ่งที่อยู่ไกลออกไป 125 ไมล์แตก รายงานจากอาลาโมกอร์โด (Alamogordo) พรรณนาว่ ระเบิดสวยสดงดงามสง่ามาก (Magnificent) สวยมาก (Beautiful) และยิ่งใหญ่มหัศจรรย์มาก (Stupendous)

ทรูแมนและไบรส์ฟังเหมือนถูกตริงไว้ สติมันบันทึกว่ ประธานาธิบดีฮิกกิมขึ้นมามีใหญ่ ผู้นำอีก 2 ท่านในมหาพันธมิตรสังเกตเห็นทันทีทันใดว่ ประธานาธิบดีมีความมั่นใจใหม่ วินสตัน เชอร์ชิลล์สังเกตว่ นับแต่นั้นมา เขาเป็นผู้ชี้หน้ในการประชุม สตาลินต้อนรับข่าวระเบิดด้วยท่าทีเยือกเย็น ในขณะที่กดดันคนฝ่ายเขาอย่างลับ ๆ ให้เร่งโครงการระเบิดปรมาณูของเขาเอง

ในวันที่ 31 กรกฎาคม ทรูแมนออกคำสั่งให้ทิ้งระเบิดปรมาณูที่ฮิโรชิมาให้เร็วที่สุดเท่าที่อากาศจะอำนวยภายหลังวันที่ 2 สิงหาคม เขาบันทึกไว้ว่ “เราได้ค้นพบระเบิดที่ร้ายแรงที่สุด (the most terrible bomb) ในประวัติศาสตร์โลก มันอาจจะเป็นไฟบรรลัยกัลป์ตามที่มีคำพยากรณ์ที่ลุ่มแม่น้ำยูเฟรติส (Euphrates Valley) ว่จะเกิดขึ้นภายหลังโนอาห์ (Noah) และเรืออาร์ก (Ark) ของเขาได้ลี้ภัยออกไปแล้ว” เขาบันทึกว่ เขาได้สั่งการแกสติมันให้ใช้ระเบิดปรมาณูเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางทหาร และทหารเรือเป็นเป้าหมาย มิใช่สตรีและเด็ก “เขาและฉันเห็นพ้องกันเป้าหมายคือ เป้าหมายทางทหารเท่านั้น”

ในเวลาภายหลังการทิ้งระเบิดปรมาณูต่อเป้าหมายเมื่อเช้าวันที่ 6 สิงหาคม เวลา 8:15 ผู้หญิงกรีดร้องโหยทวน ริ่งผลวลงแม่น้ำ โดยเนื้อหนังห้อยรุ่งริ่งเหมือนขึ้นผ้ากิโมโน นกถูกเป็นไฟกลางอากาศ ประมาณ 70,000 คน ส่วนใหญ่เป็นพลเรือนทั้งหญิงและชายตายคาที่ อีก 130,000 คนตายไม่กี่เดือนต่อมาด้วยพิษกัมมันตภาพรังสีและเผาไหม้ เมื่อมองลงมาจากเครื่องบินฮิโบลากะโยไมเก้นาทีหลังการทิ้งระเบิด ลูกเรือคนหนึ่งคิดว่า ทั้งมหานครเหมือนหมอน้ำมันดำเดือดพลั๊ก ๆ

เมื่อทรูแมนเดินทางกลับ เขาได้บอกทหารเรือกลุ่มหนึ่งว่ “นี่คือสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์” เขาออกไปดูละครชนหัวแล้วหัวเราะเต็มทีกับความเรียมรยนั้น มิใช่ว่เขาจะเป็นคนเห็นชาติ ความโล่งอกว่สงครามจะยุติทำให้เขามีนั่งวงเวียนไป อย่างไรก็ตาม เมื่อกลับไปถึงนครวอชิงตัน สติมันหัวใจวายเมื่อเช้าวันที่ 8 สิงหาคม เวลา 5 นาฬิกา เขาเขียนในบันทึกว่ “เรียน เอช. ที. (Harry Truman) ด้วยว่ ผมขอลาออก”

ถ้ามีข้อโต้แย้งน้อยเรื่องความถูกต้องตามศีลธรรมในการทิ้งระเบิดต่อฮิโรชิมา ข้อโต้แย้งเรื่องนางาซากิยิ่งน้อยกว่าอีก จริง ๆ แล้วก็คือ ไม่มีข้อโต้แย้งเลย การปฏิบัติการเป็นหน้าที่ของ โกรฟส์ผู้กระตือรือร้นที่จะแสดงพยานภาพของการระเบิดที่ลงทุนพัฒนาไปแล้ว 400 ล้านดอลลาร์ว่าจะมีศักยภาพดีเท่าระเบิดปรมาณูลูกแรกที่ทิ้งที่ฮิโรชิมา ระเบิดลูกที่สองถูกทิ้งลงเหนือมหาวิทยาลัยโรมันคาทอลิกที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง คนตายทันที 70,000 คน รวมทั้งเชลยศึกและทหารญี่ปุ่น 250 คน จักรพรรดิฮิโรฮิโตะได้ทรงตัดสินพระทัยแล้วที่จะให้ญี่ปุ่นยอมแพ้ก่อนการทิ้งระเบิดที่นางาซากิ หลังจากการทิ้งระเบิดลูกที่สองและโซเวียตรัสเซียบุกแมนจูเรียวันเดียวกันนั้น กลุ่มนายทหารต่อต้านหัวชนฝายอมรับพระราชประสงค์ แม้จะไม่เต็มใจที่จะใช้คำว่า “ยอมแพ้” (surrender) หรือ “พ่ายแพ้” (defeat) หลังจากที่ว่านายอยู่กับความหมายของคำว่า “การยอมแพ้ โดยไม่มีเงื่อนไขแล้ว” พันธมิตรตกลงเห็นชอบยินยอมให้จักรพรรดิฮิโรฮิโตะรักษาราชบัลลังก์ เพื่อให้สงครามยุติเสียที

“ขอบคุณพระเจ้า สำหรับระเบิดปรมาณู” เป็นหัวข้อบทความหนึ่งของ **The New Republic** มหาชนอเมริกาสนับสนุนการทิ้งระเบิดปรมาณูเต็มที่ มีการเฉลิมฉลองกันใหญ่ที่สงครามสิ้นสุดลง ความปลาบปลื้มของทรูแมนได้เหือดหายไปอย่างรวดเร็ว ภายหลังจากการทิ้งระเบิดลูกที่สอง เขาได้บ่นให้ผู้ร่วมงานฟังถึงอาการปวดหัวรุนแรง เมื่อถามว่าเป็นสาเหตุทางกายหรือใจ เขาตอบว่าทั้งสองทาง

นายพลโกรฟส์พยายามทำสีหน้าอ่อนโยนในเรื่องระเบิด เขาได้รายงานต่อคณะกรรมการธิการของวุฒิสภาว่า นายแพทย์ลงความเห็นที่ พิชัยกัมมันตภาพรังสีไม่ทำให้ทุกชีวิตมอดไหม้ ที่จริงก็คือ เขาถึงขนาดเสี่ยงที่จะพูดว่า มันเป็นวิธีตายที่น่ารื่นรมย์ (อย่างไรก็ตาม เมื่อรายละเอียดที่น่าสะพรึงกลัวค่อย ๆ ปรากฏออกมา ชาวอเมริกาเริ่มมีอาการหวาดกลัว บทความเรื่องฮิโรชิมาของนายจอห์น เฮอร์ซีย์ (John Hersey) ในหนังสือพิมพ์ **The New Yorker** ฉบับสิงหาคม ค.ศ. 1946 เสนอรายละเอียดเรื่องผู้ที่รอดจากระเบิด 6 คนต้องทนทุกข์ทรมานแสนสาหัส บทความนี้มีผลใหญ่หลวงต่อมวลชน นักวิทยาศาสตร์ผู้หนึ่งที่ร่วมโครงการแมนฮัตตันได้เขียนในนิตยสารว่า เขาเต็มใจด้วยความระมัดระวัง เมื่อนึกถึงอารมณ์เร่าร้อนในอดีต เมื่อได้ข่าวการทิ้งระเบิดปรมาณู

เมื่อมีแต่ปฏิกิริยาสะท้อนออกมา สติมันส์ได้ตอบด้วยการเล่าเรื่องความสุขุมรอบคอบ และด้วยความเข้าใจผิดบางประการ ลงในหนังสือของฮาร์เปอร์ (Harper) (ไม่มีการระบุถึงชาวญี่ปุ่น ใฝ่สันติ หรือการถกแถลงเรื่องสถาบันกษัตริย์) นายเจมส์ ไบรแอนต์ โคนินต์ (James Bryant Conant) ประธานมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด (Harvard) ซึ่งเป็นผู้ร่วมจัดตั้งโครงการแมนฮัตตัน ได้ขอให้สติมันส์เขียนเรื่อง สติมันส์รู้สึกเดือดร้อนใจมาก เขาบอกมิตรของเขาว่า “ผมไม่ค่อยจะเกี่ยวข้องกับการขีด ๆ เขียน ๆ เรื่องที่ผมเองก็มีความคลางแคลงใจมากในวินาทีสุดท้าย” เขาเกรงว่า บทความจะทำให้มิตรสหายที่เคยเห็นเขาเป็นสุภาพชนคริสต์ที่ดีมีความเมตตากรุณาจะพากันตื่นตระหนก

ในทางตรงกันข้าม ทรูแมนได้ฝังความรู้สึกประหวั่นพรึ่นพริ้งไว้ ใน ค.ศ. 1947 เขาให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนว่า “ขณะนั้น ผมไม่มีความสงสัยแต่อย่างใด” การตัดสินใจได้สงวนชีวิตทหารอเมริกันได้ถึง 250,000 คน ต่อมา เขายังเพิ่มปริมาณผู้คนที่จะถูกสงวนชีวิตไว้ถึงประมาณ 500,000-1,000,000 คน ใน ค.ศ. 1956 เขายังยืนยันว่า “ผมจะทำอีก” ใน ค.ศ. 1965 7 ปีก่อนการสัณญกรรมของเขา เขาได้ย้ำว่า เขาจะไม่ลังเลใจเลยที่จะทิ้งระเบิดปรมาณู บางทีเขาอาจจะลังเลบ้าง แต่การตัดสินใจของเขา แม้จะไม่มีพิจารณาและไม่มีผลการผลักดันให้พิจารณา ก็ทำให้สงครามยุติลงโดยเร็วจริง น่าจะเป็นการสงวนชีวิตผู้คนที่แม้จะก่อเกิดผลร้ายแรงตามมา เป็นการยินยอมให้โลกเห็นว่า ระเบิดปรมาณูร้ายกาจรุนแรงจริงเพียงใด อาจจะเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ไม่มีการใช้ระเบิดปรมาณูอีกเลยนับแต่นั้นมา

ยุคแห่งความเครียดวิตกกังวล^๑

โดยนายรัสเซล วัตสัน

ดูเหมือนชาวอเมริกันบางคนจะรู้สึกผิดเกี่ยวกับสงครามแปซิฟิกยิ่งเสียกว่าชาวญี่ปุ่นที่เป็นคนก่อสงครามเองด้วยความเหี้ยมทรุโทด ความรู้สึกผิดสืบเนื่องมาจากการที่สหรัฐอเมริกาเป็นผู้ผลิตและเป็นผู้ใช้ระเบิดปรมาณู เมื่อทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมาแล้ว สหรัฐอเมริกาได้กระชากมนุษยธรรมข้ามธรณีประตูที่สำคัญยิ่งออกไป สงครามอันยืดเยื้อยาวนานได้ทวีความร้ายกาจหลายเท่าทวีคูณ นี่คือการสัณญกรรมของหนังสือออกมาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 และการเริ่มต้นยุคนิวเคลียร์

ในหนังสือ **Hiroshima : Why America Dropped the Atomic Bomb** (208 หน้า, Little Brown, \$19.95) นายโรนัลด์ ทานากิ (Ronald Tanaki) นักประวัติศาสตร์เบิร์คเลย์ (Berkeley) ได้อ้างว่า แฮร์รี ทรูแมนสั่งให้โจมตีด้วยเหตุผลที่ไม่ถูกต้อง เขาเป็นผู้นิยมเผ่าพันธุ์ (Racist) ที่ยอมรับว่าเกลียดชัง “ไอ้ญี่ปุ่น” (The Jap) เขามีปมด้อย ด้วยความที่ไม่มีประสบการณ์และไม่รู้สึกมั่นคงในบทบาทประธานาธิบดี เขาพบว่าเขาเองไม่สามารถจะพูดคำว่า “ไม่” เขากลับพยายามที่จะพิสูจน์ว่า เขามีได้เป็นคน “หน้าตัวเมีย”

สำหรับนายโรเบิร์ต เจย์ ลิฟตัน (Robert Jay Lifton) และนายเกรก มิตเชล (Greg Mitchell) ผู้ตกอยู่ในห้วงแห่งความวิตกกังวลแห่งยุค ทั้งสองคนถกเถียงว่า สหรัฐอเมริกาไม่เคยเงยหน้าขึ้นเผชิญหน้ากับ “การเปิดเผยให้เห็นล่วงหน้าอย่างไร้ที่ติ” (pointless apocalypse) ที่ตนเองได้ก่อไว้ที่เมืองฮิโรชิมา กลับพยายามกลบเกลื่อนไว้เสียด้วยการอ้างผลที่เกิดขึ้นต่อมนุษย์ ใน

^๑Russell Watson, “Age of Angst,” *Newsweek* (July 25, 1995), p. 38

หนังสือของเขาชื่อ **Hiroshima in America : Fifty Years of Denial** (425 หน้า, Grosset/ Putnam, \$27.50) ผู้เขียนได้ตกลงว่า ถ้าหันไปมองฮิโรชิมาด้วยการปิดตาไว้ข้างหนึ่ง ก็จะช่วยทำให้เห็นสหรัฐอเมริกาพยายามกลบเกลื่อนอีกต่อมากในกรณีเวียดนาม วอเตอร์เกต (Watergate) และอิหร่าน-คอนทรา (Iran-contra) ผู้เขียนได้ถล่มไปถึงอีกด้วยการสรุปที่เดียวทันควันว่า “การยินยอมให้มีสิทธิรัฐมากขึ้นเกี่ยวกับฮิโรชิมาและแล้วเรื่องอาวุธนิวเคลียร์ทั่วไปได้ทำให้เราค่อย ๆ ออกห่างจากกระบวนการทางการเมือง”

ทรศนะที่มีเหตุผลมากกว่านี้มาจาก นายสแตนลีย์ ไวน์ทราบ (Stanley Weintraub) นักประวัติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแห่งมลรัฐเพนซิลวาเนีย เขาได้แต่งเรื่องราวดีที่สุดในเกี่ยวกับเดือนสุดท้ายของสงคราม **The Last Great Victory** (730 หน้า, Dutton, \$35) ในฤดูร้อนปี ค.ศ. 1945 ผู้นำทหารญี่ปุ่นทราบแล้วว่าต้องพ่ายแพ้ แต่ไม่พร้อมที่จะยอมจำนน คำขวัญที่มีผลขมขื่นยิ่งว่า “ความตายอันทรงเกียรติของประชากรนับ 100 ล้าน” -ประชากรทั้งประเทศ ระเบิดปรมาณูมิได้เพียงแต่ส่งวนชีวิตทหารอเมริกาที่ถึงอย่างไรก็ต้องบุกญี่ปุ่นอยู่แล้วเท่านั้น หากแต่ยังส่งวนชีวิตพลเรือนญี่ปุ่นด้วย การทิ้งระเบิดปิดโอกาสมิโซะเวียตบุกญี่ปุ่นซึ่งอาจจะทำให้ญี่ปุ่นต้องถูกแบ่งแยกเหมือนเยอรมนีหรือเกาหลีภายหลังสงคราม

แม้เมื่อพรรณนาความตายจากการทิ้งระเบิด ผู้เขียนสามารถที่จะไม่เหยียดเรื่องศีลธรรมขึ้นมาเป็นประเด็น จนอำพรางความเป็นจริงในทางปฏิบัติ เมื่อพิจารณาในแง่การพัฒนาภาคภูมิความหลีกเลี่ยงมิได้เกี่ยวกับการระเบิด ถ้าไม่มีระเบิดปรมาณูของอังกฤษและสหรัฐอเมริกาที่ริเริ่มขึ้นก่อนมหาอำนาจจีน ก็มิได้หมายความว่า มหาอำนาจอื่นจะไม่มีระเบิดปรมาณูซึ่งอาจจะทรงพลานุภาพและมีศักยภาพกว่าก็เป็นไปได้ สตาลินบอกบรรดานักวิทยาศาสตร์ของเขาว่า “พวกคุณคงทราบว่ ฮิโรชิมาได้สันสะเทือนโลกทั้งหมด คุณภาพแห่งอำนาจได้ถูกทำลายลงแล้ว ผลิตรระเบิดเสีย มันจะจัดภยันตรายจากพวกเราได้”

สตาลินผิดพลาดอย่างไรปรากฏในหนังสือเล่มชื่อ **Dark Sun, The Making of the Hydrogen Bomb** (731 หน้า, Simon & Schuster, \$32.50) ที่ออกจำหน่ายสัปดาห์ต่อมา หนังสือนี้ใช้แท้มหลักฐานโซเวียตที่เพิ่งเปิดเผยใหม่ นายริชาร์ด โรดส์ (Richard Rhodes) ผู้แต่งได้แสดงให้เห็นว่า การสืบจากรวมได้ทำให้เครมลินตกอยู่ในเกมนิวเคลียร์ได้อย่างไร และตกอยู่ในเกมนั้นจนสามารถผลิตอาวุธนิวเคลียร์ที่มหาวิทยาลัยตะวันตก แต่ระเบิดไฮโดรเจน (Hydrogen bomb) มีพลานุภาพเหนือระเบิดปรมาณูที่ทิ้งที่ญี่ปุ่นอย่างสุดจะเปรียบเทียบได้ ระหว่างวิกฤตการณ์คิวบาใน ค.ศ. 1962 พลอากาศเอกเคอร์ติส เลอเมย์ (Gen. Curtis Lemay, ผู้เสียชีวิต) เกือบจะยั่วให้เกิดสงครามนิวเคลียร์เป็นการตอบโต้ “ถ้าจอห์น เคนเนดี (John Kennedy) ทำตามคำแนะนำของเลอเมย์ ประวัติศาสตร์จะลืมนาซีและการล้างเผ่าพันธุ์ (Holocaust) ได้เลย

เพราะการสร้างผลงานของเราจะเป็นการล้างโลก (Omnicide) เลยทีเดียว”

ระเบิดไฮโดรเจนทำให้ไม่ต้องคิดถึงสงครามเบ็ดเสร็จ (Total war) จะมีก็แต่สงครามกลางเมืองและสงครามแบบแผนเดิมที่มีขอบเขตจำกัด ในยามรุ่งอรุณแห่งยุคนิวเคลียร์ เมื่ออาวุธถูกวัดกันด้วยน้ำหนักกิโลตันและไม่มีใครมีอาวุธนั้น ๆ ทูแมนตัดสินใจเลือกได้ถูกต้องและตัดสินใจถูกแล้วที่ทิ้งระเบิด แต่ในยุคแห่งอำนาจระเบิดหลายล้านตัน (Multimegatons) และยุคแห่งเทคโนโลยีของหลายชาติมากมาย ไม่มีผู้นำใดที่ยังมีสติสัมปชัญญะดีและมีเหตุผลดีจะสามารถตัดสินใจได้อย่างทูแมนอีกแล้ว

ระเบิดเงียบ^๑

โดยนายทอม มัสแลนด

ความน่าสะพรึงกลัวฉบับปล้นทันทีของการทิ้งระเบิดปรมาณูที่เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิปรากฏชัดแจ้งจากร่างกายที่แปรเป็นตอตะโกถ่านและรูปร่างบิดเบี้ยวของผิดรูปผิดร่างของผู้ที่รอดตายหลายพันคน ที่รอดตายเสียชีวิตในไม่ช้าเพราะไขในกระดูก (Marrow) ที่มีหน้าที่ต่อสู้เชื้อโรคถูกกัมมันตภาพรังสีทำลาย ตัวเลขผู้เสียชีวิตทันทีประมาณ 180,000 คน เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของบาดแผลอันเจ็บปวดรวดร้าว 50 ปีต่อมาของการวิจัยอันยาวนานที่สุดและโต้แย้งกันมากที่สุดเท่าที่เคยมีมา ล้วนมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ที่รอดตายและบุตรหลานได้รับผลกระทบในระยะยาวนานน้อยกว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อระเบิดโดยตรง

มูลนิธิการวิจัยผลกระทบของกัมมันตภาพรังสี (Radiation Effects Research Foundation - RERF) โดยความร่วมมือระหว่างนักวิทยาศาสตร์ญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกาได้รายงานในปี ค.ศ. 1994 ว่า ผู้ที่ได้รับกัมมันตภาพรังสีโดยตรงจะมีโอกาสที่จะเป็นมะเร็ง 9 ประเภทโดยเฉพาะโรคมะเร็งในโลหิต จากการทดลองกับเด็ก 72,216 คนที่เกิดและมีอายุมากกว่า 9 เดือนภายหลังการทิ้งระเบิด มิได้ปรากฏข้อบกพร่องจากกำเนิด ไม่มีโครโมโซมผิดปกติหรือปรากฏเป็นมะเร็ง การวินิจฉัยหลายสิบปีประสบความสำเร็จที่จะค้นหาผลกระทบสำคัญต่อการถ่ายทอดกรรมพันธุ์ (Genetic effects) ในร่างกายของเด็กที่เกิดจากผู้รอดตายจากการทิ้งระเบิด

ผลการวิจัยปรากฏว่า มนุษย์อาจจะมีระบบการทำงานทางชีวเคมี (Biochemical Mechanisms) ภายในร่างกายที่ดีกว่าสัตว์ที่ใช้ทดลองในการซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสี ใน ค.ศ. 1987 มูลนิธิได้รายงานผลการวิจัยว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของระเบิดปรมาณูได้รับกัมมันตภาพรังสีเต็มที่น้อยกว่าที่เคยคิดกัน โดยเฉพาะระเบิดปรมาณูลูกแรก “อิตันู” (Little

^๑Tom Masland, “A Silent Bomb,” Newsweek (July 25, 1995), p. 39.

Institution, พิพิธภัณฑ์) ได้ซูดค้ายเรื่องราวจากบรรดาทหารผ่านศึก แล้วปรับปรุงแสดงนิทรรศการใหม่เรื่องเครื่องบินอีโบล่า เกย์ (Ebola Gay) ที่ทิ้งระเบิดปรมาณูลูกแรกต่ออิโรชิมา แต่ญี่ปุ่นเป็นสังคมที่ถือว่าความเห็นเป็นเอกฉันท์มีคุณค่าความหมายสูงสุด ทำให้นักประวัติศาสตร์เขียนประวัติศาสตร์ได้ยากยิ่งขึ้น ไม่ต้องกล่าวอะไรมากนัก เพียงจะคิดและสอนเรื่องราวสงคราม ก็ยังถือเป็นเรื่องเปราะบางละเอียดที่แสนจะปวดร้าวทรมานใจ ยุทธภูมียังเต็มไปด้วยสนามทุ่งระเบิดประวัติศาสตร์ สนามทุ่งระเบิดการเมืองและวัฒนธรรม ทั่วโลกอาจจะไม่เห็นความจริงนี้ แต่ญี่ปุ่นรู้ดีว่ามีสนามทุ่งระเบิดอยู่ ชาวญี่ปุ่นต้องก้าวเดินลุยฝ่าทุ่งระเบิดไปด้วยความศึกะหนอง แม้ว่าจะดูเคอะเขินอยู่บ้าง

ความปรารถนาที่จะให้สังคมมีดุลประสาน ได้ล้อมกรอบการถกเถียงเรื่องสงครามในญี่ปุ่นไว้ได้หลายสิบปี และประสบผลสำเร็จในการปิดบังข้อเท็จจริงมูลฐานไว้คือ ชาวญี่ปุ่นมากมายเชื่อว่า ประวัติศาสตร์สงครามมี 2 ฉบับ ฉบับของผู้ชนะซึ่งเป็นที่ยอมรับปัจจุบันเกือบจะทั่วโลก และฉบับของผู้แพ้ที่ถูกเพิกเฉย เพราะผู้ชนะจะพูดให้ยุติท้ายสุดเป็นอย่างไรย่อมได้อยู่แล้วเสมอ ทั้งสองฉบับแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยในรายละเอียดปลีกย่อยและในวิธีการตีความหมายประวัติศาสตร์ แต่สำหรับชาวญี่ปุ่นแล้ว ความแตกต่างแม้เพียงเล็กน้อยก็มีความหมายใหญ่หลวง ดังนั้น การโจมตีเพิร์ล ฮาร์เบอร์ (Pearl Harbor) การลอบโจมตีที่อภัยมิได้สำหรับชาวอเมริกา สำหรับชาวญี่ปุ่นแล้ว มันคือปฏิบัติการตอบโต้ที่เป็นไปได้ทางเดียวเท่านั้นต่อการที่บรรดาพันธมิตรห้ามขนส่งสินค้า เข้าออก (Embargo) ให้แก่ญี่ปุ่นโดยเฉพาะน้ำมัน

ในประวัติศาสตร์ฉบับของผู้ชนะ การที่ญี่ปุ่นเป็นพันธมิตรกับเยอรมนียอมทำให้ญี่ปุ่นถูกเหมารวมเป็นพวกนาซี ซึ่งเป็นเสมือนฝ่ายชั่วร้ายแห่งศตวรรษที่ 20 เยอรมนีเต็มใจที่จะเผชิญกับอดีตอย่างไม่สะทกสะท้าน เมื่อพิจารณาถึงการที่เยอรมนีเป็นศูนย์กลางของสหยุโรป (United Europe) ความเต็มใจของเยอรมนีเป็นที่ยกย่องสรรเสริญ และเมื่อเทียบกันแล้ว ญี่ปุ่นอีกเช่นเคยกลับต้องเป็นฝ่ายทนทุกข์ แต่ชาวญี่ปุ่นประท้วงว่า “เราไม่ได้เป็นนาซี” ศาสตราจารย์อาคิฮิโกะ ฟูกุนางา (Akihiko Fukunaga) แห่งมหาวิทยาลัยแลนคาสเตอร์ (Lancaster University) ได้เขียนจดหมายถึงหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งของลอนดอนเมื่อปี ค.ศ. 1994 ว่า “ประเทศเยอรมนีนาซีถูกครอบงำโดยความรุนแรงที่มีองค์กรจัดตั้ง พวกนาซีพยายามที่จะล้างบางฝ่ายตรงกันข้ามทางการเมือง เผ่าพันธุ์ วัฒนธรรมและอารยธรรมมากมาย อาชญากรรมที่ญี่ปุ่นได้กระทำคือ การล่าอาณานิคม ฆ่าพลเรือนและปฏิบัติไม่ดีต่อเชลยศึก ทุกประเทศก็เคยก่ออาชญากรรมมาแล้วในบางครั้ง ผมไม่เคยได้ยินว่ามีประเทศใดขอโทษขอมา...ยกเว้นญี่ปุ่น” ทรรศนะนี้เป็นที่ยอมรับสำหรับเพื่อนร่วมชาติ เมื่อวันเวลาผ่านไปกับการครบรอบปีครึ่งแล้วครึ่งเล่าของการทิ้งระเบิดที่ทำให้ชาวญี่ปุ่นรู้สึกแทบจะทนไม่รับรู้มิได้กับอดีตของตน มันมิได้เป็นแต่เพียงเฉพาะบรรดาผู้ที่ยึดมั่นในความถูกต้องและเชื่อถือ

ว่าความขัดแย้งในน่านน้ำแปซิฟิกเป็นเรื่องที่นายฮิซาฮิโกะ โอกาซากิ (Hisahiko Okazaki) อดีตนักการทูตชั้นสูงในอดีตได้ชี้ไว้ว่าเป็นสงครามธรรมดา ๆ เท่านั้น หากแต่ยังมีข้อโต้แย้งว่า ก่อนสงครามโลกประมาณ 7 ศตวรรษ บรรดารัฐต่าง ๆ ได้ต่อสู้ทำสงครามกันเพื่อขยายอำนาจอาณาเขตของกันและกัน รัฐที่อ่อนแอก็ตกเป็นอาณานิคม ชาวอเมริกาก็ทำเช่นนั้น ชาวอังกฤษก็ทำ แม้แต่ชาวฮอลันดาก็ทำ ชาวญี่ปุ่นเพียงแต่ทำคล้ายตามกระแส และจีน เกาหลีและประเทศอ่อนแออื่น ๆ ก็เป็นเพียงเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายเท่านั้น กลุ่มที่นิยมความถูกต้องมากได้เสนอความคิดไกลกว่านั้นอีกว่าไม่ควรใช้คำว่า "เหยื่อ" กับประเทศที่อ่อนแอ เพราะโดยเนื้อแท้แล้ว ญี่ปุ่นคือผู้ที่ปลดแอกให้ประเทศ อาทิ จีน พม่าและอินโดนีเซียที่ตกอยู่ใต้อำนาจจักรวรรดินิยมตะวันตก ให้สามารถกู้เอกราชได้ในภายหลังสงคราม

พรรคชนะนั้นยังคงมีข้อถกเถียงมิใช่น้อย นายโอกาซากิได้กล่าวไว้ว่า ประเด็นมิได้อยู่ที่ความมุ่งหมายที่จะอธิบายให้เหตุผลพฤติกรรมญี่ปุ่นในสมัยสงครามว่าถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ หากแต่อยู่ที่การรับรู้เรื่องนี้เป็นข้อเท็จจริง และมีได้เป็นเรื่องที่มีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะหรือเป็นความชั่วร้ายเป็นพิเศษเฉพาะ มันก็เป็นเพียงสงครามปกติธรรมดาเท่านั้น (a "normal" war) ความคิดที่ว่า บัดนี้ญี่ปุ่นต้องขอโทษขอขมา ("apologize") ที่ได้ก่อสงครามนำความพิวาศโดยตรงมาสู่ประเทศนั้น เป็นความคิดที่กลุ่มนี้เห็นเป็นเรื่องชวนขันน่าเหยียดหยาม และได้ย้อนถามว่า "พระเจ้าหลุยส์ที่ 18 ทรงขอโทษหรือไม่กับสิ่งที่นโปเลียนได้ทรงทำไปแล้ว? ทุกวันนี้มีใครใส่ใจบ้าง? ข้อเท็จจริงก็คือ มันอาจจะต้องใช้เวลา 200 ปีเพื่อรักษาบาดแผลระหว่างญี่ปุ่นกับเกาหลี ไม่ว่าเราจะขอโทษหรือไม่ก็ตาม กาลเวลาคือคำตอบ"

โลกตะวันตกผู้ตั้งข้อเรียกร้องให้ญี่ปุ่นแสดงความเสียใจก็มีได้ใส่ใจกับความจริงว่าสงครามยังคงเป็นปัจจัยหนึ่งในการเมืองญี่ปุ่น นายทาตาดะ อิตางากิ (Tadashi Itagaki) ผู้แทนราษฎรอนุรักษนิยมเป็นเลขาธิการของกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่า สมาคมครอบครัวผู้สูญเสียโดยเหตุสงคราม (Japan War-Bereaved Families Association, Nihon Izoku Kai) จนถึง ค.ศ. 1980 สมาคมนี้มีสมาชิก 1 ล้านกว่าคน มีฐานะเทียบเท่ากับองค์การทหารผ่านศึกต่างแดนของสหรัฐอเมริกา นายอิตางากิเองเป็นทหารผ่านศึกและเป็นเชลยศึกในเกาหลีเหนือ ในที่สุดท้ายของสงครามโลก เขาต้องทนทุกข์ถึง 5 ปีในค่ายทหารของโซเวียตในดินแดนไซบีเรีย บิดาของเขาเป็นพระในกองทัพ (Army minister) เป็นอาชญากรสงครามชั้น A ต้องโทษประหารแขวนคอหลังสงครามตามคำตัดสินที่โตเกียว เมื่อใดก็ตามที่รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามที่จะขอโทษรับผิดชอบต่อสงคราม พวกเขาเต็มไปด้วยความโกรธแค้นและได้ย้อนว่า "ก็เหมือนกับที่ทหารผ่านศึกของคุณต่อต้านการแสดงนิทรรศการเครื่องบินอีโนลา เกย์ เราเองก็ขุ่นเคือง เมื่อรัฐบาลแสดงความรู้สึกละอายใจต่อความทรงจำที่มีผู้สละชีพเพื่อชาติ เราต้องก้าวเดินด้วยความระมัดระวัง เมื่อความทรงจำของเรามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย"

“ความละเอียดใจ” เป็นคำที่ใช้กันแพร่หลาย แต่มันก็เป็นข้อเท็จจริงว่า ในญี่ปุ่น (เหมือนในประเทศจีนในเอเชียตะวันออก) ความละเอียดใจมีพลังชมมหาศาล ดังนั้น การไต่สวนตรวจสอบบาดแผลทางประวัติศาสตร์อย่างเปิดเผย ขณะที่จักรพรรดิอโงะโงะโดยยังทรงดำรงพระชนม์ชีพอยู่นอกจากจะทำให้กลุ่มปีกขวารุนแรงโกรธแค้นแล้ว สำหรับชาวญี่ปุ่นแล้ว การกระทำเช่นนั้นยังถือได้เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องแบบ (bad form) ในแง่หนึ่ง เมื่อจักรพรรดิอโงะโงะเสด็จสวรรคตไปแล้วใน ค.ศ. 1989 การที่รัฐบาลได้เริ่มให้ความจริงแก่อดีตจึงถือเป็นขั้นตอนที่เป็นไปโดยธรรมชาติวิสัย ใน ค.ศ. 1994 มีพลเรือนหลายกลุ่มจัดนิทรรศการเรื่องหน่วย 731 (Unit 731) ที่อื้อฉาวเกี่ยวกับการใช้เชลยศึกเป็นเหยื่อทดลองยา นิทรรศการนี้ได้ทำให้ทั่วทั้งประเทศเกิดความสนใจ และที่เมืองฮิโรชิมาเองที่เสมือนวิหารท้ายสุดสำหรับความรู้สึกของชาวญี่ปุ่นที่รู้สึกว่าการตกเป็นเหยื่อเสียเอง มีกลุ่มใหม่ที่สนใจเฉพาะเรื่องลัทธินิยมทหาร (Militarism) และลัทธิจักรวรรดินิยม แต่มันก็มีขอบเขตจำกัดเหมือนกันว่า ญี่ปุ่นจะจริงจังเพียงใด คงจะสนใจจนกว่าประชาชนรุ่นสงครามล้มหายตายจากไปหมดแล้ว ศาสตราจารย์ฟูคุงางา (Fukunaga) ได้อธิบายว่า “ผมไม่ได้ปกป้องลัทธินิยมทหาร แต่ต้องการจะปกป้องบรรพชนของเราผู้วายชนม์ในสงคราม”

โลกภายนอกญี่ปุ่นถือเรื่องนี้มาก เป็นเรื่องที่เขาใจได้ การแสดงเหตุผลชอบธรรมมีแนวโน้มจะเปิดเผยปมเด่นที่ชาวญี่ปุ่นในวัยชรามีต่อประเทศเพื่อนบ้าน แต่ขณะที่มีเสียงดังครอบบ้าง การถกแถลงประวัติศาสตร์กันอย่างขมขื่นนั้น เสียงดังเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงที่สำคัญเสมอไป ท้ายสุด บุคคลอย่างนายอิโตจากผู้ปฏิเสธที่จะอ่อนข้อให้ประวัติศาสตร์แม้แต่ 1 นิ้ว ก็ต้องอธิบายให้ได้ด้วยว่า พฤติกรรมในประวัติศาสตร์มีเหตุผล ได้แก่ คนอย่างนายฮิโรโตะ โทบุระ (Hiroto Koboura) ชายชราวัย 69 ปี ชาวเมืองฮิโรชิมาผู้ตกเป็นเหยื่อของระเบิดปรมาณู ทุกเช้า เขาตื่นขึ้นแล้วปิดตาซ้ายด้วยผ้ากอซก่อนจะสวมแว่นตา เขาได้สูญเสียดวงตาซ้าย ขณะที่เขานั่งทำงานในสำนักงานที่ห่างจากจุดระเบิด 3 ไมล์

50 ปีต่อมา เขาได้พูดในร้านกาแฟในโรงแรมที่ไม่ไกลจากจุดระเบิดนักถึงการดำเนินคดีเตียนและความผิดและความขมขื่นใจที่ได้ค่อย ๆ จางหายไป เขาได้พูดว่า “ถ้าสงครามมีเหตุมาจากเรา รัฐบาลของเราควรน้อมรับและดูแลผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ ผมไม่คิดว่ารัฐบาลได้ทำเพียงพอแล้ว รัฐบาลมิได้สู้หน้ากับความรับผิดชอบที่รัฐบาลมีต่อสงคราม” เขาไม่มีขวานที่จะมาขุดคุ้ย เขาเพียงแต่เลือกทางเดินเอง ผ่าดงทุ่นระเบิดแห่งประวัติศาสตร์และออกมาสู่อีกด้านหนึ่ง เขาคิดว่าประเทศเขาควรทำเช่นนั้นด้วย “เพื่อที่จะแยกออกจากอดีต เราต้องยอมรับอดีต และต้องขอโทษ จงสู้หน้ากับอดีต เราล้วนเป็นเหยื่อของสงครามนี้”

ไม่มีคำขอโทษ*

โดยนายเคนเนธ ออชินคอส

ศักดิ์ศรีเป็นสิ่งสำคัญในญี่ปุ่น เหตุใดรัฐบาลญี่ปุ่นจึงต้องแสดงออกถึงความรับผิดชอบ ต่อสงคราม? ที่ประหลาดก็คือ มีชาวญี่ปุ่นมากมายก็คิดว่า รัฐบาลควรแสดงความรับผิดชอบ หรือ แม้แต่ชาวอเมริกาเองก็คิดว่า วอชิงตันควรขอโทษที่ได้ทิ้งระเบิดเมืองฮิโรชิมา

ความคิดความรู้สึกว่า ประเทศชาติควรขอโทษที่มีพฤติกรรมเลวร้ายในสงคราม เป็น ความคิดความรู้สึกที่ทันสมัย ในอดีต ผู้แพ้ต้องชดช้อย่างมหาศาลคือ สูญเสียดินแดน ประชากรถูก เขี่ยขยำ ผู้นำถูกปลดจากตำแหน่งหรือต้องโทษประหาร แต่ผู้แพ้มิได้ต้องกล่าวคำเสียใจ แล้วก็ไม่ได้ ต้องทำเช่นนั้น ประเทศชาติไม่ควรจะถูกสั่งให้ประพาศเหมือนประชาชน และควรมองไปสู่วัน ช่างหน้า มิใช่มองไปสู่ออดีต แต่ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 มีความวิริยะอุตสาหะมากที่จะให้ผู้แพ้ยืน หักตั้งตัวได้อีก โดยหวังจะได้ยื่นคำขอโทษ

ก็แล้วทำไมจะไม่ควรขอโทษ? พฤติกรรมชั่วร้ายในสงคราม สมควรที่ผู้กระทำและ ประเทศนั้นต้องขอโทษมิใช่หรือ? แต่ทำไมจึงไม่ควรขอโทษ? มีเหตุผลสามประการบ่งบอกว่าประเทศ ชาติไม่ควรต้องขอโทษ ประการแรก พฤติกรรมโหดในสงครามยิ่งใหญ่อัจฉริยะคำขอโทษไม่เป็นการ เพียงพอที่จะชดเชยพฤติกรรมเหี้ยมโหดได้ ถ้าจะถามจริง ๆ แล้ว ก็น่าจะถามว่า ใครจะยอมรับ คำขอโทษเช่นนั้น? ประการที่สอง การขอโทษเป็นสิ่งที่ประชาชนประพาศปฏิบัติ และประเทศชาติ แตกต่างจากประชาชน การเรียกร้องให้ประเทศขอโทษเป็นความผิดพลาด เพราะความคิดเห็นเช่นนั้นขาดหลักเหตุผลมากที่จะให้ประเทศประพาศเหมือนประชาชน แต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่า เรา ไม่สามารถจะชี้ผิดชี้ถูกพฤติกรรมของรัฐบาลตามครรลองศีลธรรมจรรยา แต่เราไม่ควรใช้มาตรฐาน ศีลธรรมเดียวกันในการวินิจฉัยพฤติกรรมรัฐบาลและประชาชน การใช้คำว่า “เมตตากรุณา” (Compassion) ในการเมืองสมัยใหม่เป็นการใช้ที่ผิดกาลเทศะ เพราะเมตตากรุณาหมายถึงความ รู้สึกที่บุคคลพึงมีต่องาน ดังเช่นคำว่า เศร้าเสียใจ (remorse) และการให้อภัย (forgiveness) ถ้า ปราศจากความเศร้าเสียใจและการให้อภัยเสียแล้ว คำขอโทษจะมีความหมายอันใด?

ประการสุดท้าย ประเทศชาติ ในที่นี้ก็เป็นเหมือนประชาชน จำเป็นต้องดำเนินชีวิตต่อ ไปและมีได้อยู่กับอดีตมากจนเกินไป ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่าให้เพิกเฉยต่อประวัติศาสตร์หรือให้ปิด บังอำพรางแง่มุมที่ไม่น่าดูไว้ อนุชนพึงเรียนรู้ความเป็นจริงเกี่ยวกับประเทศของตน เป็นการถูกต้อง ที่จะต้องตรวจสอบว่า ในการตัดสินใจทิ้งระเบิดปรมาณูนั้นได้มีความคิดคำนึงถึงผลทางศีลธรรม บ้างหรือไม่ รัฐบาลอาจจะเป็นผู้นำการตรวจสอบได้ยาก ดังเช่น พิพิธภัณฑสถานมิชิโซเนียนเองก็ได้พบ

*Kenneth Auchincloss, "No Apologies," Newsweek, (July 24, 1995), p. 47.

ว่าทหารผ่านศึกอเมริกาประมาณสถาบันอย่างรุนแรง ถึงขนาดบังคับให้ยกเลิกการจัดนิทรรศการ โดมหน้าเครื่องบินอีโนลา เกย์ อดีตคือดินแดนอันแปลกถิ่น ดังที่ แอล. พี. ฮาร์ดลีย์ (L. P. Hartley) ได้เขียนไว้ และแน่นอนว่า 50 ปีแห่งความหลังได้ทำให้การเรียกร้องขอให้ขอโทษมีขอบเขตจำกัดไปมากจนแทบจะเรียกร้องได้ยากแล้ว

สำหรับบางคนแล้ว ความคิดเห็นที่จะให้ประวัติศาสตร์อยู่เบื้องหลังเรา เป็นเรื่องที่ไม่ยอมรับศีลธรรมจรรยาความผิดชอบชั่วดี ในทรรศนะของบุคคลเหล่านี้ ประวัติศาสตร์เต็มไปด้วยคะแนนสะสมคุณความดีของนานาอารยประเทศและเต็มไปด้วยประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความล้มเหลวในการที่จะปรับตนเองให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนานแล้ว อีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์อันน่ารังเกียจโดยมีผลเป็นการปลดปล่อยทางจิตใจ นี่มิได้เป็นคำแนะนำที่ดีสำหรับบุคคลสำหรับประเทศชาติแล้ว คำแนะนำเช่นนี้เป็นอันตรายได้ ดังกรณีของนายราอูล อัลฟองซิน (Raul Alfonsin) ประธานาธิบดีของอาร์เจนตินาที่มีบทบาทในหลายปีหลังจากสงครามสกปรกของกองทัพต่อฝ่ายซ้ายและความล้มเหลวอย่างไม่เป็นท่าในหมู่เกาะฟอล์คแลนด์ (Falklands) ในช่วงเวลาสั้น ๆ เขาได้รับเสียงแซ่ซ้องสรรเสริญไปทั่วโลกที่ได้ส่งนายทหารมากมายไปขึ้นศาล แต่ไม่นานนักก็ปรากฏชัดว่า ในกระบวนการเช่นนี้ เขาได้ทำให้ประเทศแตกแยก อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ได้ทำให้ชาวอเมริกาสูงส่งขึ้นทางศีลธรรม เมื่อท่านได้ขอให้ชาวอเมริกาสามารถรอยแผลของประเทศชาติ บางที นี่อาจจะหมายถึงการขอร้องมิให้มองกลับไปสู่เบื้องหลัง

